

Superbia est inimica Virtus
Est inimica superbia vita nunciosa
Etatos natura Deus contemnit et odit
Superbia est inimica Vita
Est inimica superbia nunc
modo separet.
Etatos natura Deus contemnit
et odit

Wacht auf den Herrn dan
ja Jesu ist der
Herr. Gedenke auch
Wach auf den Herrn

1111

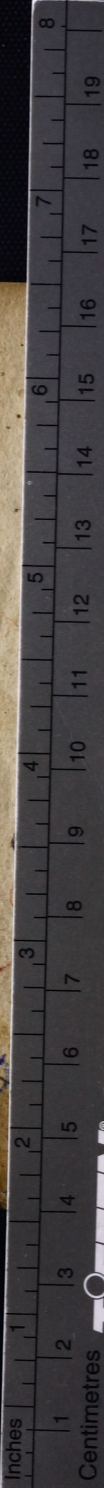
A.

27 1000 1000

So
and
quilt

Thomas
Camm
of
London

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

- Blue
- Cyan
- Green
- Yellow
- Red
- Magenta
- White
- 3/Color
- Black

Capricornus

Bak

3

Aquarius

Viz-öntő

Pisces

Halak Hinc versus :

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer,

Leo, virgo,

Libra, Scorpius, Arcitenens, Caper,

Aphoras Pisces.
Bibliotheca Mediensis
Sidera meridionalia.

Del fele valo jegyek.

Cetus

Czet hal

Orion

1782.

Kása-hugy

Beridanus

Eradony

Lepus

Nyul

Canis major, Sirius

Nagy eb csillag

Canis minor, Pro-

Kis eb csillag

cyon, canicula

Argo navis

Argus hayoja

Hydra

Vizi kigyó

Crater

Czebe

Corvus

Hollo

Centaurus

Fele ember s-fele-

Lupus, fera

Farkas (lo

Ara

Oltar

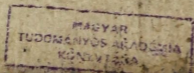
Corona australis

Del félől valo ko-

rona

B

Piscis

RM 1. 8° 720.

I
Bibliothecae Men-
diensis Scholae
in Palatio 1782.

Christ D

No. 106, m. 18
5
48

~~Hebreum, 1597.~~
~~2K. 291.~~

Capricornus

Bak

3

Aquarius

Viz-öntő

Pisces

Halak Hinc versus :

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer,

Leo, virgo,

Libra, Scorpius, Arcitenens, Caper,

Asphoras Pisces.
Bibliotheca Mediensis
Sidera meridionalia.

Del felevalo jegyek.

Cetus

Czet hal

Orion

Kása-hugy

Eridanus

Eradony

Lepus

Nyul

Canis major, Sirius

Nagy eb csillag

Canis minor, Pro-

Kis eb csillag

cyon, canicula

Argo navis

Argus hayója

Hydra

Vizi kigyó

Crater

Czebe

Corvus

Hollo

Centaurus

Fele ember s-fele-

Lupus, fera

Farkas (lo

Ara

Oltar

Corona australis

Del félől való ko-

rona

B

Pisces

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

<i>Piscis austrinus</i>	Del felöl valo hal
<i>Stella erratica</i>	Budoso csillagh,
<i>Planeta</i>	Planeta
(<i>Numerantur autem septem.</i>)	
<i>Saturnus</i>	Kegyetlen csillag
<i>Iupiter</i>	Kegyed csillag
<i>Mars</i>	Hadakozo csillag
<i>Sol, Titan, Titanus, Phœbus</i>	Nap
<i>Venus, Lucifer</i>	Venus, haynal csillagh
<i>Venus, Hesperus, Vesper, Vesperugo.</i>	Venus, Estveli csillagh
<i>Mercurius</i>	Valtozo csillagh
<i>Luna, Titanis, Diana</i>	Hold
<i>Eclipsis Solis</i>	Napban valo fogyatkozás
<i>Eclipsis Luna</i>	Holdban valo fogyatkozás
<i>Novilunium, Interlunium, Neomenia, Conjunctio Solis & Luna</i>	Uyhold, uysagh
<i>Plenilunium, oppositio Solis & Luna</i>	Holdtölte

CAPUT III.

*Substantiarum corporearum simplicium,
seu Elementorum nomina.*

Eltető allatoknak nevek.

<i>Elementum</i>	Eltető allat
<i>Ignis</i>	Tűz <i>gyújt</i>
<i>Aër, cœlum</i>	Eltető egh <i>Dr. Luft</i>
<i>Aqua, unda</i>	Viz <i>Wasser</i>
<i>Terra, tellus</i>	Föld <i>Erde</i>

CAPUT IV.

METEORA.

Nagy részből fön termő allatok.

Meteora ignea.

Tűzes fön termő allatok.

<i>Virga</i>	Eghő vesszők
<i>Trabes</i>	Egő gerendák
<i>Faces, Lucerna</i>	Egő bővetnekek
<i>Cometa, cometes, Stella crinita</i>	űstökös csillag
<i>Galaxia, Via la- ctea</i>	Ország uta az Eghen
<i>Chasina</i>	Egh hasadékja
<i>Splendores noctur- ni</i>	Ejeli fenyeffegkek

<i>Halos</i>	Nap, hold, vagy e- gyeb csillag ud- vara.
<i>Parelii, Parelia,</i> <i>Pavelius</i>	Kettős, vagy har- mas nap, vak nap
<i>Paraselina</i>	Kettős, vagy har- mas hold, vak hold
<i>Fulmen</i>	Meny útó kő
<i>Fulgur</i>	Vellamas
<i>Fulgetrum</i>	Kicsin zendülessel vagy semmi zendülessel valo villamas
<i>Prester, typhor</i>	Gyuytó sebes fel

Meteora aërea

Eghes fön termő allatok.

<i>Ventus</i>	Szel
<i>Ventus septentrio- nalis</i>	Ésaki fel
<i>Ventus meridiona- lis</i>	Deli fel
<i>Ventus orientalis</i>	Nap keleti fel
<i>Ventus occidentalis</i>	Nap nyugati fel
<i>Terramotus</i>	Föld indulas

Pro-

Procella, ecnephas	Szel ves
Turbo, typhon	Forgo fel-ves
Tonitru	Egh zendüles, egh dörges

Meteora aquea.

Vizes fön termő allatok.

Nebula	Fölyhő
Nubes	Köd
Ros	Harmat
Manna	Edes harmat
Pruina	Zuz-maraz
Nix	Ho
Ningit	Ho-es
Grando	Kő-észő
Granula	Dara
Grandinat	Kő-es
Pluvia	Esző
Bulla	Buborek
Imber	Zapor esző
Nimbus	Sebes esző
Psecas	Lengedöző, har- matozo esző
Stilla, gutta	Csőp
Stillicidium	Csőpöges
Stiria	Ieg csap
Caligo	Homaly

Vapor
Glacies
Gelu
Gelascere

Para
Iegh *f. p.*
Fagy
Fagyni

Inter hæc numerantur ab Aristotele

Fons
Flumen, Fluvius
Mare, Oceanus
Lacus

Kut fõ
Folyo viz
Tenger
To

Meteora terrestria, seu fossilia, quorum genera tria sunt.

Földbõl asot allatok, mellyeknek nemek három fele.

*

I. METALLA.

Erczek

Aurum
Aurum obryzum
Aureus

Arany *Bolt*
Finum arany
Aranyas, arany forint

Deaurare
Argentum
Argenteus
Deargentare
Argentaria

Aranyazni
Ezüst *Silber*
Ezüstõs
Ezüstõzni
Penz verõ haz

Aes, cuprum

Köz res *Kupfer*

Aere

Aereus
Aerugo
Ferrum
Feryugo
Calybs
Calybens
Stannum
Plumbum
Cerussa
Orichalcum
Scoria

Rezes
 Rez rofda
 Vas
 Vas rofda
 Aczel
 Aczelos
 Badog. feyer on
 Fekete on
 On por
 Velenczei rez
 Ercz fonkoly.

* II. *Lapides*, quorum genera sunt quinq.
 Kővek, mellyeknek nemek öt fele.

I. GEMMA.

Gyöngy.

<i>Gemma</i>	Gyöngy, draga kő
<i>Iaspis</i>	Iaspis
<i>Sapphirus</i>	Saphir
<i>Chalcedonius</i>	Chalcedon
<i>Asterites</i>	Asterites
<i>Smaragdus</i> Gemma	Smaragd ^{oculor acis re} _{atur. q̄a nis}
<i>Sardonyx</i>	Sardonyx _{Sardius.}
<i>Sardius</i>	Sardius
<i>Chrysolithus</i> q̄asi	Chrysolit ^{aurens lap}
<i>Berillus</i>	Berillus

Lapis circumius ^B _{Topaz}
 Lapis ^{Topaz}
 Lapis ^{Topaz}

Topazius	Topaz
Chrysopterus	Chrisoprasus
Asbestos	Olthatatlan kő
Hyacinthus	Hyacint
Ametystus	Ametist
Rubinus	Rubin
Adamas	Gyemant <i>Diamond</i>
Carbunculus	Carbonculus
Selenites	Hold kő
Achates	Achates
Aethites	Sas keselyő kő, Sülő kő
Alectorius	Kakas kő
Chelidonium	Fetske kő
Gemma rubetarum	Varas beka feje- ben termet kő

2. MARMORA.

Marvanyok.

Marmor Phengiticum	} Sunt genera mar- moris
Marmor parium	
Marmor Zeblicum	
Marmor Ophites,	
Marmor Porphyrites	Barsony finű marvany
Alabastrum	Alabastrum kő

Cos aquaria
3. COTES: *Schiffstein*
Fen-kövek.

Cos Fen-kö
Lydius lapis Proba-kö
Cos damascena Köz fen-kö

(Est & tertium genus cotium ex quo fi-
unt lebetes & alia vasa culinaria.)

4. SILICES.

Kovak. *Stein*

Silex Tüz kova *Stein*

(Totus mundus debet ingentes gratias
pro hoc vili lapide Deo agere)

Pyrites Genus silicis, quot inter metalla
& in fluminibus invenitur, aris simili-
tudine. Varia autem sunt ejus genera co-
grationem à metallis qua in se conti-
nent accipientia, Nam in quo Aurum
elicit Chrysolidis, in quo Argentum
Argyrodis, in quo Aes Chalchodis di-
citur.

5. SAXA.

Kemeny kövek.

Magnes, Hercule. Magnes
us lapis

Sarcophagus saxum Hus evö kö
excavoticum

Calc-

Calamochus Ex arundinum spuma geni-
tus foraminibus, Plenus viribus, Sarco-
phago similis. N. ... st lós moh.

Halcyonius E maris spuma concretus,
forma & viribus superiori similis.

Pumex Taytek kő

Dicitur prohibere mustum ne ferbeat.

Tophus Likadozot kő

Smiris Tisztító kő (kő

Tartarus Borseprőből lőt

Lapides nigri Szalkas fekete kő

(Ex quibus libelli ad scribendum con-
ficiuntur.)

Petra Kő síkja

Rupes Kő-szal

Promontorium Tenger partyan
valo kő hegy.

* III. Metallica, seu succi concreti,
Erczekhez es kővekhez járulok.

Sal So

Salpetra, sal fossilis Kő so

Sal ammoniacum Fővenből asot so

Sal gemma, sal Szem so

gemma

Nitrum Saletrum

Hal-

Halinitrum Medium quidam inter salem 8

& Nitrum, quanquam inter salis gene-
ra connumeratur.

Alumen, stipteria	Tém-so
Vitriolum, atra- mentum sutorium	Galicz kő
Sulphur	Ken kő
Bitumen	Enyú, ragado saar
Argentum vivum, Hydrargyrum	Kenőő
Vitrum	úvegh
Vitreus	úveges, úveg sinű
Electrum, Succinum	Gyantar
Electrum	Ercz melynek ő- tőd reße ezűt
Electrinus	Gyantaros, erczes
Rubiginosus	Rosdas
Later	Tegla
Lateres cocti	Egetet teglak
Tegula	Ház hajazni valo cserep
Calx, Camentum	Mes
Crystallum	Crystaly
Argylla	Fejer agyag
Sabulum	Homok
Arena	Főveny

Pulvis

<i>Pulvis</i>	Por
<i>Creta</i>	Creta, fejer föld
<i>Limus, cænum</i>	Saar
<i>Crusta, Gypsum</i>	Maz

CAPUT V.

Liquidorum nomina.
Hig allatoknak nevek.

<i>Vinum</i>	Bor
<i>Cerevisia, zythum</i>	Sör
<i>Parabia</i>	Boza
<i>Vinacium, lora,</i> <i>lorea</i>	Löre, csiger
<i>Hydromeli, meli-</i> <i>craton, Mulsæ</i> <i>aqua</i>	Mez sör
<i>Mulsum, ænomeli</i>	Mezes bor
<i>Mel</i>	Mez
<i>Oleum</i>	Olay
<i>Lac</i>	Tey
<i>Serum</i>	Savo
<i>Sanguis</i>	Veer
<i>Sudor</i>	Veritek
<i>Spuma</i>	Taytek
<i>Saliva</i>	Nyal
<i>Pituita</i>	Takony

Lac

Lac coagulatum,
concretum

Alut tey

9

Spuma, flos lactis

Tey föl

Saccarum

Nad mez

Cera

Viaz

Caseus

Sayt

Caseus Parmensis

Parmasan

Caseus Hollandicus

Holongyai sayt

Caseus pyrocaustus

Piritot sayt

Caseus Rivulinensis

Banyai vesling

CAPUT VI.

Füveknek nevek.

Herbarum nomina.

Abrotonum mas

Isten faja

Abrotonum scemel-

la, chama-cy-

Czipros

parissus

Absinthium

Feyer-úróm

Absinthium ponti-

Barany-úróm

cum

Acetosa, acidula,

Soska

Oxalis

Acetosa sylvestris

Madar soska

minima

Artemisia, renui-

Seprú fü

folia

C

Arto-

<i>Artemisia vulgaris</i>	Fekete úróra
<i>Atriplex</i>	Laboda
<i>Atriplex sylvestris</i>	Vadlaboda
<i>Atriplex sativa</i>	Vayjas laboda
<i>hortensis</i>	
<i>Anethum</i>	Kapor
<i>Apios</i>	Földi mogyora
<i>Anemone, pulsa-</i>	Kúkórts
<i>villa</i>	
<i>Asclepias, hirundi-</i>	Etetes ellen valo
<i>naria, vincetoxicū</i>	fú, Fetske fú
<i>Aristolochia longa</i>	Farkas alma
<i>Agrimonia, Eupa-</i>	Apro boytorian,
<i>torium</i>	párlo fú
<i>Aster atticus</i>	Kek viragu csik-
	lagh fú
<i>Argentilla</i>	Hólgy-mál
<i>Anonis, ononis</i>	Iglicze
<i>Asparagus</i>	Nyul arnyek
<i>Alcachengi, hali-</i>	Paponya fú
<i>cacabum</i>	
<i>Acorum</i>	Sarga lilium
<i>Althea</i>	Fejer malva
<i>Asarum, vulgago</i>	Kapotnyak
<i>Asarina</i>	Kapotnyaknak
	neme

Arisa

<i>Arisarum</i>	Isten sakalla
<i>Androsaces</i>	Gomba fű
<i>Aphaca</i>	Vad lentse
<i>Aristolochia ro- tunda</i>	Likas ir
<i>Arena</i>	Zab
<i>Aegilops, avena sterilis</i>	Vad zab
<i>Aparine</i>	Ragado fű
<i>Amaracus</i>	Majorana
<i>Auricula muris</i>	Eger fűl
<i>Armoracia radix, agrestis raphanus</i>	Torma
<i>Apiastrum, melissa</i>	Meh fű
<i>Ambrosia</i>	Vad sallya
<i>Anchusa</i>	Pirito fű, veres gyökerű fű
<i>Alopecurus</i>	Roka fark
<i>Aizoon</i>	Fűl fű, teeli zöld
<i>Amaranthus</i>	Barsony viragh
<i>Alliaria</i>	Foghagyma ságu fű
<i>Acanthus, acan- thium</i>	Tövisses lapu
<i>Alba benedicta, gallitricum</i>	Szent Iános fűve

<i>Arnoglossa, plantago</i>	Uti fű
<i>Angelica</i>	Angelica
<i>Alga, ulva</i>	Hinar
<i>Auguria</i>	Görög dinnye
<i>Arundo</i>	Nad
<i>Arundo palustris</i>	Vizi nad
<i>Auricula ursi</i>	Medve fűl
<i>Androsæmum</i>	Ver allato fű
<i>Asphodelus</i>	Vad safran, vad foghagyma
<i>Aconitum</i>	Merges fű
<i>Arum</i>	Sűl fű
<i>Aron</i>	Borju lab, Isten bakala
<i>Anisum</i>	Kapor
<i>Accipitrina Ce- tula, scetida</i>	Eb kapor
<i>Alfne</i>	Tik hur
<i>Anagallis</i>	Tik szem
<i>Adianton magnum</i>	Arva leany haya
<i>Anserina, Poten- tilla</i>	Vad varádits
<i>Atractilis, carti- mus</i>	Gordon mohar
<i>Aquilegia, Aquila luna</i>	Gilizta fű

Balsa-

B

H 4

<i>Balsamine, momor- tica</i>	Momortika
<i>Bursa pastoris</i>	Beka tarfoly, Isten taskaja
<i>Blitum</i>	Óstör
<i>Blitum album</i>	Fejer óstör
<i>Blitum rubrum</i>	Vörös óstör
<i>minus</i>	
<i>Batrachium</i>	Sömör fű
<i>Bryonia, vitis alba</i>	Földi tök
<i>Baculus pastoris</i>	Eczet koro
<i>Buglossum, buglossa</i>	Ökör nyelv
<i>Betonica</i>	Seb fű
<i>Basilicon, Ocimum odoratum</i>	Basilicum
<i>Brassica crispa</i>	Fodor kapozta
<i>Brassica capitata</i>	Fejes kapozta
<i>Brassica levis</i>	Vörös kapozta
<i>Benalbum</i>	Halyog fű
<i>Beta alba</i>	Fejer czekla
<i>Beta rubra</i>	Vörös czekla
<i>Ballote</i>	Budoso csalan
<i>Barba hirci</i>	Bak bakalla
<i>Brassula</i>	Zab levelű fű
<i>Branca ursina</i>	Medve talp

C 3

Buphtae

<i>Bupthalmus</i>	Ókőr szem
<i>Bunias</i>	Tarorjan
<i>Borrago</i>	Atraczel
<i>Balsamum</i>	Balsamum fű
<i>Bulbus agrestis</i>	Vad hagyma
<i>Barbula caprae</i>	Ketske szakal

C

<i>Candela regia, verbascum</i>	Ókőr fark
<i>Calamintha</i>	Lo menta, vizi menta
<i>Cannabis mas</i>	Magos kender
<i>Cannabis foemina</i>	Paškoncza kéder
<i>Cannabis sylvestris</i>	Vad kender
<i>Cyanus</i>	Kek színű virag, buza virag
<i>Consolida regia</i>	Szarka lab, farkantyú terey
<i>Chamomilla</i>	Szeek fű
<i>Carthamus, cnicus</i>	Vad safrany
<i>Chelidonium</i>	Fetske fű
<i>Carduus benedictus</i>	Papa fű
<i>Caryophillum</i>	Szek-fű
<i>Caryophillum Indicum, majus</i>	Sarga rosa, Cassai rosa

Caryo-

<i>Caryophyllum minus</i>	Barson virag	72
<i>Caryophyllata</i>	Sz. benedek fűve, sek-fű ságu fű	
<i>Cynoglossum</i>	Eb nyelvű fű, A- traczel	
<i>Conyza tertia</i>	Keserű fű	
<i>Capa</i>	Hagyma	
<i>Capa ascalonia</i>	Mogyoro hagyma	
<i>Capa sectilis</i>	Metelő hagyma	
<i>Charesolium, cere- folium</i>	Turbolya, Ger parey	
<i>Cuscuta, cassutha</i>	Hay nevelő, arany fonal fű, Bodog asszony haja	
<i>Colubrina</i>	Kegyo fű	
<i>Consolida major, solidago</i>	Fekete nadaly fű	
<i>Centummorbia, nu- mularia, lunaria minor</i>	Penz levelű fű, foljo fű	
<i>Cardiaca</i>	Szű fű	
<i>Clematis, Vinca perrinca</i>	Bervengh	
<i>Centaurea</i>	Ver allato fű, föld merge	
<i>Cucurbita</i>	Tök	

<i>Cucurbita Indica</i>	Török tök
<i>Cucumis</i>	Ugorka
<i>Convolvulus</i>	Folyo fű
<i>Carduus</i>	Bogats-koro, sa- mar tóvisk
<i>Calendula, e altha</i>	Sarga viragh, tüz virag, burongo
<i>Carduus Maria</i>	Bodog asson te- nyere
<i>Carduus lacteus</i>	Bodog asson teje
<i>Chamaecissus</i>	Földi boroftyan
<i>Chamedrys</i>	Cserfa levelű fű, Fűst fű
<i>Cichorium</i>	Katang koro
<i>Cicuta</i>	Búrök
<i>Crassula, Fabaria</i>	Bab levelű fű
<i>Coriandrum</i>	Sobragbori fű
<i>Cytisus</i>	Zanoth
<i>Coronopus</i>	Varju lab
<i>Colocasia</i>	Boros kömeny
<i>Cruciata, gentiana</i>	Koróstös fű, bent
<i>minor</i>	Ilona fűve, bent Láslo fűve

(*Sancti Ladislai Regis tempore gravis-
sima peste universam Ungariam afflictam
ajunt. Eum verò precibus à Deo obtinuisse,*

ut quamcumq; stirpem sagitta in altum emis. 13
 sa feriret, utilem eam ad hanc luem curan-
 dam praestaret. Hanc in cruciatam decidif-
 se perhibent, qua subditos à pestis contagio
 liberavit. Regnavit Anno Christi 1080.

(octavus Rex ungarorum.)

Chamadaphne, ca- mecissus	Földi borostyan
Chamacyparissus	Cypros
Chamapitys	Kalincza
Condrilla, cichorea lutea	Sarga viragu ka- tang
Cotula foetida, cauta	Eb kapor
Capparis	Kaporna
Cardamon	Reti torma
Caput monachi	Barath fő
Carex	Kötöző fü
Cyperus genus palustris herba	
Capillus veneris	Arva leany haya
Crocus, crocum	Safrany
Catapotia	Saar fü
Carthamus	Erdei zanot, tot safrany
Carthamus sylve- stris, attractilis	Gordon mohar

Cynor-

<i>Cynorrhodon</i>	Csipke rofa
<i>Centum capita,</i> <i>Ononis</i>	Szamar tővisk
<i>Centumnodia</i>	Porcsfü, uti por- csin
<i>Cicer</i>	Bagolyborso
<i>Cicer anatinum</i> <i>Phasiolus, Tragi</i>	Fára folyo borso
<i>Cicer sylvestre</i>	Vad borso
<i>Cissarum, laurus</i>	Borostyan
<i>Carduus sulbonum,</i> <i>Dipsacus</i>	Heja-kut, bogats koro
<i>Cyclaminus</i>	Disno kenyér, föl- di kenyér

D

<i>Dictamus, calceo-</i> <i>lus Maria</i>	Ezerjo fü, Dicta- mus
<i>Dolatum</i>	Eb hölő
<i>Daucus</i>	Vad petreselyem, Kocsord
<i>Dancama, danc-</i> <i>mus</i>	Varadius koro
<i>Dryopteris</i>	Szent Ianos ke- nyere

<i>Dracunculus</i>	Kigyo-trangh
<i>Dracunculus major</i>	Anya fű
<i>Dulce amarum</i>	Te mondad fű
<i>Digitalis</i>	Uji fű, gyűsű fű

E

<i>Esula</i>	Eb tey
<i>Equapium</i>	Lőbőstök
<i>Ebulus</i>	Földi bodza
<i>Eryngium</i>	Matska tővisek
<i>Elleborus, veratrum</i>	Hunyor
<i>Endivia, dens leonis</i>	Dizno kek
<i>Enula campana</i>	Órveny fű
<i>Elelisphacus</i>	Sallya
<i>Eupatorium, agri- monia</i>	Apro boytorjan
<i>Euphrasia</i>	Len viragu fű, sem gyogito fű
<i>Elaphoboscon</i>	Szarvas eltető fű
<i>Eptymus</i>	Isten sakalla
<i>Erythrodanum, rubia</i>	Veresitő fű
<i>Equisetum, Hip- puris</i>	Kanna moso fű

<i>Eruca</i>	Repesin
<i>Elatina</i>	Len foyto puz- pang
<i>Eruum</i>	Mohar kóles, vad lednek
<i>Epar hirci</i>	Bak gyomor
<i>Echium</i>	Köz ókór nyelv
	F
<i>Fœniculum</i>	Kömeny
<i>Fœnum</i>	Szena
<i>Filipendula</i>	Varju mogyoro
<i>Fumaria</i>	Földi füst
<i>Fragaria</i>	Eper illatu fű, si- moltsa,
<i>Fragum</i>	Epery
<i>Fraga alba</i>	Csattogo epery
<i>Festuca</i>	Vad zab
<i>Floccus</i>	Az viragbol nőt pólih
<i>Fœnum defectum</i>	Kasalt sœna
<i>Flammula aposte- matica</i>	Merigy nevű fű
<i>Filix major</i>	Mezei paprád
<i>Filix vulgaris syl- vestris</i>	Erdei paprád
<i>Fœnum gracum.</i>	Ketske sœrvu fű
	<i>Faba</i>

Faba	Bab	15
Faba sylvestris	Erdei bab	
Fabaria, Telephium	Köver fű, bab levelű fű	
Fraxinula, fraxinago	Szarvas fű	
Flos tinctorius	Festő fű, festő viragh	
Fumus terre	Föld epeje	
Fruentum Indicum Turcicum	Török buza	
Fruentum Saracenicum	Tatarka	

G

Galium	Sz. Iános viraga
Galiopsis	Matska mez
Genista, genistella	Iglicze, samas tóvisk
Gingidium	Turbolya
Giladiolus	Kek lilium
Gramen	Cseplye, perje, pafit, hafs fajó eb igen efi
Gramen parnense	Egy levelű perje
Gratiola	Saar ellen valo fű
Geranium, geranium	Daru orru fű

D

Gly.

<i>Glycyrrhiza</i>	Edes gyöker
<i>Gallitricum</i>	Kakas tarey
<i>Granum solis, mili-</i> <i>um solis</i>	Madar köles
<i>Girb, nigella</i>	Konkoly neme
<i>Gluma</i>	Mag kalas
<i>Gnaphalion</i>	Vizi saafa fű
<i>Gratia Dei, Reper-</i> <i>tiana, Gratiola</i>	Isten haragja
<i>Gramen cyperoides</i>	Saas
<i>Gramen officinarum</i>	Perje
<i>Gramen vulgare</i>	Pasit.

H

<i>Hyacinthus</i>	Kegyo hagyma
<i>Hulus</i>	Parey
<i>Helenium, enula</i>	Órveny gyöker
<i>Helxine, cissampelos</i>	Isten poharkaja
<i>Hydropiper</i>	Balha úzó fű, ke- serű fű
<i>Heliocrysos</i>	Sarga gyopar
<i>Hyssopus</i>	Isop
<i>Hierobotane, ver-</i> <i>bona</i>	Szaporá fű
<i>Hemerocales</i>	Lab moso fű
<i>Hipposelinum, petro-</i> <i>selinum, equapium</i>	Petreselyem

Hernia

<i>Ferniaria</i>	Tökösleg ellen	16
	valo fű	
<i>Heliotropium, fol- sequium</i>	Napra nező fű, ka- tangkozo	
<i>Hyosciamus</i>	Belend	
<i>Hypericum, Perfo- rata</i>	Csengő fű	
<i>Halicacabum</i>	Paponya	
<i>Helleborum album</i>	Fejer hunyor	
<i>Helleborine, Mat- thioli</i>	Sarga kőkőrcsin	
<i>Hieracium latifoliū</i>	Borju fűl	
<i>Hepatica</i>	May gyogito fű	
<i>Hirundinaria</i>	Fetske fű	
<i>Hipice est herba, qua samem & sitim sedat.</i>		
<i>Hippuris</i>	Taal moso fű	
<i>Hippuris minor</i>	Isten nyila	
<i>Hermodactylus</i>	Reti safrany	
<i>Hastula regia, asphodelus</i>	Vad safrany, vad hagyma	
<i>Hedera</i>	Boroftyan	
<i>Hedera terrestris</i>	Földi boroftyan	
<i>Herba paris</i>	Csillagh fű	
<i>Hordeum</i>	Arpa	
	I	
<i>Iris domestica</i>	Kek lilium	

<i>Iuncus</i>	Kaka
<i>Intabus</i>	Katang koro
<i>Intubus maculosa</i>	Óker fül
<i>Ibiscus</i>	Tengeri malva
<i>Iris aquatica,</i> <i>Pseudoacorum</i>	Sarga liliun
<i>Inula, enula</i>	Órven gyóker
<i>Iberis</i>	Te mondad fül, Torma

L

<i>Lappa</i>	Lapu
<i>Lappa major, Perso-</i> <i>nata</i>	Nagy lapu
<i>Lappa minor</i>	Tóviskes, apro lapu
<i>Lens</i>	Lencse
<i>Lens, lenticula pa-</i> <i>lustris</i>	Beka lencse
<i>Lavendula major</i>	Spikinard
<i>Lavendula minore</i> <i>folio</i>	Levendula
<i>Leucoson luteum</i>	Sargo viola
<i>Levisticum vulgare</i>	Lóbóstók
<i>Lychnis</i>	Kassai rosa,
<i>Linum</i>	Len (fü
<i>Lepidium</i>	Borosnyàn levelü Lago

*Eragopus, pes lepori-
nus*

Nyul lab fű

Laureola

Boroftyan

Linaria

Len levelű fű

Lolium, Zizania

Konkoly

Laver

Vizi tők

Labrusca

Vad bűlő

Lotus Sylvestris

Kiraly koronaja

Lilium candidum

Fejer lilium

Lilium convallium

Göngy virag, ka-
kuk virag

Lilium croceum

Sarga lilium

Liquiritia

Keferű magu fű

Libanotis

Tömyen ságu fű

Lapathum acutum

Lo foska, madar
foska

Lupinus

Keferű bab, farkas-
borso

Lapathum, Rumex

Lorum

Lupulus

Komlo

Lunaria

Hold fű

Lithospermum

Kő magvu fű

*Labrum veneris
dipsacus*

Bogacs koro, heja
kutya

Lucea

Harom színű virag

Lingua canis

Atraczel

D 3

LaSu-

<i>Lactuca</i>	Salata
<i>Lactuca crispa</i>	Fodor salata
<i>Laurus Alexandrina</i>	Bay fű
<i>Lactuca leporina</i>	Czorbaka
<i>Lactuca erratica,</i> <i>sonchites hieratiũ</i>	Pimpo
<i>Lepidium, piperitis</i>	Saafa fű
<i>Linaria</i>	Len levelű fű
<i>Lolium</i>	űseges, konkoly
<i>Lappa major</i>	Szeles lapű
<i>Lappa minor, Xanthium</i>	Boytorian
<i>Lathyrus</i>	Nagyob eb tey

M

<i>Marrubium album</i>	Fejer pešercze
<i>Marrubium nigrum</i>	Fekete pešercze
<i>Marrubium aquaticum</i>	Vizi pešercze
<i>Malva pumilla, vulgaris</i>	Malyva, pap saytya
<i>Malva hortensis, arborea</i>	Malyva rosa
<i>Mandragora</i>	Nadragulya
<i>Melilotus</i>	Saar kerep
<i>Milium Indicum, Asiaticum</i>	Török buza

Myr-

<i>Myrrhis</i>	Mihalyka monya	18
<i>Millefolium</i>	Eger fark	
<i>Mentha crispa</i>	Fodor menta	
<i>Menthastrum.</i>	Vizi menta	
<i>Melanpyrus</i>	Fekete buza	
<i>Mentha Maria.</i>	Bodog aszony	
<i>Mentha graca</i>	mentaja	
<i>Maratrum</i>	Kömeny	
<i>Malva Romana</i>	Romai malyva	
<i>Melissa, apiastrum</i>	Meh fű, merceg	
	vono fű	
<i>Matricaria</i>	Madra fű	
<i>Mercurialis</i>	Mercurialis	
<i>Mariscus, mari-</i>	Gyekeny	
<i>scum</i>		
<i>Milium</i>	Köles	
<i>Melo-pepon</i>	Görög dinnye	
<i>Ex malo & pepone, quod ad mali roton-</i>		
<i>ditatem accedat.</i>		
<i>Morsus gallinae</i>	Tik hur	
<i>Matrisylva, hepa-</i>	May fű	
<i>tica</i>		
<i>Morsus diaboli</i>	Ördög harapta fű	
<i>Muscus</i>	Moh	
<i>Muscus arboreus</i>	Fa moh	
<i>Muscus terrestris</i>	Földi moh	

N

<i>Napus, naps</i>	Tatorian, karó repa
<i>Nasturcium</i>	Torma
<i>Nardus</i>	Spikinard, leven- dula
<i>Narcissus</i>	Narcissus
<i>Nigella</i>	Konkoly neme
<i>Nymphaea</i>	Vizi tók
<i>Nymphaea candida</i>	Fejer viragu vizi tók
<i>Nymphaea lutea</i>	Sarga viragu vizi tók
<i>Nux aquatica, lacustris</i>	Sulyom
<i>Numularia</i>	Penz levelű fi
<i>Nux metella</i>	Nagy merge s fü
	O
<i>Ocimum cereale</i>	Haydina
<i>Oryza</i>	Ris kóles, Rís kafa
<i>Olus, holus</i>	Parey
<i>Olus Hispanicum</i>	Spinacz
<i>Origanum</i>	Fekete gyopár
<i>Ocimum odoratum</i>	Basilicum
<i>Olu sativum</i>	Petreselyem

Oxylas

Oxylapathum Vad lednek, fos 19
lorom

Orchis Vitez fű, agar
mony, b. györgy
viraga

Orobus Szeges borso, lednek

Ocimastrum Halyok fű, ragado
veres virag

Ophioscorodum Kigyó hagyma

Orobanche Isten nyila, mise
gyertja

Oreoselinum Vad mez fű

Osyris, linaria Len levelű fű

Orobalsamum Bálsamum vize

Ophioglosson Kigyó nyelv

Oenanthe Szőlővel viragyzo
fű, Feyer veni-
ke viraga

Oxalis Soska

P

Purpureum Barson virag

Polypodium Sz. Iános kenyere

Pulegium Csombor, polay,
Putnok fű

Pimpinella Csabaire

*Nomen babet à Chaba minore filia Ai-
cilla*

tilla, qui cum de imperio dimicaret cum
fratre Aladario, vulneratos suos milites
15000. hac herba dicitur curasse, circiter
annum Christi, 450.

Polygonum	Porcs fű
Perficaria, Hydro- piper	Keserű fű, balha fű
Pyrethrum	Tarkony
Ptarmice	Vadtarkony
Pecten veneris	Venus etzettye
Pulmonaria	Tűdű fű
Paonia	Basa rosa
Pentaphyllum, quinque folium	űt levelű fű
Pulmonaria	Gálna fű, tűdű fű
Pedicularia, sta- phisagria	Tetű fű
Pseudoapios	Fűldi mogyoro
Pulsatilla	Fekete kűkűrts
Pulsatilla dilutior, Precox	Lo kűkűrcs
Pulsatilla saturati- or, serotina	Leany kűkűrts
Pastinaca	Mo repa
Perforata, Hyperi- cum	Csűngű fű

Pseudo

<i>Pseudomelanthion</i>	Konkoly.	29
<i>Parthenium</i>	Macska tövisk	
<i>Prunella</i>	Szilva fű, gyek fű.	
<i>Pera pastoris</i>	Porczogo fű	
<i>Penta dactylus</i>	Szar fű	
<i>Parietaria</i>	Kőronto fű	
<i>Petasites</i>	Keserűlapu	
<i>Psyda</i>	Arva csalan	
<i>Porrum</i>	Parhagyma	
<i>Pilosella</i>	Szörös fű, eger fűl	
<i>Papaver sativum</i>	Kerti maak	
<i>Papaver corniculatum, agreste</i>	Vad maak, pipatz	
<i>Panicum</i>	Bor köles	
<i>Panicum sylvestre</i>	Vad köles	
<i>Palma Christi</i>	Csuda fű	
<i>Pisum</i>	Borfo	
<i>Pisum Græcum</i>	Török bab	
<i>Primula veris, herba parilyhs</i>	Kafa virag, tavasi első virag	
<i>Polygonatum sigillū</i>	Salamon pecseti	
<i>Paliurus</i>	Medve talpu fű	
<i>Plantago</i>	Utri fű.	
<i>Plantago, angustifolia, Lanceola</i>	Hósbu uti fű	
<i>Plantago aquatica</i>	Vizi uti fű	

<i>Peristerium</i>	Galamb-icz fű
<i>Potentilla</i>	Lud pasit
<i>Petroselinum</i>	Petreselyem
<i>Piper</i>	Bors
<i>Piper Indicum</i>	Török bors
<i>Piper Aethiopicum</i>	Szerecsen bors
<i>Piperitis</i>	Vizi bors fű
<i>Pimpinella Italica,</i> <i>sanguisorba</i>	Pimpinella, Kis csaba ire
<i>Pepo</i>	Sarga dinnye
<i>Portulaca</i>	Köver porcsin
<i>Pes leonis, albitu-</i> <i>milla</i>	Oroszlany lab
<i>Polytricon</i>	Sz. Ilona aszony füve
<i>Polypodium</i>	Sz. Ianos füve, gyökere
<i>Porrum sectivum</i>	Metelő hagyma
<i>Peucedanon</i>	Dišno kömeny
<i>Phasellus, phasiolus</i>	Török borsó, ha- rom levelű
<i>Quinquefolium</i>	Q öt levelű fű
<i>Ranunculus</i>	R Sómör fű, Beka fű, vizi apium

Rici-

<i>Ricinus</i>	Csuda fa
<i>Remora aratri</i>	Szamar tővisk
<i>Rubia Damonis</i>	Vörös gyökerű fű
<i>Ruta domestica</i>	Hazi ruta
<i>Raphanus</i>	Retek
<i>Raphanus longus</i>	Karo vékony re-
<i>Rapa, rapum</i>	Repa (tek)
<i>Rapum longum</i>	Karo repa
<i>Rapum sylvestre</i>	Vad repa
<i>Rapunculum vul-</i> <i>gare</i>	Roponcz
<i>Rosmarinus</i>	Rosmarin
<i>Rhopalon</i>	Vizitök
<i>Rapistrum</i>	Repeze
<i>Ramnus solutivus</i>	Eb tővisk
<i>Rubus ideus</i>	Szedery in, Bodog afsony csip- keje
<i>Rubia, ononis</i>	Vörös gyopar
<i>Rosa</i>	Rosa
<i>Rosa sylvestris</i>	Csipke rosa
<i>Rosa pumilla</i>	Parlagi rosa
<i>Resta bovis</i>	Zanoth
<i>Rhabarbarum me-</i> <i>nachorum, ru-</i> <i>anex hortensis</i>	Lorum, lo fos- ka

S

<i>Sempervivum</i>	Köver fű, Fűl fű, Teli zöld
<i>Sanguinaria</i>	Ver gyöker
<i>Sanguis Draconis,</i> <i>Lapathum rubrű</i>	Sarkany ver
<i>Saturea</i>	Bors fű
<i>Spanachium</i>	Spinacz
<i>Stellaria</i>	Csillag levelű fű
<i>Sedum majus vul-</i> <i>gare</i>	Fűl fű
<i>Sedum minus</i>	Barany csöcs
<i>Sedum minus cau-</i> <i>sticum</i>	Sarga gyopár
<i>Senecio</i>	Ronto fű
<i>Smilax levis</i>	Folyo fű
<i>Spina alba</i>	Töviskes lapu
<i>Sisymbrium</i>	Lo menta, feketé menta, fodor menta
<i>Solanum hortense</i>	Eb sölő, sęp sölő
<i>Solanum vesicarium</i>	Paponya
<i>Serpillum</i>	Kakuk fű
<i>Securidaca</i>	Lab moso fű
<i>Sparganium</i>	Vizi menta
<i>Serratula</i>	Fogas sélű fű

Stæchas

<i>Stæchas citrina</i>	Gyopar
<i>Sinapi</i>	Mustar
<i>Sinapi Sylvestre</i>	Repcsin
<i>Solidago</i>	Fekete nadaly fű
<i>Solsequium</i>	Katang koro
<i>Satyrion, orchis</i>	Nőőő fű
<i>Scolopendrium</i>	Szarvas nyelvé fű
<i>Scordium, Asplenium</i>	Ezer jo fű
<i>Scabiosa major, Matthioli</i>	Varr, ruh ellen való főőőő fű, pesma, gerint fű
<i>Scabiosa vulgaris</i>	Seprő fű
<i>Suffrutex</i>	Kerti fejer rosa
<i>Stæchas cyprina</i>	Sarga gyopar
<i>Scorodophrasum</i>	Vad foghagyma
<i>Saponaria</i>	Szappanozo fű
<i>Sideritis, Heraclea</i>	Tistes fű
<i>Salvia</i>	Salya
<i>Spicinarthus</i>	Spikinard
<i>Santonium</i>	Barany őrom
<i>Scrophularia</i>	Kőver fű, torok gyek
<i>Spitellum</i>	Ketske bakal
<i>Siliqua</i>	Hűvelykes borso
<i>Squilla, scylla</i>	Kegyo hagyma

<i>Spargus, Sparga</i>	Nyul arnyek, Isten lova farka
<i>Spica celtica, fili- quastrum</i>	Sz. Maria Magdol- na aßony füve
<i>Scirpus</i>	Saas
<i>Somus</i>	Gordon, Aßas
<i>Sagitta</i>	Nyil levelü fü
<i>Seseli, Sifer monta- num</i>	Vad kömeny
<i>Serpentaria</i>	Kegyo trang
<i>Serpentina</i>	Kegyo fö
<i>Smilax hortensis</i>	Török bab
<i>Sigillum Salomonis</i>	Salamon pecseti
<i>Spelta, Zea</i>	Tenkely
<i>Superba</i>	Vad bök-fü
<i>Scordium</i>	Foghagyma illatu fü
<i>Solatrium vulgare</i>	Eb bölö
<i>Scabiosa, succisa, morsus diaboli</i>	Ördög harapta fü
<i>Seriphium</i>	Tengeri üröm
<i>Secale, Setanium</i>	Tavasi ros
<i>Siligo</i>	Ösi ros
<i>Sanicula</i>	Sanicor
<i>Symphythum majus, solidago</i>	Fekete nadaly fü

Táby-

<i>Trichymalus</i>	Tejes fű
<i>Tanacetum</i>	Varadics
<i>Typha aquatica,</i> <i>palustris</i>	Eles saas, káka bot
<i>Trifolium pratense</i>	Lo here
<i>Trifolium odoratum</i>	Moly fű
<i>Trifolium vulgare</i>	Harom levelű fű
<i>Trifolium acetosum</i>	Harom levelű sof- ka
<i>Tribulus sylvestris</i>	Kiralyne assony dinnyeje
<i>Tribulus aquaticus</i>	Sulyom
<i>Tormentilla</i>	Tormatilla
<i>Tribulus</i>	Boytorjan, samar tövisek
<i>Tassus</i>	ökör fark
<i>Thlaspi, Thlapidi-</i> <i>on, Thlaspe</i>	Palaczka fű
<i>Thymbra</i>	Bors fű
<i>Tubercula</i>	Pöfvedek
<i>Tussilago, ungula</i> <i>caballina</i>	Edes lapu, keserű lapu
<i>Trinitas jacea</i>	Szent haromszagh violaja, harmas finű viola

<i>Triticum</i>	Buza
<i>Trichomanes</i>	Aranyas paprad
	V
<i>Verbenaca</i>	Szaporafü
<i>Virga aurea</i>	Aranyas istap
<i>Virga pastoris</i>	Bogacs koro
<i>Verbascum</i>	ökör fark
<i>Verbascum odoratū</i>	Isten korfoja, po- hara
<i>Vaccinium</i>	Ivolya
<i>Valeriana</i>	Matska gyöker
<i>Viola</i>	Viola, ivolya
<i>Viola lutea</i>	Sarga viola
<i>Viola purpurea</i>	Olaß virag
<i>Vicia orobus</i>	Lednek
<i>Volubilis, convolvu- lus</i>	Harangfü, folyo fü
<i>Uvularia</i>	Nyelvesfü
<i>Umbilicus veneris</i>	Venus köldöke
<i>Urtica</i>	Csalan
<i>Urtica perjuncta</i>	Meteng
<i>Urtica minor</i>	Arva csalan

X

<i>Xanthion, philan- tropos, Agrimonia</i>	Apró boytorjan
<i>Xilobalsamum</i>	Balsamum fa

Xili-

Xilinium,

Fa gyapot

Gossipina,

Zea, spelta Italis

Tönköly czirok

Zizania

Konkoly

Zingiber

Gyömbér

Zedoar, herba lumbricos ventris arcent

Zoophthalmos

Szemes fű

Zopissa, viva pix

Fenyő gyantar se-

cundum Plinium, sed proprie, resina ex

Pinn.

Herbarum partes.

Fűveknek részei.

Caulis, colis

Az fűnek középső
temerdek szára

Tenuis, hirsutus
caulis

Vékony boytos

Geniculum

Iz az fűben

Geniculatus, nodo-
sus caulis

Izes szára mint az
nad

Radix bulbosa

Csomos gyökér

Scaber

Darabos

Frondes

Apro agak

Surculi

Uy jövesek

Spica

Az fűnek kicsiny
feje

Culmus

Buza szára

<i>Thallè in cœpīs medii stiptes</i>	Csira
<i>Stipula</i>	Pozdorja
<i>Caulis lanuginosus</i>	Szörös sára: az fű- nek
<i>Fruticosus</i>	Agas bogas
<i>Cubitalis</i>	Egy fingni saaru
<i>Semicubitalis</i>	Fel fingni
<i>Dotrantalís</i>	Egy arasni
<i>Caulis rugosus, folia rugosa</i>	Sömörgös
<i>Rugosumpiper</i>	Sömörgös bors
<i>Caulis fibrosus</i>	Czernas, hajas fű
<i>Radix fibrata</i>	Hajas gyöker mint az vörös hagyma
<i>Scapus, tyrsus</i>	Az fűnek középső sára
<i>Rami</i>	Nagy agak
<i>Siliqua</i>	Borsonak, es bab- nak hivelyke
<i>Spicus, spica, spi- cum, specā</i>	Fő mint az buzajé
<i>Spica mutica</i>	Kalazotlá fő mint az tar buza
<i>Arista</i>	Kalaaz
<i>Calyx</i>	Telleges bimbo

Herba

<i>Herba hortensis sativa</i>	Kerti fű
<i>Caulis lenis</i>	Az fűnek sima szá-
<i>Caulis solidus</i>	Merő szára (ra
<i>Caulis vacuus, cavus, inanis</i>	Hezag száar
<i>Asper caulis</i>	Tőviskes szár
<i>Caulis teres, rotundus</i>	Gömbölyeg,
<i>Quadratus caulis</i>	Negyűszű száar
<i>Nervus</i>	Száar
<i>Nervosus caulis</i>	Inas, czernas
<i>Folium filatum</i>	Czernas levelű mint az úti fű
<i>Caulis lactescens</i>	Tejes száar
<i>Folium nunc renatum acuminatum</i>	Az fűnek hegyes levele
<i>Raripila, rarifolia</i>	Ritka levelű
<i>Calamus, culmus</i>	Száar
<i>Radix</i>	Gyökér
<i>Gluma Pelyva</i>	hártya kibén az mag ál
<i>Geniculum</i>	Fűnek merő terde
<i>Umbella, muscarium, in sceniculo, aniso, sambuco & similibus plantis, floris vel seminis pedamentum in plures divisum, longiores in orbem se colligentes pediculos.</i>	Kömen-

Kömennek, kapornak avagy bodza-
nak kerekded bokor viraganak,
avagy magvanak az teteje.

<i>Vena</i>	Er
<i>Caro</i>	Fűnek, fanak hufa
<i>Liquor</i>	Meg metzet fűből faból ki folyt víz
<i>Succus</i>	Fűnek vagy fanak ki facsart vize
<i>Lacryma</i>	Fűnek, fanak sa- badon ki folt vize

*Est vel aquea, qua concrevit in Gum-
mi, ut: Cerasi, Pruni, vel Picea, qua in re-
sinam coit, ut Abietis, Pini.*

<i>Folium</i>	Level
<i>Folium rotundum</i>	Kerekdid level
<i>Folium oblongum</i>	Hossú level
<i>Folium serratum</i>	Fűrészes, ravátkos level
<i>Folium laciniatum</i>	Hasitekos level
<i>Folium fimbriatum</i>	Rostos level
<i>Stylus</i>	Birke
<i>Iuba</i>	Függő fű, mint az kőlesbő, nadban
<i>Corymbus</i>	Csomota, mint az főlöje

Stami-

<i>Stamira</i>	Az virag s�ekinek 29 az Baratskaja , mint a liliomb�a
<i>Pappus</i>	P�olih, mint a meg ert salata mage
<i>Ungues</i>	Also re�e az virag levelenek
<i>Semen</i>	F�u mag
<i>Nucleus</i>	Bel, vagy hea bel- lel eggy�t
<i>Pulpa</i>	Hufosa az gy�- m�lcsnek
<i>Acinus, acinum</i>	Mag, mint az s�o- l�ben, buzaban
<i>Bacca</i>	Mag, mint az som- ban, olayban
<i>Granum</i>	Kalazban termet mag (mag
<i>Legumen</i>	Hivelykb�e termet
<i>Fruget</i>	Fejes vetemeny mint az buza
<i>Lanugo</i>	P�olih, minem� az ge�tenyen, ba- ratzkon
<i>Fraga</i>	F�unek jo �agugy� m�lcsce

Bul

<i>Bulbus</i>	Kerekdid gyöker mint az hagyma
<i>Civi</i>	Fodor gyökerkek
<i>Termes</i>	Termet le tört galy, aag
<i>Asparagū</i>	Csirak
<i>Oculi, gemma</i>	Szem
<i>Palea</i>	Töredekek
<i>Acus</i>	Pelyva
<i>Frith, quod in summa spica, & matura est minus integro grano.</i>	
<i>Verrucum, quod in ima.</i>	

CAPUT VII.

Legumina & frumenta diversa.

Magoknak neve.

<i>Lens</i>	Lencse
<i>Pisum</i>	Borfo
<i>Orobus, Eruum</i>	Szeges borfo, vad lednek
<i>Cicer, cicercula</i>	Bagoly, csicsér
<i>Faba</i>	Bab (borfo)
<i>Avena</i>	Zab
<i>Hordeum</i>	Arpa
<i>Triticum</i>	Buza sem.
<i>Siligo</i>	Óbiros sem.

Eru.

Fru mentum mari- Tengeri buza 27
num

Similago, simila Semlye buza
Panicum Czirok, tatarka
Milium Kóles
Vicia Lednek
Hilum Babnak feketeje
Linum Len
Calvulus Babnak az heja
Aphace Vad lencse
Spelta Tönköly, haydena
Ptisana Dara kafa
Milium Indicum Török buza
Aegilops Vad zab
Milium tritum, Kafa

piffa
Legumen Eltető vetemény,
eltető mag
Fru mentum Buza vetemény
Fruges Buza, gabona
Far, farina Líst
Ador Líst lang
Furfur Korpa
Polenta Arpa líst
Alicastrum, alica Líst káfa, dara

E

CA

CAPUT VIII.

Radices esculenta

Meg ehető gyökerek

<i>Rapum, rapa, rapuncula</i>	Repa
<i>Napus</i>	Tatorjan
<i>Pastinaca sylvestris, Raphanus</i>	Retek
<i>Pastinaca sativa</i>	Sarga repa
<i>Nasturcium</i>	Torma
<i>Myrrhis</i>	Mihalyka monya
<i>Bumastos, Bumastus</i>	Nagy kerekded repa

CAPUT IX.

Aromata, seu Condimenta.

Fűszerfám.

<i>Piper</i>	Bors
<i>Crocum</i>	Saphrany
<i>Caryophyllum</i>	Szök fű
<i>Cinnamomum</i>	Fa hey
<i>Saccarum</i>	Nad mez
<i>Malum granatum</i>	Poma granat, az beli csak vörös magokból al
<i>Nux myristica</i>	Szerecsen dió
	<i>Malum</i>

Malum medicum, Citrom 28
citrium

Malum punicum Narancs alma

Malicorium, putamen mali granati Pomagranat hegy

Mala limonia Lemonya

Ficus Fige

Carica Szaraz fige

Amygdalum, nux Graca Mondola

Uva passa Tengeri b6l6, as-
su b6l6

Uva malvatica Malosa b6l6

Thus T6mj6n

Anebra P6sma

Electuarium Lictarium

CAPUT X.

Arborum nomina & partes.

Faknak nevek es r6szi.

Arbor El6 fa

Arbor bifera Ket6er term6 fa

Abies Lutz, feny6 fa

Alnus Eger fa

Acer minor Ihar fa

Acer crispa Fodor tisa fa

Amigdalus Mondola fa

<i>Arbutus, unedo</i>	Vad alma fa
<i>Arbor procera</i>	Magas fa
<i>Arbuscula</i>	Kis fa
<i>Acer major, Platanus Germanica</i>	Szeles levelú fa, Iavor fa
<i>Betula</i>	Nyir fa
<i>Buxus</i>	Púspang fa
<i>Cerasus</i>	Cserebnye fa
<i>Camacerasus</i>	Vad megy
<i>Caryophyllus</i>	Szök fú termó fa
<i>Castanea</i>	Geštenye fa
<i>Castanea equina</i>	Vad geštenye fa
<i>Cedrus</i>	Cedrus fa
<i>Cupressus, ciparissus</i>	Cypros fa
<i>Corylus</i>	Mogyoro fa
<i>Cornus</i>	Som fa
<i>Colutea</i>	Varju kóróm, arboris species
<i>Cynobatos</i>	Galagonya fa
<i>Caudex</i>	Kerges fa
<i>Esculus</i>	Mak termó fa
<i>Fagus</i>	Bik fa
<i>Fraxinus</i>	Kórós fa
<i>Ficus</i>	Fige fa
<i>Galla</i>	Galles termó fa
<i>Gossypium</i>	Gyapot termó fa

<i>Juniperus</i>	Fenyő mag termő 29 fa
<i>Ilex</i>	Tőly fa, mak fa, Tőgy fa
<i>Iligneus</i>	Tőly fabol csinált
<i>Laurus, Daphne</i>	Borostryan fa
<i>Lentiscus</i>	Lencse fa
<i>Libanotis</i>	Tőmjén fa
<i>Ligustrum</i>	Fagyal fa, madar
<i>Morus nigra</i>	Szedery fa (hur
<i>Morus alba</i>	Epery fa, fejer Be- dery
<i>Medica malus</i>	Citrum fa
<i>Sycomorua</i>	Vad fige
<i>Malum cidonium,</i> <i>cotonium</i>	Birs alma
<i>Malus punica</i>	Narancs fa
<i>Myrtus</i>	Mirtus fa
<i>Myrtillus</i>	Havasi epery
<i>Mespilus</i>	Nospolya fa
<i>Malus armeniaca</i>	Tengeri baraczk
<i>Nux</i>	Dio fa (fa
<i>Nux Græca</i>	Mondola fa
<i>Nux avellana</i>	Mogyoro fa
<i>Nux vesicaria</i>	Halyag fa
<i>Ornus</i>	Gyertyan fa

<i>Olea</i>	Olay fa
<i>Olea domestica</i>	Kerti olay fa
<i>Oleaster</i>	Vad olay fa
<i>Oxyachanta, Berbe-</i>	Fai foska
<i>Pomus</i> (<i>vir</i>	Alma fa
<i>Poma Adami</i>	Adam almaja
<i>Persicus</i>	Baraczk fa
<i>Persicus rubra, sive</i>	Kaizin baraczk
<i>sanguinea</i>	
<i>Pyras</i>	Körtvely fa
<i>Prunus</i>	Szilva fa
<i>Populus alba</i>	Nyar fa
<i>Populus nigra</i>	Iegenye fa
<i>Picea</i>	Ced rus modu fa
<i>Palma</i>	Palma fa
<i>Pinus, pitys,</i>	Fenyő fa
<i>Prunus sylvestris</i>	Kőkeny fa
<i>Quercus</i>	Cser fa
<i>Quercetum</i>	Cseres erdő
<i>Rubus</i>	Csipke bokor
<i>Rubus caninus</i>	Galagonya
<i>Rhamnus</i>	Eb tővisk
<i>Robur</i>	Erős tőly fa
<i>Ribes</i>	Galna
<i>Salix</i>	Fűz fa
<i>Salix amerina</i>	Vörös fűz fa

<i>Salicetum</i>	Füzes
<i>Siler</i>	Reketye fa
<i>Suber</i>	Makkos fa
<i>Sambucus</i>	Bodza fa
<i>Sorbus</i>	Berekenye fa
<i>Sorbus torminalis</i>	Barkocza fa
<i>Tilia</i>	Haars fa
<i>Tinus, laurus syl-</i> <i>vestris</i>	Vad borostyan fa
<i>Taxus</i>	Tísa fa
<i>Tremula arbor</i>	Rešketó fa.
<i>Tenera arbor</i>	Hayladozo, gyen- ge fa
<i>Terebinthus</i>	Terpentina fa
<i>Ulmus</i>	Szil fa
<i>Virga sanguinea</i>	Veres gyúru fa
<i>Viburnum</i>	Ostormen fa
<i>Vitex, Evonymus</i>	Ketske rago fa.
<i>Vepris</i>	Tóviskes fa
<i>Estq; omnis generis arbor spinosa.</i>	
<i>Vepretum</i>	Tóviskes (te)
<i>Uva crissa</i>	Fai egres, kóšme-
<i>Arborum partes</i>	
Faknak rešei.	
<i>Radix viva</i>	Eló gyöker
<i>Capillamentum</i>	Gyöker ágai

<i>Caudex, Truncus</i>	Tőke
<i>Radix limosa, radix geniculata</i>	Földes gyöker
<i>Nervus</i>	Gyöker ág
<i>Fibra</i>	Apro gyökerek
<i>Surculus</i>	Uly nőves, uy oltas
<i>Radicare, radicans</i>	Mek gyökerezni
<i>Stolones</i>	Gyökeren nőt fiatalok
<i>Ramus</i>	Aagh
<i>Terminus</i>	Le tört gyümölcsös ág
<i>Matrix, medulla, vel pulpa arboris</i>	Fa beel
<i>Patula arbor</i>	Ki terjet águ fa
<i>Malleolus virga, vel calamus malleolaris</i>	Olto vany ág
<i>Gemma</i>	Szemzet, bimbo
<i>Germen</i>	Bimbo
<i>Frondes, folia</i>	Fa levelek
<i>Folia agere</i>	Levelezni
<i>Pediculus, pediolus</i>	Az levelnek, gyümölcsnek az sara
<i>Fructificare</i>	Gyümölcsözni
<i>Flagellum arboris</i>	Az fanak az hegyi
<i>Cacumen</i>	Fa teteje

<i>Paniperium</i>	Fenyő mag	31
<i>Liber</i>	Az fanak belső heja	
<i>Cortex</i>	Az fanak külső heja	
<i>Muscus</i>	Fa moh	
<i>Talea, taleola</i>	ültetni való vesszők	
<i>Virgultum</i>	Gyökereken nőt ág	
<i>Germen, surculus pragnans</i>	Bimbos, újjöves	

CAPUT XI.

Ad arborum culturam pertinentia.

	Elő fak környül való gondok
<i>Arbores serere, plantare</i>	Fakat ültetni
<i>Planta sylvestris</i>	Vadfa, vad olto- vány
<i>Metari arbores</i>	Fakat rendel ültetni
<i>Circummunire plantas</i>	Az fiatalat bekeríteni
<i>Aggerare arbores</i>	Az faknak tövet föltölteni
<i>Dilibrare</i>	Meghantani
<i>Facere scrobem</i>	ültetni való vermet ásni

Surcu-

<i>Surculare arbores,</i>	Az fanak roszága-
<i>Fronzare</i>	it le metelni
<i>Circumradere ar-</i>	Meg nyicsni az fat
<i>bores, castrare</i>	
<i>Extirpare arborem</i>	Az fat hydkeresztul
	ki bakaštani
<i>Infitio</i>	Oltas
<i>Inferere</i>	Oltani
<i>Inoculatio</i>	Boytas, homlitas,
	šemben oltas
<i>Coalescere plantam</i>	Az oltovannak
	meg fogonni
<i>Internudare ramos</i>	Az sũrũ agtũl meg
<i>arborum</i>	tištítani az fat
<i>Consolidari, concre-</i>	Meg fogonodni
<i>scere</i>	
<i>Serere arborem</i>	Fat ũltetni
	<i>Arborum morbi.</i>
	Faknak meg vešeli
<i>Vermiculatio</i>	Fergezes
<i>Sideratio</i>	Ragyazás
<i>Eradicatio</i>	Tõvenek ki baka-
	dafa

CAPUT XII.

De fructibus ad Pomarium pertinentibus.
Kerti gyũmõlcskrõl.

Amig-

Amigdalum dulce, Edesmondola 32

suave

Amigdalum amarum, asperum Keserű mondola

Acacia Kőkeny

Avellana Mogyoro

Cerasum Cserebnye

Cerasa durantia Nagy semű cserebnye, pongracz cserebnye

Cerasum julianum Halyog semű cserebnye

Cerasum asciium Vad fekete cserebnye

Cerasum cecilianum Piros cserebnye

Cerasum macedonicum Megy

Corneum cerasum Vad cserebnye

Caprificus Vad fige (gua

Cenchraxis Figenek apro ma-

Calyx nucis Az dionak zöld

Cornum Som (hea

Castanea Gesztenye

Corymbus Vad bűlű

Fragum Epery

Ficus Fige

Cari-

<i>Carica</i>	Assa fige
<i>Galla</i>	Galles, guba
<i>Ficus hifera</i>	Ketsér eró fige
<i>Grossula</i>	Fötelen, erötlen fige
<i>Glans</i>	Mak
<i>Inglans</i>	Bik mak
<i>Malum praecox</i>	Elevó eró alma
<i>Malum serotinum</i>	Telelő alma
<i>Malum sericum</i>	Apro piros alma
<i>Malum apianum</i>	Muskataly alma
<i>Malum melapium</i>	Igen edes alma
<i>Malum muscosum</i>	Mohos alma
<i>Malum orbiculatū</i>	Kerekdid alma
<i>Malum orchoma- sticum</i>	Leany csecsú al- ma
<i>Malum spadonium</i>	Magh nelkúl valo alma
<i>Malum sparuceum</i>	Sómörgős alma
<i>Malum agreste</i>	Vad alma
<i>Malum persicum</i>	Baraczk
<i>Malum armonia- cum minus</i>	Tengeri baraczk
<i>Malum medicum</i>	Citrom
<i>Malum cidonium, cotoneum</i>	Birs alma

Malura

<i>Malum struthium</i>	Apro birs alma	33
<i>Malum armeniacū</i>	Tengeri baraczk	
<i>Muscatica</i>	Pomagranat	
<i>Mala aurantia</i>	Narancs	
<i>Mala limonia</i>	Lemonya	
<i>Mespillum</i>	Nospolya	
<i>Morum nigrum</i>	Szedery	
<i>Morum rubi, dumī</i>	Szedery bökör, tő visken termet federy	
<i>Nux</i>	Dio	
<i>Nux myristica</i>	Szerecsen dio	
<i>Nux Indica</i>	Indiai dio	
<i>Nux heracleotica,</i> <i>nux pontica pra-</i> <i>nestina</i>	Mogyoro	
<i>Nux molusca, ta-</i> <i>rentina</i>	Lagy heja dio	
<i>Nux moratica, ca-</i> <i>rinthia</i>	Fas dio	
<i>Nux Graca</i>	Mondola	
<i>Nucleus</i>	Dio bel	
<i>Nauci</i>	Az dio belinek az hartyaja	
<i>Oliva, olea</i>	Olay fa gyümölcs	
<i>Pinea</i>	Kis belű dio	

G

Opo-

<i>Oporothesca</i>	Gyümölcs tartó hely
<i>Putamen</i>	Az dionak külső kemény heja
<i>Palmula, dactyli</i>	Palma gyümölcsű
<i>Pomarium</i>	Gyümölcsös kert
<i>Pomum</i>	Alma
<i>Pomum acidum, arbutum</i>	Savanyu alma
<i>Pomum mite</i>	Puha alma
<i>Pomum turbinatum</i>	Hegyes alma
<i>Pomum purpureum</i>	Piros alma
<i>Pomum vinaceum</i>	Bor izű alma
<i>Pomum lapidosum</i>	Kemény alma
<i>Persicum</i>	Baraczk
<i>Persicum duranticum, Malum duranticum</i>	Duranczai baraczk
<i>Pyrum praecox</i>	Arpaval erő kört-
<i>Pyrum dolobellinum</i>	Hosűu sáru kört-
	(<i>anum</i> vely
<i>Pyrü superbum, api-</i>	Muskotal körtvely
<i>Pyrum crustaminum</i>	Piros körtvely
<i>Pyrum serotinum</i>	Telelő körtvely
<i>Pyrum lacteum,</i>	Leves körtvely
<i>Pyrum falernum</i>	

Prunum

<i>Prunum</i>	Szilva	34
<i>Prunum cereum</i>	Féjer filva	
<i>Prunum agreste</i>	Vad filva, sozo filva	
<i>Prunū hordearium</i>	Sarga filva	
<i>Prunū durantium</i>	Duranczai filva	
<i>Prunū damascenum</i>	Besterczei filva	
<i>Prunum ibericum</i>	Veres filva	
<i>Sorbum, Sorbellum</i>	Berekenye	
<i>Sicomorum</i>	Vad fige	

CAPUT XIII.

Ad Vinetum pertinentia.

Szőlőhöz tartozo nevek.

<i>Vinetum</i>	Szőlő hegy
<i>Vinea</i>	Szőlő
<i>Vinetum conferere</i>	Szőlőt ültetni
<i>Vinitor</i>	Vinczeler
<i>Falx vinitoria, pu- tatoria</i>	Szőlő metző kes
<i>Vinealis terra</i>	Szőlőt ültetni va- lo föld
<i>Vinearius custos</i>	Szőlő paſtor
<i>Funda</i>	Parittyá
<i>Cella vinaria</i>	Pincze
<i>Vas vinarium</i>	Bor hordo edeny
	G 2 Forum

<i>Forum vinarium</i>	Bor vasar
<i>Vitis</i>	Szölő tő
<i>Labrusca</i>	Vad bőlő
<i>Palmes</i>	Szölő veseő
<i>Palis consolidare vires</i>	Karozni az bőlőt

<i>Vas</i>	Hordo
<i>Antes</i>	Az bőlő tőnek el- fő uttya

Partes vitis.

Szölő tőnek részei.

<i>Vitis, stipes</i>	Szölő tő
<i>Radix vitis</i>	Szölő tő gyöker
<i>Truncus vitis</i>	Szölő tőke
<i>Sarmentum</i>	Venyike
<i>Palmes praesidia- rius</i>	Felben metzet ve- ső csap
<i>Palmes pampina- lis</i>	Gyümölcsstelen veseő
<i>Lacryma vitis</i>	Sőlő viz
<i>Palmes fructuarius</i>	Hagyot veseő
<i>Palmes mergus</i>	Por hayas
<i>Palmes angularis</i>	Sark veseő
<i>Palmes enervatus, emeritus</i>	Meg aggot veseő
<i>Palmes surunculus</i>	Fattyu veseő

Flagel-

<i>Flagellum vitis</i>	Szölő vessző, ág	35
<i>Sagitta vitis</i>	Szölő vessző hegy	
<i>Capreoli vitis</i>	Szölő vessző katla	
<i>Palmet nepos</i>	Gyökerből nőt vessző	
<i>Articuli palmitum</i>	Az szemzetnek he- lye	
<i>Palmet novellus</i>	Gyermekdid, gyen- ge vessző	
<i>Malleolus</i>	Vesszőn nőt uy jő- ves	
<i>Dropago</i>	Homlitani valo vessző	
<i>Tradux</i>	El homlitot vessző	
<i>Cervix vitis</i>	Szölő tőnek az nyaka	
<i>Oculus fructuarius</i>	Termőt szem	
<i>Malleolus triangulus</i>	Harom szemre ha- gyot vessző	
<i>Vitis alba</i>	Fejér bőlő vessző	
<i>Vitis nigra</i>	Fekete bőlő vessző	
<i>Vitis arbuscina</i>	Fara folyo bőlő	
<i>Vitis juga</i>	Magas karora bo- csatot bőlő	
<i>Vitis veterana</i>	Agg bőlő	
<i>Vitis pedata</i>	Karazot bőlő	

<i>Vitis ordinaria</i>	Rendel ültetet
<i>Constrata, prostrata</i>	Le dült bõlõ
<i>Vitis brachiata</i>	Gaczal bõlõ
<i>Vitis insana</i>	Nem erlelõ bõlõ
<i>Vinea novella</i>	Ujonnan plantalt bõlõ
<i>Vinea veterana</i>	Regi ag bõlõ
<i>Vinea valens, con- stituta</i>	Meg allapodot bõlõ
<i>Vinea calvata</i>	Ritka levelü bõlõ
<i>Racemus, Botrus</i>	Szõlõ fõ
<i>Scapus</i>	Szõlõ gerezd, fürt
<i>Omphax</i>	Egres
<i>Acinus</i>	Szõlõ sem
<i>Gemma oculus</i>	Szemzet

Vitium fructus.

Sõlõ gyümölcsse.

<i>Uva pergulana</i>	Lugason termet bõlõ
<i>Escaria, cibaria</i>	Enni valo bõlõ
<i>Uva venuncula</i>	Allo bõlõ
<i>Uva spionia</i>	Nagy semü bõlõ
<i>Uva malvatica</i>	Malosa bõlõ
<i>Argitis spinaria</i>	Fejer bõlõ
<i>Uva bumastos</i>	Kecske csecsü bõ:
<i>Apiana, apiaria</i>	Muskataly bõlõ

Uva

<i>Uva Romana, duracina</i>	Romonya sölö	36
<i>Uva Pracoqua, praecia, praecociana</i>	Goher sölö	
<i>Uva pressa</i>	Nyomot sölö	
<i>Uva helvola</i>	Rosa sómú, baka- tor sölö	
<i>Uva inerticulata</i>	Lagy boru sölö	
<i>Uva helvenata</i>	Gerfely sölö	
<i>Uva acida</i>	Poshat sölö	
<i>Uva seminata semicaduca</i>	Hullo sölö	
<i>Uva pensilis</i>	Föl kötöt sölö	
<i>Uva dactylina</i>	Bolgar sölö	
<i>Uva variata</i>	Meg lagyult sölö	
<i>Uva lavinia</i>	Vad fekete sölö	
<i>Uva austera</i>	Savanyu sölö	
<i>Uva absq acino</i>	Mag nélkül valo	
<i>Uva passa</i>	Aßu sölö	
<i>Uva passula</i>	Tengeri sölö	
<i>Labrusca</i>	Vad sölö	
<i>Vinaceus acinus</i>	Szölö mag	
<i>Folliculus</i>	Szölö szemnek kül ső hea	
<i>Pediculus, pediculus acini</i>	Szölö szemnek sára	

Flocces	Törköly
Pampinus	Szőlő level
Mustum	Must
Mustum, protopion	Szin must.

CAPUT XIV.

Ad Vineam culturam pertinentia.

Szőlő műhöz való sok

<i>Constituere vineam</i>	Szőlőt ültetni
<i>Conferere vineam</i>	Ujonnán ültetni
<i>Vineam semitare, limitare, ordinare</i>	Az uy szőlőt boytással örökíteni
<i>Pulveratio, Reparatio, Iteratio</i>	Forgatas, keveres
<i>Mergis propagare vitem</i>	Porhonyossan rakni
<i>Supplantare vitem</i>	Az szőlő vesszőt elültetni.
<i>Putare vites</i>	Szőlőt metzeni
<i>Ablaqueare vitem</i>	Az szőlő tőnek az ékalat le metelni, az tővet megtisztítani.
<i>Facere scrobem</i>	ültető vermet ásni
<i>Propagare vitem</i>	Homlitani (ni)
<i>Pampinare</i>	Levelezni
<i>Stercorare vineam</i>	Ganejozni a szőlőt.

Peda-

Pedare, statumina- Karozni 37
re, palcare

Alligare vites Kötözni
Iugare vites Magassan fölöt
föl erešteni

Fodere vineam Kapalni az fölöt

Fodere tertiam fos- Keverni
suram

Sarpa Meg metzet fölöt

Instrumenta vineatica.

Szölö mühöz valo beršamok

Bipalium Szeles elú kapa

Pastinum Hegyes orru kapa

Bidens Ket agu kapa

Falx putatoria Metzö kes

Marra Fú metelö kasa

Ligo Kapa

Rastrum Gereblye

Ridica Hafabos fölöt karo

Pedamentum, sta- Szölö karo
tumen

Vallus Vastag karo

Vitium morbi.

Szölönek vešedelmi.

Articulatio Az semnek le ve-
rele

Rubi-

<i>Rubigo</i>	Der miat az jó vef- nek el vefese
<i>Crambus</i>	Ragya
<i>Nivatia</i>	Az bőlő viragabá meg vefese
<i>Exaciniatio</i>	Az bőlőnek megh nirlese
<i>Volvox, volvulus</i>	Az bőlő levelet egyben tekerő féreg
<i>Ips, Vermis viridis</i> <i>vites corrodens</i>	Szőlő vefő rago fereg

CAPUT XV.

Ad vindemiam pertinentia.

Szűrethez való fok.

<i>Vindemia</i>	Szűret
<i>Vindemiare</i>	Szőlőt fedni
<i>Vindemiator</i>	Szőlő fedő
<i>Vas vindemiatorii</i>	Szőlő fedő edeny
<i>Corbula, canistrum,</i> <i>fiscina, fiscella</i>	Szélő fedő kosar
<i>Qualus, Colum</i>	Szűrő kosar, kas
<i>Colare</i>	Szűrni
<i>Saccus vinarius</i>	Bor nyomo saak
<i>Lenobates, trapetes</i>	Törköly nyomo

Benna

Benna	Törköly hordo ta- 38 lyiga
Dolium vinarium	Hordo
Solium	Bor töltő defa
Cadus vinarius	Szőlő fedő kad
Cuppa	Nyomo kad
Tinna	Csöbör
Amphora	Köböl
Urna	Vödör
Baculus gestatorius	Csöbör rud
Lacus vinarius	Törköly hordo kaad
Lacus torcularius	Sayto alat valo kaad
Infundibulum	Leyju, tölcser
Oenophorum	Putton, bot
Falcula	Szőlő fedő kes
Torcular	Sayto
Coclea, fucula	Orsó fa
Veſtarius	Saytolo
Lingula	Csatorna az saytő
Trapedon, lenus	Sayto fekreny
Fistula	Csap furas az hor- don
Spina	Csap
Staphilophoros	Putton hordo
	Stipa-

Stipare dolium

Az hordot tata-
razni

Suffire vas

Forrozni az hor-
dot

Circinus

Cirkalom

CAPUT XVI.

Vinorum genera.

Boroknak neme.

Vinum

Bor

Vinum tenerum

Forrot bor

Vinum defrutum,

Forrot must

Sapa

Hornum, novellum

Ez idej bor

hornotinum

Vinum austerum

Savanyu bor

Vinum asperum

Vad bor

Vinum molle, lene

Lagy bor

*Prima nota, gene-
rosum*

Fő bor

Vinum odoratum

Szagos bor

Vinum fragrans

Io illatu bor

Vinum torculatum

Saytolt bor

Vinum tenue

Vekony bor

Vi: fugiens, spissum

Nyulo bor

Firmum, consistens

Allo bor

Vinum

<i>Vinum forte, potens</i>	Erős bor
<i>Vinum crassum</i>	Súrú bor
<i>Vinum vehemens</i>	Fő banto, fő fajó
<i>Vinū inveteratum,</i> <i>vetus, vetulum</i>	Oo bor
<i>Vinum candidum</i>	Tísta fejer bor
<i>Vinum purpureum</i>	Vörös bor
<i>Vinum rubellum</i>	Kastely bor
<i>Vinum medium,</i> <i>præcox, præleganeū</i>	Tísta izen valo Eleve sedet bor
<i>Vinum novellum</i>	Uy bor
<i>secatum, vinaceum</i>	Törköly, főprős
<i>Vinum defæcatum</i>	Megforrot bor
<i>Vinum secundarium</i>	Löre, maslas
<i>Vinum binum</i>	Tavalyi bor
<i>Vinum trimum</i>	Harmadevi bor
<i>Vinum dilutum</i>	Vizes bor
<i>Vinum turbulentum</i>	Zavaros bor
<i>Vinum limpidum</i>	Vilagos sünü bor
<i>Vinum mulsum</i>	Mezes bor
<i>Vinum vernaculum</i>	Hon tóltót bor
<i>Vinum exoticum</i>	Mas orfagbeli bor
<i>Vinum Malvati-</i> <i>cum, cretense</i>	Malosa bor
<i>Vinum absinthites</i>	űrmős bor
<i>Vinum Helenites</i>	Órvenyes bor

H

Vinum

<i>Vinum caryophyllites</i>	Szök füves bor
<i>Vinum fragarium</i>	Eperjes bor
<i>Vinum depressum,</i> <i>transvasiticum</i>	Mas hordoban töl- töt bor
<i>Vinum acre</i>	Erős, csipős bor
<i>Vinum mucidum</i>	Dohos bor
<i>Vinum acidum</i>	Etzetes bor
<i>Vappa</i>	Nyarlot bor
<i>Tertiaria, lora</i>	Harmadlas
<i>Posca</i>	Etzetes lóre

CAPUT XVII.

Ad agrum pertinentia.

Mezőhöz való nevek.

<i>Ager</i>	Mező
<i>Ager optimus</i>	Kőver mező
<i>Sabulosus, gracilis</i>	Homokos mező
<i>Ager apertus, pla-</i> <i>nus, planicies</i>	Sík mező
<i>Ager uliginosus</i>	Ingovanyos, mocsáros mező
<i>Ager calculosus</i>	Kőves mező
<i>Ager cretosus</i>	Fejér agyagu
<i>Macer, jejunus</i>	Sovany mező
<i>Ager effœtus</i>	Elsovanyodot
<i>Ager graminosus</i>	Füves, gyöpös

Ager

<i>Ager neglectus,</i> <i>desolatus, desertus</i>	Pusta mezõ	48
<i>Ager confragosus</i>	Darabos mezõ	
<i>Ager patris, fimosus</i>	Ganejos mezõ	
<i>Ager informis, de-</i> <i>formis</i>	Gazos mezõ	
<i>Ager vernaculus,</i> <i>novalis</i>	Ugar, elõsõr san-	
<i>Ager restibilis</i>	fantot mezõ	
<i>Ager compascuus</i>	Eztendõnkent	
<i>Ager rudetum</i>	fantot mezõ	
<i>Iugerum</i>	Szabad mezõ	
<i>Actus</i>	Parlagbol fõl san-	
<i>Agrum proscindere,</i>	tot föld	
<i>Agrum iterare</i>	Egy hold föld	
<i>Agrum sylvestrem</i>	Egy kõtél föld	
<i>extirpare</i>	Ugarlani	
<i>Agrum vertere</i>	Forgatni	
<i>Satio</i>	Irtovany földet	
<i>Epissoria, superse-</i> <i>minatio</i>	csinalni	
<i>Serere</i>	Vetesnek fantani	
<i>Proscissio</i>	Mag vetes	
<i>Sulcus, lira</i>	Vetesre valo ve-	
	tes, ketser vetes	
	Vetni	
	Ugarlas	
	Barazda	

<i>Porca</i>	Barazdanak kőzi
<i>Occatio</i>	Boronallas
<i>Fimum in agro dis-</i> <i>jicere</i>	Ganeyt elhinteni
<i>Stercorare</i>	Ganejozni
<i>Agrum dilapidare,</i> <i>ejicere lapides</i>	Követ ki hanni
<i>Iteratio</i>	Forgatas
<i>Tertiatio</i>	Harmallas
<i>Agrum rancare</i>	Az fűvet, ki gyom- lalni
<i>Campus Ecclesiasti-</i> <i>cus, cœmeterium</i>	Temetni valo me- zõ

CAPUT XVIII.

*Instrumenta ad culturam agri
pertinentia.*

Mezci munkához valo berfa-
moknak nevek.

<i>Aratrum</i>	Eke
<i>Rota</i>	Kerek
<i>Axis</i>	Tengely
<i>Vomis, vomer</i>	Szanto lapos vas
<i>Nympha</i>	Szanto vasnak az orra
<i>Buris, bura, elyma</i>	Gerendely
	<i>Aures</i>

<i>Aures</i>	Kormany deska	42
<i>Dentale</i>	Bel deska eke talp	
<i>Stiva</i>	Eke sarva	(ja
<i>Chirolabes</i>	Eke sarva fogato-	
<i>Temo</i>	Rud	
<i>Histoboëus histoboë</i>	Tesla rud	
<i>Temosula</i>	Tesla	
<i>Iugum</i>	Iarom	
<i>Stivarium</i>	Közep rud	
<i>Sphira</i>	Hant ronto sulyok	
<i>Radius, subjugia lora</i>	Iarom seg	
<i>Ampron</i>	Iarom, vagy ökös sarvara kötöt kötél	
<i>Endrius</i>	Iarom seg lyika	
<i>Culter praciforius</i>	Csoroslya lemez vas	
<i>Stimulus, acena</i>	Óstőke	
<i>Latamen, Fimus</i>	Ganey	
<i>Plaustrum sterco-</i> <i>varium</i>	Ganey hordozo seker	
<i>Occa, sarculum</i>	Borona	
<i>Furca stercoraria</i>	Ganey hintő vella	
<i>Furca ferrea</i>	Vas vella	
<i>Furca lignea</i>	Fa vella	
<i>Pala ferrea</i>	Vas lapat	

<i>Pala lignea</i>	Fa lapat
<i>Rutrum, sossorium</i>	Afo
<i>Rastrum</i>	Gereblye
<i>Capisterium</i>	Tekenő
<i>Flagellum frugum,</i> <i>flagellum triticeum</i>	Csép
<i>Manipulus frugum</i>	Buza keve
<i>Gelima</i>	Kalongya
<i>Ventilabrum</i>	Szoro lapat
<i>Vannus, cribrum</i>	Rosta
<i>Incerniculum</i>	Szita
<i>Pistrinum</i>	Szaraz malom
<i>Mola pneumatica</i>	Szel malom

CAPUT XIX.

Ad pratum pertinentia.

Rethez tartozo nevek.

<i>Pratum</i>	Reet
<i>Fœnum</i>	Szena (ret
<i>Pratum irriguum</i>	Viz mellet valo
<i>Pratum siccanum</i>	Szaraz helyen va- lo ret
<i>Fœnilis herba</i>	Kasalo ret
<i>Pratum succosum</i>	Nedves ret
<i>Pratum novellum</i>	Irtovanybol csi- nalt ret

Pratum

<i>Pratum submissum</i>	Fenekbē valo ret	42
<i>Dilapidare pratum</i>	Követ belőle ki hanni	
<i>Pratum senescens,</i> <i>vetus</i>	Sovany ret	
<i>Pratum secare</i>	Kašalni	
<i>Fœnifecium</i>	Kašalas	
<i>Pratum defectum</i>	Le kašalt ret	
<i>Fœnifeca, fœnifex</i>	Kašas	
<i>fœnifector, falcator</i>		
<i>Cordum</i>	Sarju, tarlo	
<i>Succidere</i>	Mafodšor kašalni	
<i>Fœnile, fœnarium</i>	Szena tarto hely	
<i>Falx fœnaria</i>	Kaša	
<i>Furcilla fœnaria.</i>	Szena takaro villa	
<i>Circulus, cumulus,</i> <i>acervus fœnari-</i> <i>us, meta fœni</i>	Szena baglya	(karo
<i>Fœnilega, cumulator</i>	Gyűtő, ſena ta-	
<i>Rastellum fœnariū</i>	Szena takaro ge- reblye	
<i>Striga, sticha fœna-</i> <i>(ria</i>	Szena rend	

CAPUT XX.

Ad Lacum pertinentia.

Tohoz tartozo nevck.

H 4

Palus

<i>Palus</i>	Too
<i>Lacus</i>	Ki folyo to
<i>Stagnum</i>	Allo te
<i>Piscina, vivarium piscium</i>	Halas to
<i>Ichthyotrophium</i>	Hal tarto barka
<i>Piscator</i>	Halaas
<i>Rete</i>	Halo
<i>Hamus</i>	Horog
<i>Cassis, plaga</i>	Vadašo halo
<i>Hamiota</i>	Horgašo
<i>Venari pisces</i>	Horgašni
<i>Nassa, sagena</i>	Varša
<i>Excipula</i>	Szegye, rekes, ves
<i>Verriculum</i>	Hal tapogato, ket köz halo
<i>Juncus</i>	Kaaka
<i>Carex</i>	Saas
<i>Carectum</i>	Safas
<i>Ulva, alga</i>	Hinaar
<i>Uligo</i>	Ingo vany
<i>Terra uliginosa</i>	Ingovanyos föld
<i>Arundo</i>	Naad

CAPUT XXI.

Ad sylvam pertinentia.

Erdőhöz tartozo nevek.

Sylva

<i>Sylva</i>	Erdő
<i>Sylva caedua</i>	Elő, szabad erdő
<i>Sylva glandaria,</i> <i>glandifera</i>	Makkos erdő
<i>Arbor glandifera</i>	Mak termő fa
<i>Sylva confeminea</i>	Magon ültetet er-
<i>Quercetum</i>	Cseres (dő)
<i>Ilicetum</i>	Tölgős erdő
<i>Salicetum</i>	Fűzes
<i>Sylvula</i>	Ritkas erdő
<i>Saltus</i>	Liget
<i>Nemus</i>	Berek
<i>Saltuarius</i>	Ki az erdőn bar-
	mot őriz, erdő kerülő
<i>Pascuarius, Bubu-</i> <i>lenus</i>	Barom, ökör pas- tor
<i>Lucus</i>	Gyakor erdő
<i>Glans</i>	Makk
<i>Glans sagina, In-</i> <i>glans</i>	Bik makk
<i>Glans quercea</i>	Cser makk
<i>Calyx glandis</i>	Az makknak hea
<i>Galla, Galles</i>	Guba
<i>Viscus</i>	Fagyöngy
<i>Muscus</i>	Fa moh
<i>Frutex</i>	Boytos fa <i>Dicitur</i> omne

omne id quod non affurgit in iustam magnitudinem, aut longitudinem.

<i>Frutetum</i>	Súrú bokros mezõ
<i>Sylva incidua</i>	Tilalmas erdõ
<i>Mons declivis</i>	Alatfon, meredek hegy
<i>Mons altus</i>	Magas hegy
<i>Vallis</i>	Võlgy
<i>Convallis</i>	Harom hegy kõ- zõt valo võlgy
<i>Collis</i>	Halom
<i>Clivus, abruptum</i>	Meredek
<i>Declivis</i>	Leytõ
<i>Planum</i>	Igyenes
<i>Fossa</i>	Arok
<i>Fovea</i>	Verem

CAPUT XXII.

Animalium terrestrium appellationes.

Fõldõn cõlõ elevẽ allatoknak nevek.

<i>Animal</i>	Erzõ lelkõs allat
<i>Asinus</i>	Szamar
<i>Asinus sylvestris,</i> <i>onager</i>	Vad samar
<i>Aper</i>	Vad kan, erdei kõ
<i>Bos</i>	õkõr
<i>Taurus</i>	Bika

Vacca

<i>Vacca</i>	Tehen
<i>Forda</i>	Hafas tehen
<i>Vitulus</i>	Óker borju
<i>Vitula</i>	űšő borju
<i>Bucula, juvenca</i>	űnőh
<i>Iuvenus</i>	Tulok
<i>Bubalus</i>	Bial
<i>Urus</i>	Iavor
<i>Bison</i>	Erdei vad ókőr
<i>Alce</i>	Agas bogas űarvu,
	oly nagy vad mint az vad ókőr
<i>Verres</i>	Kan
<i>Majalis</i>	Artany
<i>Sus, porcus</i>	Dišno
<i>Scrofa, porca</i>	Eme dišno
<i>Porcellus</i>	Malacz
<i>Orthagoriscus, porcellus lacteus</i>	Szopo malacz
<i>Porcellus delicus, nesfrens</i>	Szopastol el valas tot malacz
<i>Catus, felis</i>	Matska
<i>Feles sylvestris</i>	Erdei matska
<i>Camelus</i>	Teve
<i>Camelus dromas</i>	Poroska teve
<i>Simia</i>	Majom
<i>Simia cynocephalos</i>	Eb majom

Simia

<i>Simia antropomor-</i> <i>phos</i>	Ember majom
<i>Simia galeocephalos</i>	Matska majom
<i>Cercopitecus</i>	Hofsu farku ma- jom
<i>Crocodilus</i>	Crocodil, farkany
<i>Caper</i>	Him kecske
<i>Capra</i>	Nösten kecske
<i>Capella</i>	Kis kecske ki meg (bex nem ellet
<i>Caprea, dorcas, i-</i>	Vad kecske
<i>Capreoli</i>	Vad kecskenek gödölyei
<i>Rupicapra</i>	Kő siklan jaro kecske
<i>Caper montanus</i>	Hegyen jaro kecs-
<i>Hircus</i>	Bak kecske (ke
<i>Hædus</i>	Gödölye
<i>Subrumi agni</i>	Szopo baranyok
<i>Aries</i>	Szelid kos
<i>Capricornus, Ibex</i>	Vad kos
<i>Agnus</i>	Barany
<i>Aгна</i>	Ierke barany
<i>Agnellus novellus</i>	Kis barany
<i>Vervex</i>	őru
<i>Ovis</i>	Iuh

Cervus

<i>Cervus, cerva</i>	Szarvas
<i>Hinnulus</i>	Szarvas fi
<i>Canis</i>	Eb
<i>Catellus, catulus</i>	Kölyök, kölyköts-
<i>Caniculus</i>	Ebetske (ke
<i>Canis vestigiator</i>	Tatsko, fűreső eb
<i>Canis sagax</i>	Paracsko (eb
<i>Canis trapezeus</i>	Astal alat heverő
<i>Canis venaticus,</i> <i>meliteus, leporarius</i>	Nyulaso eb, agar
<i>Canis domesticus</i>	Haz őrző eb
<i>Molossus</i>	Komondor
<i>Pastoralis canis</i>	Iuhas eb
<i>Nauticus canis</i>	Hajoban jaro eb
<i>Villaticus</i>	Majorban őrző eb
<i>Catulus meritorius</i>	Köntös ujaban valo eb
<i>Melampus, canis</i> <i>Actaonis</i>	Fekete labu eb
<i>Mimicus</i>	Iatekra tanitot eb
<i>Canis sagax, sangui-</i> <i>narius Anglorum, Anglicus canis</i>	Szelendek
<i>Dama</i>	Eőz
<i>Erinaceus, echinus</i>	Súl disno, tövisses disno
<i>Histrix</i>	Borz

I

Equus

<i>Equus</i>	Him lo
<i>Equa, Caballus</i>	Kaczola, kabola
<i>Hinnullus, pullus equinus</i>	Vehem, csiko
<i>Hinnus, est animal quod ex equo & asina nascitur.</i>	(lo
<i>Equus bellatorius</i>	Katona, hadakozo
<i>Equus jugalis ve- starius</i>	Hamos, fekeres lo
<i>Asturco, gradarius equus</i>	Poroska
<i>Succursarius</i>	Igeto lo
<i>Gradarius</i>	Lepo lo
<i>Veredus, veredarius</i>	Posta lo
<i>Equus canterius, canteriatus</i>	Belyeges lo
<i>Antecessorius</i>	Vezetek lo
<i>Subalbus,</i>	Fejerpéy
<i>Subniger</i>	Roh, fekete lo
<i>Stillatus, scutulatus</i>	Almas kek
<i>Equus spadiceus</i>	Vörhenyeges lo
<i>Thracius equus</i>	Török lo
<i>Equus celes, sellarius</i>	Hatas lo
<i>Equus admissarius</i>	Men lo, him lo
<i>Equus desultorius</i>	Kinck Bórin úlnék
<i>Sternax equus</i>	Meg hanyo lo
	<i>Equus</i>

<i>Equus armentalis</i>	Ménes közöt jaro 46 derezeg lo
<i>Equus rhedarius,</i> <i>essedarius, car-</i> <i>rucarius</i>	Koesis lo
<i>Equus carpentarius</i>	Hinto sekerhez (rius valo lo
<i>Canterinus, cante-</i>	Herelt lo
<i>Clitellarius equus</i>	Malhas lo
<i>Meritorius</i>	Terhes lo
<i>Equus calcitro</i>	Rugo lo
<i>Equus statarius</i>	Szepen allo lo
<i>Equus agrarius</i>	Szanto lo
<i>Equus cespitator</i>	Hatra lepó maso
<i>Equus macer</i>	óstóver lo (lo
<i>Sonipes</i>	Lassu igető lo
<i>Biennis</i>	Tavalyi, masod fű
<i>Triennis</i>	Harmad fű
<i>Crapulatus equus</i>	Zabalt lo
<i>Subferrare</i>	Meg patkolni
<i>Fiber, Lutra, castor</i>	Hod, vidra
<i>Glis</i>	Pölyő
<i>Viverra, mustella,</i> <i>surunculus</i>	Menyet
<i>Sciurus</i>	(tasso) Evet
<i>Meles, Taxus, taxo,</i>	Hőresök

Talpa	Vakondak
Martes, martur, marturus	Nest
Cuniculus	úrge
Laurix	úrge fiu
Gurgulio	Gözü
Lepus	Nyul
Lepusculus	Nyulatska
Cuniculus Indicus	Tengeri nyul
Vulpes	Roka
Vulpecula	Rokatska, kis roka
Mus	Eger
Mus urbanus	Varosi eger
Mus sylvestris	Erdei eger
Mus agrestis	Mezei eger
Mus ponticus	Fejer eger
Mus montanus	Hegybe lako eger
Emtra	Saxoniabeli eger
Sorex	Patkany
Ratus (vox nova)	Vizi borju
Lupus, lupa	Farkas
Leo	Oroszlany
Leona	Nösten oroszlany
Ursus, urfa	Medve
Lynx, panthera	Heoz, fenes semü
Pardus	Parducz (vad Leopar-

<i>Leopardus</i>	Leopard	47
<i>Tigris</i>	Tigris vad	
<i>Elephas, eleph- tus, Barrus</i>	Elephant	
<i>Monoceros, unicor-</i>	Egy sarvu vad	
<i>Rhinoceros (nis)</i>	Kinek az orrabol nöt ki az sarva	
<i>Platyceros</i>	Szeles sarvu sar- vas	
<i>Tragelaphus</i>	Szarvas bak	
<i>Mulus, mula</i>	Eösvér	
<i>Tarandus</i>	Idegē orsági vad	
<i>Hermelus</i>	Hölgy	
<i>Hermelina</i>	Hölgy gerezna	
<i>Mardus</i>	Nušt	
<i>Mardurina</i>	Nušt gerezna fu-	
<i>Variolus</i>	Pegymet (ba	
<i>Variolina</i>	Pegymet gerezna	

CAPUT XXIII.

Reptilium appellationes.

Csušo mašoknak nevek.

<i>Serpens</i>	Kigyó
<i>Acontias, Iaculus</i>	Kurta merges ki- gyó
<i>Amphisbana</i>	Kettős fejű kigyó

<i>Aspis</i>	Aspis kigyó
<i>Aspis cornuta, cerastes</i>	Szarvas kigyó
<i>Aspis chelidonia</i>	Fecske kigyó
<i>Anguis, nutrix, hy-</i>	Vizi kigyó
<i>Boa</i> (drus	Tehen- ^h opo kigyó
<i>Basiliscus</i>	Felette merges kigyó, ki latafaval is meg őli az embert : Ez kirallya az kegyoknak
<i>Chelydrus</i>	Cserfa tőveben lakó kigyó
<i>Teucrena</i>	Tarka kigyó
<i>Draco</i>	Sarkany
<i>Cerastes</i>	Szarvas kigyó
<i>Vipera</i>	Merges kigyó
<i>Præster, Dipsas</i>	Merges kigyónak egyik nőme
<i>Seps</i>	Marafaval rothasztó kigyó
<i>Dipsas, Situla</i>	Szomjufagot marafaval hozó kegyó
<i>Miargus</i>	Egere ^h ő kegyó
<i>Hamorrhoids, hemorrhoja, Salamandra</i>	Marafaval vert indító kigyó
<i>Coluber</i>	Zomok kegyó
	Scyta-

<i>Scytala, Scytale</i>	Oly kegyo ki tel-	48
ben hannya	el az böret	
<i>Chershydrus</i>	Mereg bocsato	
	kegyo	
<i>Syphar</i>	Kegyo heya	
<i>Est serpentis exuvium: ita appellatum</i>		
<i>mire leve & siccum</i>		
<i>Scorpio</i>	Scarapla, Scorpio	
	kinck marafa miat megh dagad	
	az ember mint az tömlő	
<i>Araneus</i>	Pok	
<i>Aranea</i>	Pokhálo	
<i>Phalangium</i>	Merges fekete pok	
<i>Stellio</i> (chus	Tarka pok	
<i>Lacerta ophioma-</i>	Gyik	
<i>Lacerta aquatica</i>	Vizi gyik	
<i>Lacerta flavens</i>	Sarga gyik	
<i>Rana</i>	Beka	
<i>Rana viridis</i>	Zöld beka	
<i>Rana rubeta</i>	Tővis között lako	
	beka	
<i>Bufo</i>	Tollas varas beka	
<i>Testudo</i>	Tekenősbeka	

CAPUT XXIV.

Insectorum appellationes.

Bogaraknak nevek.

<i>Apis</i>	Meh
<i>Apum dux</i>	Anya meh
<i>Examen apum</i>	Ray meh
<i>Alvearium, alveare</i>	Meh kaptar, kofar,
<i>Fucus</i>	Herch (kõpü)
<i>Eruca</i>	Hernyo
<i>Blatta</i>	Szipoly
<i>Musca</i>	Legy
<i>Cynomia</i>	Eb legy
<i>Ricinus</i>	Eb füle maro legy
<i>Crabro</i>	Nagy dongo legy
<i>Mordella</i>	Eökör legy
<i>Araneus muscarius</i>	Legy fogo pok
<i>Convolvulus, vermis corrodens & convolvens palmites & uras pubescentes, alias volvox dicitur:</i>	Tekerõ bogar
<i>Tabanus, Oestrum,</i>	Lo daras
<i>Afilus</i>	
<i>Blatta vermis ladens alvearia, item libros & vestes rodens</i>	Artalmas fereg
<i>Buprestis</i>	Barom õlõ bogar ha meg efi
<i>Vermis</i>	Fereg
<i>Vermiculus</i>	Fergets ke
<i>Millepeda</i>	Pap matska
<i>Culex, Mulio</i>	Szunyog

Culex

<i>Culex vinarius</i>	Bor fereg, muska	49
<i>Bibio</i>	Bor bogar	
<i>Cantharis</i>	Zöld muska, kö- rös bogar.	
<i>Formica</i>	Hangya	
<i>Cicada</i>	Ptrúcsök (reg	
<i>Cimex, cynips</i>	Palaczka, búdós fe	
<i>Gurgulio</i>	Gabona fereg	
<i>Nitedula, pyramis</i>	Ejeli fenyes bogar	
<i>Eruca, campe</i>	Almaban esőt fe- reg	
<i>Scarabeus</i>	Szarvas bogar	
<i>Scarabeus viridis</i>	Zöld bogar	
<i>Scarabeus redivivus</i>	Barom csipő bo- gar	
<i>Scarabeus pillula- ris, pilitarius</i>	Ganeyban termő bogar	
<i>Scarabeus lucanus</i>	Nagy sarvas bogar	
<i>Vespa</i>	Daras	
<i>Hirudo, sanguisuga</i>	Nadaly, pioka	
<i>Papilio</i>	Lependek, lövő- dek, lepke	
<i>Cochlea</i>	Csigabiga	
<i>Locusta</i>	Saska (ka	
<i>Gryllus</i>	Mező puštito sas-	
<i>Tinea</i>	Moly	

Bruchus

<i>Bruchus</i>	Csere bogar
<i>Gryllus</i>	Szöczkő (gar
<i>Bombix</i>	Selyem sáró bo-
<i>Sis</i>	Ruha rago moly
<i>Ips</i>	őreg moly
<i>Teredo</i>	Szu
<i>Trips</i>	Fa rago bogar
<i>Xylophagus</i>	Fa sū
<i>Ips vermiculus est qui cornua, vitesq, pra-</i>	
<i>rodit, ut Cis frumenta, Trips ligna, Sis</i>	
<i>vestes, Is vitra, Midis fabam: ut est au-</i>	
<i>tor Hermolaus Barbarus</i>	
<i>Midas, midamiops</i>	Bab fereg
<i>Trames, vermis la-</i>	Szalonna fereg
<i>Termes (ridi</i>	Fa fereg (reg
<i>Rauce</i>	Gyöker rago fe-
<i>Galba</i>	Tóly faba termő
	fereg (reg
<i>Acarus</i>	Viazba termő fe-
<i>Redivius</i>	Ver sopo fereg
<i>Lytta</i>	Farkas, vagy eb
	nyelveben valo fereg
<i>Verticia</i>	Dizno fereg
<i>Hemerobius</i>	Egy napig elő fe-
	reg (reg
<i>Emigraneus</i>	Fűlben máské fe-
	<i>Tipula</i>

<i>Tipula</i>	Vizenjaro kőnyű 50 fereg
<i>Lumbricus terreſtre</i>	Földi gilista
<i>Limax</i>	Földi csiga
<i>Ascarides</i>	Fejer gilista
<i>Pediculus, mordella</i>	Tetű
<i>Lens, lendis</i>	Serke
<i>Pulex</i>	Balha
<i>Pyralis, pyrausta</i>	Vacsora ijeſtő kis leppendek.

CAPUT XXV.

Appellationes volucrum.

Madaraknak nevek.

<i>Avis</i>	Madar
<i>Avicula</i>	Madaratska, kis madar
<i>Aviarius</i>	Madar tartó
<i>Volucris, animal volatile</i>	Rőpőfő allat
<i>Ales, animal ala- tum</i>	Szarnyas lelkes al- lat
<i>Pullus, generale vocabulum eſt, omnium aliturum, ſed quadrupedum etiam quo- rundam foetus pullus dicitur: veluti pul- lus equinus</i>	Csiko, vehem Pullus

<i>Pullus Asini</i>	Szamar vehem,
<i>à quibus pullini dentes, quos primum ejiciunt, nomen adepti,</i>	Első fogak
<i>Avicula, volucris</i>	Szarnyas madar
<i>Humivola aves</i>	Földön rő pöső madarak
<i>Volucres adunca, carnivore</i>	Horgas orru ma- darak
<i>Pulveratrices aves</i>	Porban heverő madarak
<i>Volucres rectungues</i>	Egyenes kőrmű madarak
<i>Ala</i>	Szarnya
<i>Penna</i>	Toll
<i>Pluma, pinnula</i>	Apro toll, Kis toll
<i>Pinna</i>	Kemeny toll
<i>Rostrum</i>	Orr
<i>Nec solum de avibus, sed de reliquis quoque animalibus & de ipso homine dicitur, Plinius : & mugilis rostrum. Plaut. usq; ad rostrum hominis.</i>	
<i>Rostellum</i>	Kis orr
<i>Unguis</i>	Kőröm
<i>Crista</i>	Czimer, Id quod in capitibus avium quarundam est.
<i>Cristata avis</i>	Czimeres madar
	<i>Palea</i>

Palea Kakas bakala, Id quod pen- 52
det sub rostro galli: Unde & boves habere

dicuntur palearia, qua sunt pelles dependen-
tes ex gutture bouum Lepenyeg

Ovum Tikmony

Ovulum Kis tikmony

Albor, albugo, al- Tikmony fejere
bumen

Hypenemium ovum, irritum seu ventosum

Plin. lib. 10. cap. 58. Zap tikmony

Vitellus Tikmony beki

Nidus Fesek

Nidulus (ri Kis fesek

Nidulari, nidifica Fesket rakni

Incubare ova Monyat ulni

Excubare, exclu- Ki kolteni
dere ova

Effæta aves Koltot madarak

Anser Lud Hinc adjecti-

vum: Anserinus, anserina, anserinum

Ludas

Anserinus pes Lud lab

Anserinum femur Lud czomb

Anserinus calamus Lud tol

Anserinũ liquamen Lud haya

Chenoboscium Lud ool

K

Anas

<i>Anas</i>	Recze, kacs
<i>Anaticula</i>	Kis recze
<i>Anatinus, a, um</i>	Reczes
<i>Anatarius</i>	Recze őrző
<i>Nesstrophium</i>	Recze ool
<i>Anas sylvestris</i>	Vad recze, fu
<i>Gallus gallinaceus</i>	Kakas
<i>Gallina</i>	Tojo tik
<i>Capus</i>	Kappan
<i>Gallina novella</i>	Ez idejereze
<i>Gallina veterana</i>	Agh tik
<i>Plectrum</i>	Kakas fark
<i>Gallina Africana,</i>	Tengeri tik
<i>Indica</i>	
<i>Gallina glaciens</i>	Kotlo tik
<i>Pullus gallinaceus</i>	Tik fi, csirke
<i>Pullus Anserinus</i>	Lud fi, liba
<i>Gallinarium, orni-</i>	Tik tarto helye
<i>thotrophium</i>	
<i>Gallus sylvestris,</i>	Erdei kakas
<i>auritus</i>	
<i>Matrix</i>	ülő tik
<i>Callus, callum</i>	Az kakas allan fűg
	gő tarey
(<i>lis</i>	Tengelicz
<i>Acanthis, cardue-</i>	Pacsirta
<i>Alauda, galerita</i>	

Acredu-

Acredula, Lusci-
nia, philomela

Herodius

Ardea alba (ta

Ardea atricapilla-

Cyrus ardearum

Bubo

Noctua

Ulula

Buteo, Buteus

Bonosa

Aquila

Picargus

Haliaetus

Aquila valeria

Vultur

Accipiter

Cygnus, olor

Pernix

Ciconia

Corvus

Nycticorax

Cornix

Cornix nigricans

Philemile

52

Raro

Fejer geem

Szürke geem

Geem czimer

Ordito madar

Eyeljaro füles ba-
goly

Bögető madar

Vercse

Csábar madara

Sals keselyő

Fejer farku kese-

lyő (lyő

Tengeri sals kese-

Nyul vadašo sals

Sals

Eölyü

Hattyu

Herjo

Golya, cšterag

Hollo

Eyeli hollo, eyelja

Varju (ro

Fekete varju

K 2

CUCU-

<i>Oculus, coccix, ba-</i>	Kakuk
<i>bellus</i>	
<i>Curruca</i>	Nyomerek, posza-
<i>Ortix, coturnix</i>	Fűry (ta
<i>Porphyrio</i>	Barbony finű ma-
<i>Falco, circus</i>	Solyom (dar
<i>Lanarius</i>	Gyapjas madar
<i>Phœnix, avis unica nascens in Phœnicia,</i> <i>unde etiam nomen habet</i>	Phœnix
<i>Ficedula, Sturnus</i>	Seregely
<i>Capra, capella, vanellus, spermologus, gar-</i> <i>rulus</i>	Bibecz
<i>Mergus</i>	Buar
<i>Grus</i>	Daru
<i>Pipio</i>	Kis daru, farko
<i>Colymbus</i>	Vecsek
<i>Struthio, struthio-</i> <i>camelus</i>	Strutz madar
<i>Erythropus</i>	Veres labu madar
<i>Uria, querquedula,</i> <i>fulica (lus</i>	Szartsa
<i>Butorius, onocrota-</i>	Ókőrbika
<i>Meancha, Saix</i>	Czinege
<i>Columbus, columba</i>	Galamb
<i>Columba Anglica,</i> <i>Russica</i>	Tallas labu ga- lamb

Palumbes	Vad galamb	53
Livia	Kek galamb	
Vivago	Ósi galamb	
Turtur	Gerlicze	
Ottis Aristoteli, recentioribus autem, Tar-		
da, bistarda	Tuzok	
Osisfraga, ales Iovis	Ólyú	
Fringilla	Pinty, Pintyóke	
Milvus, Milvius	Kanya	
Nisus	Karoly	
Merops, Apiafter	Küllő	
Perdix	Fogoly	
Cataracta	Fejer solyom	
Picus marcius	Harkaaly	
Phasianus, Attagen	Faczan	
Psittacus, Pelica-	Publican	
Merula (nus	Rigo	
Pica	Szarka	
Gracculus	Szayko	
Alcedo, Halcion	Tenger partyan	
	tojo madar	
Urogallus minor	Fayd	
Avis garrula	Csacsogo madar	
Urinatrix	Vizben bualo ma-	
	dar	
Hirundo, progne	Fetske	

<i>Cypselus, apus</i>	Havasi fetske, tal- las labu
<i>Hirundo agrestis</i>	Mezci fetske
<i>Hirundo riparia</i>	Parti fetske
<i>Passer</i>	Vereb
<i>Passer troglodytes</i>	Fa odvaban tojo vereb
<i>Passer aquaticus</i>	Reti, nadi vereb
<i>Phœnicopterus</i>	Vörös barnyu ma- dar
<i>Ruticilla, Rubeta</i>	Czipke madar
<i>Turdella</i>	Vörhenyö sinü madar
<i>Turdus</i>	Huros madar
<i>Canabeus</i>	Kender mag sinü madar
<i>Vanellus</i>	Horgas nyaku ma:
<i>Cassita, galerita</i>	Süsetnek, pacsirta
<i>Pavo, PAVUS</i>	Pava
<i>Motacilla, cauda tremula</i>	Barazda bilyegetö madar
<i>Upupa, Epops</i>	Szar babak
<i>Regulus, Trochilus</i>	Ökör szem
<i>Aegithus avis minima, hostis</i>	Asini hul-
	<i>cera ejus rostro excavans.</i>
<i>Cavea</i>	Kalitka

Aviarium

Az hul madara-
kat hizlalnak

54

Vespertilio

Denever, Barnyas
eger

*Asio avis ex genere noctuarum minor bu-
bone, noctua major auribus plumeis
eminentibus:*

Matska fülú bagoly

Strutionica penna

Strutz tall

Gryphus, gryps

Griph madar

Ortygometra

Fürviseló madar

Caprimulgus

Ketske sopo ma-

Monedula

Csoka (dar

CAPUT XXVI.

Piscium appellationes.

Halaknak nevek.

Piscis

Hal

Pisciculus

Halacska

Piscis marinus

Tengeri hal

*Piscis fluvialis, flu-
viatilis*

Folyo viz hala

Piscis lacustris

Too hala

Brancha

Hal kopotoja

Pinna, pinnula

Hal hatan valo fer

Squama

Hal hea (te

Squamula

Kis hey

K. 4

Desqua

<i>Desquamare</i>	Meg vakarni
<i>Venterare exente- rare</i>	Belit ki vetni
<i>Ova piscium, poly- granum</i>	Hal ikra
<i>Lacteam intestinum</i>	Hal teje (ke
<i>Spina</i>	Hal csontya, tóvis-
<i>Vertebra</i>	Az hálnak hata bordaja
<i>Cauda piscis</i>	Hal farka
<i>Anguilla</i>	Angolna
<i>Alec, halec, arenga</i>	Hering
<i>Arenga passa, barenga, Alec insumatum</i>	Aßsu hereng
<i>Antacaus</i>	Tok
<i>Alburnus</i>	Fejer keßeg
<i>Albula, in genere</i>	Akar mi keßeg
<i>Astacus marinus</i>	Tengeri rak
<i>Astacus fluviatilis</i>	Folyo vizi rak
<i>Asper</i>	Tergelye, orso far- ku hal
<i>Brama</i>	Szeles lapos ke-
<i>Balena</i>	Balin (ßeg ²
<i>Barbus</i>	Marna
<i>Congrus, conger</i>	Vizben jaczó hal ²
<i>Cyprinus latus</i>	Szeles keßeg
	<i>Carpo.</i>

<i>Carpus, carpio</i>	Pontyo
<i>Cyprinus</i>	Potyka
<i>Cetus, cete</i>	Czet hal
<i>Cetarius</i>	Czet hal aros
<i>Concha, conchile, conchilium, ostrea</i>	Kemeny heju hal
<i>Carabus</i>	Siger kabafu hal
<i>Canis marinus</i>	Tengeri eb hal, disno hal
<i>Cobites, acuto ro- stro Gesner, oxy- rynchus</i>	Vago hal
<i>Charax</i>	Karasz
<i>Delphin</i>	Delphin hal
<i>Capito squalus</i>	Süllő
<i>Camarus, squilla cancer</i>	Raak
<i>Chela</i>	Raak labai
<i>Concha veneris</i>	Tengeri csiga, mel lyel az papiroft simava tešik
<i>Erythrinus</i>	Siger
<i>Eperlanus</i>	őkle
<i>Fundulus</i>	Kővi hal
<i>Gobio, gobius flu- viatilis</i>	Gob hal, kop hal
<i>Huso, mario</i>	Viza

<i>Lampetra, oculata</i>	Kilencz szemű hal
<i>Lampetra</i>	Az kilencz szemű- höz hasonlo
<i>Lucius, lupus</i>	Csuka
<i>Laccia, Alofa, pi- scis lubricus</i>	Sütő hal
<i>Lacertus, lubricus</i>	Csik
<i>aquaticus, Pœcilius</i>	
<i>Leuciscus, in genere</i>	Keşeg
<i>Lucioperca Gesnero</i>	Süllő
<i>Mustela, murena</i>	Meny hal
<i>Melanurus, sepia</i>	Fekete farku hal
<i>Melanderinos</i>	Apro keşeg, karaş
<i>Nasus ex genere leuciscorum cuius venter intrinsecus nigerrima membrana ambi- tur, os autem veluti labra habere vide- tur, unde quibusdam labes appellatur.</i>	
<i>Orsus</i>	Vörös barnyu ke- şiger (şeg
<i>Perca, rubellio</i>	
<i>Phoca vitulus ma- rinus (gil</i>	Tengeri borju
<i>Piscis capitosus, ma-</i>	Eb hal
<i>Phoxinus lenis</i>	Iaz keşeg
<i>Polypus</i>	Habarnicza
<i>Passer</i>	Szeles vekony hal
<i>Rhombus</i>	Keskeny kecsige
	<u>Porcel</u>

Porcellana, concha Tengeri csiga 56
veneris

Rubellus

Veres barnyu ke-
ség

Raja

Tengeri porczo-
go hal

Salmo, esox

Lazacz

Salmo parvus

Semling

Sturio primus, echi-
nus

Kecsige

Sturio secundus

Sőreg

Silurus, barbota, mullus, perottis, barbē-
lus, barbo, trigla

Harcza

Saxatilis

Kővi hal

Solea, Thymalus

Lepeny hal

Scarus

Saphir hal

Tenca, tencha tin-
cha. (olus

Czompo

Truta aurata, vari-

Pisrang

Truta piscinaria

Galocza

CAPUT XXVII.

Homo & partes humani corporis tam exte-
riores quam interiores.

Ember kilső bellső reſeivel.

Homo

Ember

Huma-

<i>Humanus</i>	Emberseges
<i>Inhumanus</i>	Embertelen
<i>Humanitas</i>	Emberseg
<i>Inhumanitas</i>	Embertelenség
<i>Homo novus</i>	Szegeny nemből
	jószág által fő emberre lőt
<i>Homo omnium ho-</i>	Alhatatlan ember
<i>tarum</i>	
<i>Homo trium litera-</i>	Lopo
<i>rum</i>	
<i>Caput</i>	Fő
<i>Corpus</i>	Test
<i>Corporeus</i>	Testes
<i>Membrum</i>	Tag
<i>Vertex</i>	Az főnek az teteje
<i>Sinciput</i>	Az főnek első része
<i>Occiput</i>	Nyak hárt
<i>Calvaria</i>	Fő kaponya
<i>Pericranium</i>	Az fejen való bőr
<i>Frons</i>	Homlok
<i>Fronto</i>	Szeles homloku
<i>Calva, cranium</i>	Agy kaponya
<i>Tempora</i>	Vak főmők
<i>Supercilium</i>	Szőmöldök
<i>Cilia</i>	Szem hár
<i>Pupilla</i>	Szem fény

<i>Mesophryum, meto-</i>	Az földök kö-	57
<i>pium</i>	zi	
<i>Palpebra</i>	Szöldök heya	
<i>Artus, quibus colli-</i>	Az tagoknak egy	
<i>gantur membra</i>	mához való kö.	
	töztetesi in genere	Tag
<i>Animus, mens, in-</i>	Elme	
<i>genium</i>		
<i>Anima</i>	Lelek	
<i>Intellectus</i>	Ertelem	
<i>Voluntas</i>	Akarat	
<i>Liberum arbitrium</i>	Szabad akarat	
<i>Appetitus</i>	Kevanfag	
<i>Ingeniosus</i>	Elmes	
<i>Conscientia</i>	Lólki esmeret	
<i>Ratio</i>	Okosság	
<i>Synteresis, sensus</i>	Erzekenség	
<i>Memoria</i>	Ertelmes elme	
<i>Sinciput, sincipitiū</i>	Homlok elei	
<i>Cerebrum</i>	Agy velő	
<i>Antia, Tricha,</i>	üstök	
	<i>Sunt capilli fronte hominum</i>	
<i>Cincinnus</i>	Hossu hay fűrt	
<i>Cirrus</i>	Tekert hay	
<i>Crispus</i>	Fodor	
<i>Rufus</i>	Vörhenyös hay	
	L	Coma

Coma mulierum	Affony ember
Capillus, capilitium	Hay (haya)
Cesaries virorum	Ferfu haya
Facies est immutabilis oris habitus	Oręza
Vultus qui mutatur in facie	Abrazat
Oculus	Szem
Ocellus	Szemetske
Lucinus	Kinek mind ket
	Seme kicsin, csik semü
Gena, folliculus quo oculus integitur	Szem heja
Strabo, qui habet oculos obliquos	Kancsal
Luscus	Sandal
Cocles, monoculus, unoculus, semioculus	Fel semö
Petus, peta	Kinek egyik seme kisseb
Album oculi	Szem fejere
Nigrum oculi	Szemnek feketeje
Oculus glaucus	Keek sem
Flaccus, qui habet aures latas & ob magnitudinem deflexas, auritus	Nagy
fülö, fülös	

Auris

<i>Auris</i>	Fül
<i>Auricula</i>	Fültetske
<i>Nasus</i>	Orr
<i>Nares</i>	Orr likak
<i>Naso</i>	Nagy orru (folo
<i>Nasutus</i>	Orraval meg csu-
<i>Simus</i>	Tompa orru
<i>Resimus</i>	Fólhorgat orru
<i>Silo</i>	Keselyő orru
<i>Os, oris</i>	Szay
<i>Osculum</i>	Csok
<i>Rictus</i>	Nagy éay
<i>Dens</i>	Fog
<i>Dentes praecifores,</i>	Első fogak
<i>acuti, primores</i>	
<i>Dentes maxillares,</i>	Zap fogak
<i>molares</i>	
<i>Medii dentes, cani-</i>	Közep fogak
<i>ni dentes</i>	
<i>Genuini dentes</i>	Vegső fogak
<i>Maxilla in qua fixi</i>	Az melybē fogak
<i>sunt dentes</i>	allanak (lye
<i>Mandibula</i>	Al kapcza, fog he-
<i>Palatum</i>	Szaynak felső reše
<i>Bucca, interior ca-</i>	Szaynak bellső re-
<i>vitas</i>	še, pofa

Gingiva	In
Mentum	Al
Labium, labrum, labellum	Ajak
Labeo	Nagy ajaku
Lingua	Nyelv
Lingula	Kis nyelv
Saliva, sputum	Nyal
Spuma	Taytek
Spuere	Pökni
Mala	Orczanak reße
Barba	Szakai
Mystax	Bajus
Barba prolixa, lon- ga, promissa	Hossu szakal
Barbatus	Szakkallos
Imberbis	Szakkaltalan
Lanugo	Első szakal, mikor még pölyhözni
Collum	Nyak (kezd)
Iugulus	Nyak első reße
Cervix	Nyak birt
Guttur	Torok
Gurgulio	Adam almaja
Epiglossis	Torok dioja
Gula	Torok

Fauces

Faux, superior pars gula Nyeldekio 59

Uva, est illa rotunditas carnea que est in
gutturis, alias nodus gutturis Szaka

Viscus, visceris, Intestinum Beel.

Ilia Az embernek sive
kórnyeke, vagy, agyeka

Extā, viscera in corpore animantis maxime
extantia ut: jecur, cor, pulmo Em-
bernek belső tettetetes részei

Præcordia, tela cordis Szűnek haloja

Omentum Czeplez, haay

Alvus, est locus fecis quandoq. pro ventre
capitur.

Pulmo Tüdő

Cor, corculum Sziv

Jecur, epan May

Fel Epe

Folliculus fellis Az epenek hojaga

Splen, lien Lép

Ren Vese

Stomachus Gyomog

Ventriculus Kis has

Lacteus, lactium Eteknek uta

Mamma Csóts

Ubera pecudum Tölgy

Venter Has

L 3

Papile

Papilla, caput mam-	Csöts bimbo
ma	
Umbilicus	Köldök
Dorsum tergum	Haat
Tergus, est corium & crassior illa pars,	
qua dorsum tegitur.	(daja
Spina dorsi	Hát gerenczi bor-
Scapula	Vál köz, lapoczka
Interscapilium, spaci-	Ket val köz
um inter scapulas	
Humerus	Vál
Axilla, ala,	Holnal (gör
Subalares pilæ	Holnal alat valo
Brachium, lacertus	Kar
ulna	
Cubitus, curvatura brachii, mensura cu-	
bitis	Könyök
Manus	Kez
Dextra	Iob kez <i>right hand</i>
Ambidexter	Ki mind ket kezre
Leva, sinistra	Bal kez <i>left hand</i> (tud
Digitus	Uji
Digitulus	Kis uji
Unguis	Köröm
Unguiculus	Kis köröm
Pollex, mercator	Hivek

Index

Mutato uji

60

Digitus famosus, medius, impudicus, infamis, stultus, fidius Közep uji

Annularis, medicinalis, digitus medicus

Nevendeken uji

Minimus digitus, auricularis Kis uji

Palmus, manus digitis explicatis Tenyer, Arab

Pugnus, manus clausa Óköl

Pugillus, manus averfa Kis óköl,

Condylus, junctura & nodus articularum in digitis eminens, stricta in pugnum palma. Az meg horgasztot ujinak izeiben valo bõtkök

Manus averfa, re-torta Horgas kez

(tok

Talitrum Homlokön vöt po

Articulus Iz

Vola Marok

Iunctura Iz hailafi

Os, ossis Csont

Osseus, a, um Csontos

Nervus In

L 4

Lat: 20

<i>Latus</i>	Odal
<i>Costa</i>	Tetem
<i>Medulla</i>	Velő
<i>Cartilago</i>	Fülnek, s. az ornaék porczogója
<i>Arvina</i>	Haay
<i>Abdomen, pingue- do carnis.</i>	Kőverseg.
<i>Lumbi</i>	Embernek agyekü
<i>Femur, Inguen</i>	Czomb
<i>Nates, anus, clunes culus, podex</i>	Alfel, Segh
<i>Merda, excremen- tum, stercus</i>	Szat
<i>Urina</i>	Hugy
<i>Lotium</i>	Vizelet
<i>Pubes</i>	Fan
<i>Est q̄ lanugo prima adolescentis, dicitur etiam pecten.</i>	(zot)
<i>Pubetenus</i>	Óvig fel takarod-
<i>Priapus</i>	Firfiusag
<i>Mas</i>	Firfiu
<i>Masculus proprie</i>	Kis fífi
<i>Pudenda, verenda, penis veretrum men- tula, muto.</i>	
<i>Pyga</i>	Szemerem teste
	firfiunak
	Prepu-

<i>Præputium</i>	Szemerem teste- nek bőre	61
<i>Verpus</i>	Az kinek fême- rem testenek bőre el metzetôt	
<i>Testes, testiculi, colei</i>	Monynak golyo- biffa	
<i>Scrotum</i>	Monynak tóki	
<i>Fœmina</i>	Aßßony	
<i>Fœmella</i>	Kis aßßony	
<i>Fœmineus</i>	Aßßony dolog	
<i>Cunnus, cunnula est mulierum pudendum, quod & intermedium dicitur & inter- fœmineum, vulgo, vulva</i>	Aßßony embernek fêmeermes teste	
<i>Uterus mulierum</i>	Aßßonyallat mehe	
<i>Secunda, secunda- rum</i>	Burok, Gyermek tartolantorna	
<i>Hymen est folliculus ille in virginis vulva, qui primo statim coitu rumpitur</i>	Szűz leanban valo hartya	
<i>Coxa, coxendix</i>	Forgo csont, far- csika	
<i>Pes</i>	Lab	
<i>Genu</i>	Terd	
<i>Poples</i>	Terd haytas	
<i>Crus</i>	Szar tetem	
	<i>Tibia</i>	

<i>Tibia</i>	Szaar
<i>Sura</i>	Lab ikra
<i>Varus, varius</i>	Horgas saaru
<i>Varus</i>	Az kinek be hor- gat az saara
<i>Varius</i>	Az kinek ki haylot az saara
<i>Pansa</i>	Szeles labu
<i>Planta, tota inferi- or pars pedis</i>	Talp
<i>Pedo, pedonis</i>	Nagy talpas
<i>Talus</i>	Boka
<i>Calx, calcaneum, malleolus, pes imus</i>	Sark
<i>Vola, pars media pe- dis, concava</i>	Embernek talpa haylafa
<i>Convexum pedis, pars superior</i>	Az labnak az feje
<i>Digitus pedis</i>	Lab uji
<i>Vena</i>	Eer
<i>Venula</i>	Kis eer
<i>Pori, porum</i>	Veritek jaroapro likak
<i>Arteria, vena vitalis seu semita cui inest vitalis spiritus.</i>	
<i>Sudor</i>	Veritek

<i>Ruga, indicium senilis aetatis</i>	Sömörgözöt or- cza	62
<i>Anhelitus</i>	Lelegzet	
<i>Sanguis</i>	Ver	
<i>Tabes, sanguis corruptus</i>	Töröt ver	
<i>Cruor</i>	Alut ver	
<i>Pituita, mucus, phlegma</i>	Takony	
<i>Sanies</i>	Undokfag	
<i>Pus, succus sanguineus ex ulcere promanans & ex maturitate crassa jam effusa & albida</i>	Genyetfeg	
<i>Putulentus</i>	Evel tellyes	
<i>Putredo</i>	Rothatfag	
<i>Lacryma (tus)</i>	Köny hullatas	
<i>Eunuchus, castratus</i>	Herelt ember	
<i>Colostrum, vel colustra, est lac imperfectum veniens, matribus ante partum</i>	Időtlen tey, erőtlen tey	
<i>Tuber, quadam infirmitas vel qualiscunq; tumor</i>	Akar mi keleveny, keles	
<i>Fibra, vena subtilis</i>	Gyenge ér	
<i>Cicatrix</i>	Seb hely, vak seb	
<i>Nevus genuina, corporis macula</i>	Minden testen való jegy	

Nero-

<i>Navosus</i>	Igyes
<i>Lentigo</i>	Szeplő
<i>Lentiginosus</i>	Szeplős
<i>Verruca tuberculum</i>	Szömölcső
<i>Verrucula</i>	Kis szömölcső
<i>Gibbus</i>	Görbe, horgas ha-
<i>Acephalus</i>	Feyetlen lab (tu
<i>Callum, duricies, qua fit in manibus laborantium</i>	Tenyernek kemensege
<i>Truncus in homine dicitur media pars corporis à collo usq; ad inguina</i>	Az testnek középső dereka, mely vagyon az nyak között es az czomb között
<i>Thorax, anterior pars trunci à collo usq; ad stomachum</i>	Az testnek első része mely vagyon az nyak között es az gyomor között, az az, melly
<i>Adeps</i>	Az bőr alatt való kőverseg
<i>Peritoneum</i>	Az belső nagy
	hartya, mely az bęlt be burittyá
<i>Mesenterium</i>	Fodor haay, az bęl között való haay
<i>Intestina</i>	Beel
<i>Mucus</i>	Az beelem való nyal
	<i>Oesopha-</i>

<i>Oesophagus</i>	Az gyomornak az	63
	az baja mellyen az etel be megyen	
<i>Pylorus</i>	Az gyomornak job	
	felől valo baja mely az bélre szolgál	
<i>Diaphragma</i>	Közep hartya, az	
	melly közöt es az has közöt	
<i>Pericardion, capsula cordis</i>	Az szűnek taskaja	
<i>Astera, arteria</i>	Gege	
<i>Meninges</i>	Az agy velőnek	
	hartyaja	
<i>Pia mater</i>	Az agy velőnek	
	közepbe valo hartyaja	
<i>Dura mater</i>	Az agy velőnek	
	felső hartyaja	
<i>Musculi oculorum</i>	Az szemnek gyökerei	

Epidermis, est extima illa & tenuis membrana insuperficie totius corporis, sub qua est pus in membris scabie vel pruriginelaborantibus.

Az a vekony bőrőtske, az mellyel az egész test kívül be borittatot, az mely alatt vagyon az év, vagy gennyetseg az ruh vel avagy vizketeggel megh rakodot tagban; Avagy

az fõlso vekony bõr az mely fel
hamlik: Avagy az feletteb valo
dõrgõ leffel, avagy az kemeny
munkaval az embernek testen.

*Cutis totius corporis nativum operculum
seu tegumentum* Bõr

Visus Latas

Odoratus Illatozas

Gustus Izelites, iz erzés

Tactus Illetes

Auditus Hallas

CAPUT XXVIII.

De habitibus corporum.

Testnek allapattyarol valo nevek.

Nanus, homo statura, pusillus, pumilio
Tõrpe ember

Homuncio, homunculus, humilis, parvus
homo Kised ember

Homo mediocris
statura Közep ember

Procerus, altus
magnus, longus Magas ember

Crassus
ember Kõver, temerdek

Macer, macilentus Öblõver

Humilis Alazatoz

Graci-

<i>Gracilis</i>	Óstóver vekony	64
<i>Pulcher, speciosus formosus</i>	Szep, ekes abra- zatu	
<i>Turpis</i>	Rut	
<i>Deformis</i>	Ektelen	
<i>Surdus</i>	Siket	
<i>Surdaster</i>	Siketes	
<i>Cæcus, oculis captus</i>	Vak	
<i>Lippus</i>	Csipas	
<i>Mancus, mancinus</i>	Csonka	
<i>Mutilus, la, lum</i>	Bénna, csonka bonka	
<i>Gibbus, gibbosus</i>	Görbe	
<i>Claudus</i>	Santa	
<i>Loripes</i>	Hamfalabu	
<i>Rectus</i>	Igyenes testü	
<i>Balbus</i>	Röbögö	
<i>Blæsus</i>	Pelp, scelp	
<i>Lingua impeditus</i>	Nyelveben meg bantatot.	
<i>Mutus</i>	Nema	
<i>Strumosus</i>	Poffadozot, daga- dozot, gelyvas	
<i>Struma</i>	Daganag, Poffa- dozas, gelyva	
<i>Tremulus</i>	Reéketo	

*Tractus, qui certam aliquam literam inter
 pronunciandum proferre non potest. Az
 ki az solasban nem mondhat ne-
 mely bötút ki, ut qui pro latom dicit
 jatom, pro b, dicit p, vel pro r, profert l.
 Psellus, qui literam aut syllabam pronun-
 ciando praterit. Az ki az solasban
 valo hirtelenkedesböl nemely bö
 töt vagy fillabat el hágy gyakorta.
 Ischophonus, cui lingua titubat & inter lo-
 quendum haeret, nec syllabam syllabæ
 properè connectere potest. Az ki keső-
 re nehezen es akadozva sol.*

CAPUT XXIX.

De aetatibus hominum.

Emberek idejeknek neveik.

<i>Infans, quod fari nequeat</i>	Bölcsöbeli gyer- mek ki még nem solhat
<i>Infantulus</i>	Eminap löt fiu, gyermek
<i>Infantula</i>	Kis leany gyermek
<i>Infantia, tenera aetas, à die nativitatis ad septimum usq; annum</i>	Gyermekseg
<i>Puer dicitur etiam puerus, a, um,</i>	Firfiu gyermekts- ke
	Puellus

Puellus, puerulus, Kis gyermek 65

pusio

Puella, puera Leány gyermek

Pueritia, ab anno septimo ad decimum

quartum

Gyermeki idő

Ephæbus

Iffiu

Ephæbia

Iffiusagnak első

ideje

Gallulo, gallulasco, Megcsattanok

Hirquitallio

Adolescens, adole- Nevendekeny

scentulus, succrescens inaska

Adolescentula Nevendekeny le-

anzo

Adolescentia, Pubertas, propriè atas inter
quartum decimum annum & vigesimum
primum Iffiusagnak masodik ideje

Iuvenis

Vastag iffiu

Iuventa, est atas juvenilis intra vigesimum
primum & vigesimum octavum annos.

Huon egy estendő utan való idejü

Iuventus

Iffiusag

Iuvenca, Nympha Menyetske

Iuencula

Most hazafodot

kis menyetske

Virgo casta

Szüz leány

M 3

Virgi-

<i>Virgineus, a, um,</i>	Szüzi dolog, sü-
<i>virginalis</i>	zelleg
<i>Mulier</i>	Regen hazafale assony
<i>Muliercula</i>	Kis assony
<i>Muliebre negotium</i>	Assonyi dolog
<i>Vidua, relicta, de-</i>	öbvegy assony
<i>relicta</i>	
<i>Vidua vita</i>	öbvegy elet
<i>Virago, mulier fortis, quod viro similis sit</i>	
<i>& virilia opera agit</i>	Erös, maga
<i>biro assony</i>	
<i>Vir</i>	Firfiu
<i>Virguncula</i>	Szüzetske
<i>Virilis atas, ab anno vicesimo octavo ad tra-</i>	
<i>cesimum quintum</i>	Io eröbeli idö
<i>Senex</i>	Veen
<i>Senectus, ta, Seni-</i>	Veenfeg
<i>lis atas</i>	
<i>Capularis senex</i>	Venfeg miat halál-
<i>hoz közelitet ember, a Capulus, quod</i>	
<i>inter reliqua significat,</i>	Koporfo,
<i>vagy sent mihaly lova</i>	
<i>Canus</i>	öb
<i>Canicies</i>	öbseg
<i>Cani</i>	öb hajak

66

Decrepitus, est desperatus, crepera jam vi-
 ta, ut crepusculum extremum diei tem-
 pus. Sive decrepitus dictus, quia pro-
 pter senectutem nec movere se, nec ul-
 lum facere potest crepitem, vulgo dicitur
 Csöpörödöt orczaju ven
 ember

Decrepita atas Igen meg venhűtseg
Anus, vetula Ven aßßony.

Silicernium, est funebre convivium, seni-
 bus de more celebratum, à silentio cer-
 nendo dictum, quod etiam capularis di-
 citur, Silicernium ergo Terentius senem
 vocat, atq; decrepitem, hoc est, dignum
 vel cui silicernium fiat, vel qui ad silicer-
 nium vocetur Hata görbet ven em-
 ber, ki az földre nez az vensegnek
 miatta.

CAPUT XXX.

**Dimensionem seu mensuram corporum si-
 gnificantia, item ponderum & men-
 surarum nomina.**

Mertekeknek nevek.

Solidum	Mērō	Sancti an einardus
Corpulentum	Testes	Leibich
	M 4	Grains

<i>Granum</i>	Anni hofsfalagh
meni az beli egy arpa semnek	
<i>Digitus</i>	Anni hofsfalagh
meni az öreg ujnak beli	
<i>Uncia</i>	Harom ujini
<i>Palmus</i>	Nagy ujini
<i>Dichas</i>	Nyolcz ujini
<i>Spithama, palmus</i>	Araß, tizenket uji
<i>minor</i>	ein Spanns.
<i>Gradus</i>	Ket lab nyom
<i>Passus simplex</i>	Harmad fel lab
	nyom
<i>Passus geometricus</i>	Öt lab nyom
<i>Ulna, Cubitus</i>	Sing ein El.
<i>Passus</i>	Egylepes <i>is Schritt.</i>
<i>Stadium</i> <i>Lauffplatz</i>	Eg futamatni föld
<i>Orgia</i>	Egy öl ein Klapfen.
<i>Parasanga, via mensura est apud Persas,</i>	
<i>triginta stadia continens</i>	Harmincz
futamatni föld, ugy mint fertaly	
hejan egy merföldet teßen, vagy	
kevesse többet	
<i>Miliare, milliare</i>	Egy merföld <i>Ein mill</i>
<i>Leuca, milliare</i> <i>Ein</i>	Nalunk fel mer-
<i>Gallicum</i> <i>galt</i>	föld
<i>mill crags</i> <i>Ein</i>	<i>ms.</i>

Versus

Quatuor ex granis digitus formabitur unus
 Et quater in palmo digitus, quater in pede
 palmus

Quinq; pedes passum faciunt, passus quoq;
 centum & viginti quinq; stadium dant, sed
 miliare (Italicum scil:) Octo dabunt stadia,
 & duplatum dat tibi Leucam (id est, mi-
 liare Gallicum. Germanicum autem com-
 mune vel Ungaricū milliare continent sta-
 dia plus minus triginta duo, seu mille pas-
 sus Geometricos, cujus unus habeat quinq;
 pedes. Magnum quinquies mille passus.)

Vestigium		Lab nyom	in	sub	stapf
Crassum		Temerdek			Dick
Profundum	et. dit	Mely			Tief
Latum	m, de	Szeles			Breit.
Angustum		Szoros			
Pondus, sarcina, onus		Tereh	in	left,	grain
Pondo		Maafa	in		Centner
Libra		Font	in		pfund.
Semilibra		Fel font			Halbpfund
Sesquilibra		Mas fel font			and
Bilibris caro		Ket font	hus		zwei pfund
Trilibris		Harom font			Drey pfund
Mensura, metreta		Mertek	in		Maß
					Modi.

<i>Modius, cubulus</i>	Köböl
<i>Amphora, urna</i>	Köböl, vödör
<i>Quartarium</i>	Szapu, veka, ne- gyed
(<i>sextarij</i>)	
<i>Cyathus sexta pars</i>	Kis kanna
<i>Congius, mensura</i>	Hat mésselyes
<i>sex sextariorum</i>	kanna
<i>Sextarius</i>	Hatod res
<i>Quartarius</i>	Méssely, az pint- nek negyed resé
<i>Iusta, media</i>	Icze
<i>Cotyla, mensura ha-</i>	Hat res
<i>bens cyathos sex</i>	
<i>Hemina,</i>	Méssely, az icze- nek fele
<i>Trutina, bilanx, sta-</i>	Ap. ^e serpenyő, a- futa) at mertek vagy ol
<i>tera</i>	
<i>Libramentum, æquamentum, æquilibrium</i>	
<i>Fontban való kö, vagy az serpenyő-</i>	
<i>nek fen allo es mutato vasa</i>	
<i>Talentum, septuaginta duarum librarum</i>	
<i>mensura</i>	
<i>Marca</i>	Gira
<i>As, omnis quantitas & omne corpus duo-</i>	
<i>decim uncias continens. As apud Ro-</i>	
<i>manos valebat nummo Hungarico, hinc</i>	
	<i>centum</i>

centum asses, floreno Ungarico valent, 98
Varro tamen in Accusativo loquitur,

Uncia, duodecima pars assis.

Sextans, sexta pars.

Quadrans, quarta pars.

Quicunx, quinque uncia.

Triens, tertia pars assis.

Semis, dimidium assis (id est) sex uncia,
sive semilibra (hoc est) media pars libra.

Septunx, uncia septem.

Deunx, quasi una demta ex asse uncia (id
est) undecim uncia

Dextans, decunx, decim uncia, dictus
quod assi desit sextans, hoc est, uncia dua.

Dodrans demto quadri ante uncia.

Dipondium vel dipondius, dupondius vel
dupondium, duo pondo.

Sestertium, dictum Harmad fel
quasi semitertium

Triuncium, quod est trium unciarum.

Nonnuncium, quod est novem unciarum

Auctuarium Öreg bites, avagy Börzes

Vehis vel vehes Szeker

Vehis fæni Szena beker

Vehis ligni Fa beker

Vehis vini Bor beker.

CAPUT

CAPIT XXXI.

Artium nomina.

Mestersegeknek neveik.

<i>Ars</i>	Mesterseg
<i>Scientia</i>	Tudomány
<i>Sapientia</i>	Bölcsesség
<i>Prudentia</i>	Ebesség
<i>Theologia</i>	Isteni dologrol va lo tudomány
<i>Ethica</i>	Lo erkölcsöl valo tudomány
<i>Physica</i>	Termezetnek tu- dománya
<i>Physicus</i>	Termezet tudo- mester
<i>Inisprudencia</i>	Törvenbeli dolog nak tudománya
<i>Iurisconsultus</i>	Törvény tudo mester
<i>Logica</i>	Igazán valo böllef- nak, es jo moddal valo veteked- desnek tudománya.
<i>Dialectica (pars Logica)</i>	Igazán valo vetekedesnek tudománya
<i>Dialecticus</i>	Igazán vetekedő
<i>Rhetorica</i>	Ekeszen böllefrol valo tudomány

Rhe-

<i>Rhetor</i>	Ekeffen solafrol	69
	valo tudomanyak mestere	
<i>Eloquens</i>	Ekeffen solo	
<i>Astronomia</i>	Egh forgafarol va lo tudomany	
<i>Astronomus</i>	Eghben nezõ	
<i>Astrologus</i>	Eghnek forgafabol es csillagoknak jarafabol jövendõlõ	
<i>Musica</i>	Mesterfeggel valo cnek- lesnek tudomanya	
<i>Musicus</i>	Eneklõ mester	
<i>Geometria</i>	Fõld merefrõl va- lo tudomanya	
<i>Geometer</i>	Fõld merõ	
<i>Medicina</i>	Orvoffagrol valo tudomany	
<i>Medicus</i>	Orvos	
<i>Politica</i>	Varas gondgya vi- seleserõl valo tudomany	
<i>Oeconomica</i>	Haz gongya visele- serõl valo tudomany	
<i>Architectura</i>	Haz csinalafrol va lo tudomany	
<i>Pictura</i>	Kep irafrol valo tudomany	
<i>Statuaria</i>	Kep faragafrol va- lo tudomany	

N

Statu

<i>Statuarius</i>	Kép farago
<i>Poëtica, Poëtria</i>	Vers szeresnek tudománya
<i>Poëta, Vates</i>	Vers szerző mester
<i>Musica</i>	Éneklesnek tudománya
<i>Nautica</i>	Hajozásnak tudománya
<i>Philosophus</i>	Bölcsességnek szeretője
<i>Arithmetica</i>	Számvetésről való tudomány
<i>Arithmeticus</i>	Számvető mester
<i>Ludimagister, Pædotriba, Hypodidasca- lus, Subrektor, Vicarius, Pædagogus, Didascalus</i>	Oskola mester
<i>Typographica, Cas- siographica</i>	Könyvnyomtatásnak tudománya

CAPUT XXXII.

Virtutum & vitiorum appellationes.

Io es gonos cselekedeteknek nevek.

<i>Noticia vera Dei</i>	Igaz Isteni ismeret
<i>Dilectio Dei,</i>	Isteni szeretet
<i>Fides</i>	Hit
<i>Spes</i>	Remény
<i>Pietas</i>	Istenhez való engedelmesség
<i>Neglectus Dei</i>	Istennel megvetés
	<i>Odius</i>

<i>Odium</i>	Gyűlölet	(tese 70
<i>Despectus veritatis</i>	Igassagnak meg ve	
<i>Infidelitas</i>	Hitetlenség	
<i>Spes languida & mortua</i>	Lassu es meg holt remenség	
<i>Impietas in Deum & Parentes</i>	Isten es atya ellen valo engedetlenség	
<i>Premium</i>	Iutalom	
<i>Laus, gloria</i>	Dicsőség	
<i>Lex</i>	Törvény	
<i>Iudicium</i>	Itilet	
<i>Munus</i>	Ajandek	
<i>Honor</i>	Tisztesség	
<i>Pax</i>	Bekesség	
<i>Dignitas</i>	Melteség	
<i>Bellum</i>	Had	
<i>Gratia</i>	Kedvesség	
<i>Pralium</i>	Hartz	
<i>Concordia</i>	Eggyesség	
<i>Discordia</i>	Haborúság	
<i>Culpa, crimen</i>	Vetek	
<i>Pœna, supplicium</i>	Büntetes	
<i>Labor, opera</i>	Munka	
<i>Opus</i>	Munkanak latatya, munka	
<i>Favor</i>	Kedvezes	

<i>De decis</i>	Szegyenleg
<i>Adulter</i>	Parazna
<i>Ambitiosus</i>	Tisztessleg kevano
<i>Arrogans</i>	Kerkedekeny
<i>Assentator, adulator</i>	Hizelkedő
<i>Aruspex, Augur</i>	Jövendő mondo
<i>Audax</i>	Vakmerő, merés
<i>Ebrietas</i>	Rebesseg
<i>Heluo</i>	Nyalakodo
<i>Grapula</i>	Tobzodas
<i>Decoctor bonorum</i>	Ki attyatul marat- tat el tekozollya
<i>Prodigalitas</i>	Tekozlas
<i>Prodigus</i>	Tekozlo
<i>Gulosus</i>	Torkos
<i>Edax, comedo, lurco</i>	Nagy chető
<i>Liberalitas</i>	Adakozas
<i>Liberalis</i>	Adakozo, bú marka
<i>Parcus, Avarus, Te- nax, Argyrophilos</i>	Fősveny (hető)
<i>Lurcones, comedones</i>	Tobzodo, nagy c-
<i>Avaritia</i>	Fősvensleg
<i>Dilapidare bona paterna</i>	Eltekozlani
	attyatul marat jokat, vagy jóbagot
<i>Fidefragus, scedisragus</i>	Hiti besiget
<i>Fraudulentus</i>	Csalar
	<i>Perjus</i>

<i>Perjurus</i>	Hamis hitő
<i>Hereticus</i>	Hittul bakat
<i>Impius</i>	Hitetlen
<i>Homicida</i>	Emberölő
<i>Ignarus</i>	Tunya
<i>Effæminatus</i>	Lagy, aßony ter- meßetü
<i>Laboriosus</i>	Munkas
<i>Iustus</i>	Igaz
<i>Injustus</i>	Hamis
<i>Lascivus</i>	Faytalan
<i>Leno</i>	Keritő
<i>Lena</i>	Keritő aßony
<i>Libidinosus</i>	Buja termeßetü, clető
<i>Scurra</i>	Udvar hazugja
<i>Stellio</i>	Cselcsapo
<i>Garrulus</i>	Csacsogo
<i>Infamia</i>	Gonos hir, nev
<i>Bona conscientia</i>	Io lölki ismeret
<i>Trepidatio</i>	Retteges
<i>Timidus</i>	Felekeny
<i>Verecundia, pudor</i>	Szemermetesseg
<i>Protervia</i>	Szemermetlenség
<i>Pudicus, verecundus</i>	Szemermetes
<i>Temperantia</i>	Mertekletesseg
<i>Constantia</i>	Alhatatosság

Urbanitas	Emberseg
Comitas	Nyajassag
Simplicitas	Együgyűség
Misericordia	Könyörületesség
Gratitudo	Halaadosag
Sedulitas	Szorgalmatosag
Hospitalitas	Gazdalkodas

CAPUT XXXIII.

*Appellationes affectuum simplicium
& mixtorum.*

Indulatoknak nevek.

Laetitia	Öröm
Tristitia	Szomorúsag
Spes	Remenség
Metus	Felelem
Trepidatio	Rešketes
Amor	Szerelem
Odium, Livor	Gyűlölség
Ira	Harag
Invidia	Irigység
Luxor	Keserű bosszúsag.

CAPUT XXXIV.

Colorum appellationes.

Szineknek nevek.

Color	Szin
-------	------

<i>Lux</i>	Vilagostag
<i>Tenebra</i>	Sötetseg
<i>Albedo</i>	Feyerseg
<i>Lucidus</i>	Vilagos, fenyés
<i>Nigredo</i>	Feketeseg
<i>Ruber, rubedo</i>	Vereffeg
<i>Viredo</i>	Söldseg
<i>Cæruleus</i>	Egh fin
<i>Ferrugineus</i>	Vas fin
<i>Plumbeus</i>	On fin
<i>Croceus</i>	Saffrany fin
<i>Cygnus, niveus, candidus</i>	Feyer fin
<i>Aureus</i>	Arany fin
<i>Roseus, Puniceus</i>	Rosa fin
<i>Hyacinthinus</i>	Szederyes fin
<i>Coccineus</i>	Skarlat fin
<i>Coracinus</i>	Hollo fin
<i>Violaceus, cyanus</i>	Kek fin
<i>Prasinus</i>	Zöld fin
<i>Herbidus</i>	Pafit fin
<i>Sandycinus</i>	Test, purpian fin
<i>Ostrinus</i>	Sederyes barsony
<i>Thalassus</i>	Eegh fin (fin
<i>Hyalinus, vitreus</i>	üveg fin
<i>Sandaracinus</i>	Sarga fin
<i>Crystallinus</i>	Viz fin

<i>Amethistinus</i>	Vilagos feyer sin
<i>Sanguineus</i>	Tiſta vörös sin
<i>Candidus</i>	Tiſta, tündöklő, feyer sin
<i>Cereus</i>	Viasz sin
<i>Cinereus</i>	Hamvas sin
<i>Maculosus, varius</i>	Tarka sin
<i>Guttatus</i>	Csöpögetőt sin
<i>Undulatus</i>	Habos sin
<i>Cæſius, Glaucus</i>	Szöke sin
<i>Ater, furvus</i>	Sötet sin
<i>Lividus</i>	Feyer kek sin
<i>Leucophæus</i>	Szürke sin
<i>Rutilus</i>	Fenyec
<i>Rufus</i>	Posgas
<i>Burrhus</i>	Vörös posgas
<i>Falvus, pallidus</i>	Sarga sin
<i>Luteus</i>	Feyer sarga sin, arany sinü
<i>Purpureus.</i>	Szederies sin
<i>Minium</i>	Vörös festek
<i>Mucor</i>	Penis
<i>Spadiceus</i>	Geſtenye sinü

CAPUT XXXV.
 Sonorum appellationes.
 Zöngeseknek nevek
 Szönges

Copus

Vota

Vox Sonus. Klang.	Szozat	
Clamor geschrey.	Kialtas	
Screatus reißerung	Hakkokas	
Poppismus Zusammen	Lo pilegetes	flagen der ref.
Tußis daß huffen.	Hurutas	
Susurrus gemurren.	Sufogas	
Quiritatus. daß bitter	Panaßolkodas	geschrey
Iubilatus daß jauchen.	Enekles	
Scloppus daß buchsen	Puska lövesnek	Kraehen
oder gedöns der barcken	csattanafa	o man die aufste gott.
Sonitus bombardæ,	Algyu pattanas	
Bombus Kraehen der buchsen.		
Fragor knall.	Csattagas	
Streptitus daß rauffen	Zörges	
Sonitus tympani	Dobõo pauckenschall.	
Taratantara Trometen	Torombita so	thon.
Latratus daß hunde	Eb ugatas bellen.	
Grunnitus	Disno röhöges	
Boatus	Bõmbeles	
Gannitus	Nikogas mint az rokae	
Mugitus	Bõges	
Rugitus	Orditas	
Balatus	Iuh bekeges	
Stridor	Csikorgas	
Leucatus	Matska miogatas	
Sibilatio	Sivõltes	

Hinnä

<i>Hinnitus</i>	Nyerites
<i>Vagitus</i>	Kis gyermek kö- vakolas, rivas
<i>Ructus</i>	Keródes
<i>Oscitatio</i>	Asitas
<i>Sternutatio</i>	Ptrušentes
<i>Tinnitus</i>	Csönges

CAPUT XXXVI.
Odorum appellationes.
 Szagoknak nevek.

<i>Odor</i>	Illat
<i>Odorabile, odoratus</i>	Szagos
<i>Olfacere</i>	Szagolni
<i>Fragrans</i>	Io illatu
<i>Suave olens</i>	Io šagu
<i>Grave olens</i>	Nehez šagu
<i>Oles hircum</i>	Búdős, mint á bak
<i>Acutus odor</i>	Kemeny šag
<i>Acris odor</i>	Erős šag
<i>Fætor</i>	Búdóššeg
<i>Visus</i>	Latas
<i>Auditus</i>	Hallas
<i>Odoratus</i>	Szaglas, illatozas
<i>Gustus</i>	Kostolas
<i>Tactus</i>	Illetes

CAPUT XXXVII.
 Saporum appellationes.
 Izeknek nevek.

74

Sapor	Iz	
Dulcis, suavis	Edes	
Austerus	Savanyu	
Acerbus	Poshat	
Amarus	Keserü	<i>Bitter</i>
Acidus	Eczetes	<i>Ég</i>
Salsus	Soos	
Acris	Erös	<i>Säure</i>
Humidus	Nedves	
Cariosus, mucidus	Penibles	
Mollis	Lagy	
Pinguis	Köver	
Macer	Östöver	<i>Magere</i>

CAPUT XXXVIII.
 Ad tactum pertinentia.
 Illeteshöz valo nevek.

Fervidus, a, um	Hev, ferro
Calidum	Meleg
Tepidum	Lagy meleg
Frigidum	Hideg
Humidum	Nedves
Siccum	Szaraz

Durum

<i>Durum</i>	Kemény
<i>Molle</i>	Lagy
<i>Asperum</i>	Darabos
<i>Glabrum</i>	Sima, kopas
<i>Lave</i>	Sima
<i>Grave</i>	Nehez
<i>Leve</i>	Könyű
<i>Densum</i>	Sűrű
<i>Rarum</i>	Ritka
<i>Subtile</i>	Vékony
<i>Gracile</i>	Keskeny
<i>Crassum</i>	Temerdek

CAPUT XXXIX.

Figurarum seu formarum diversarum nomina.

Külömb külömb formaknak nevek.

<i>Rectum</i>	Igyenes
<i>Recurvum</i>	Meg horgat, görbet
<i>Curvum, obliquum</i>	Görbe
<i>Inflexum</i>	Meg haytot
<i>Concavum</i>	Boltos, hezag, üreg
<i>Convexum</i>	Homoru, domboru
<i>Planum</i>	Lapos
<i>Teres</i>	Gömbölyű
<i>Angulatum</i>	Szeges

Rotura

Job. 19.
Consobini, na , ok
 vagy annyok egy
Patruelles Kiknek az attyok egy
Cognatus Rokonság
Agnati, qui per virilis sexus personas san-
guine conjuncti sunt. Omnis enim agna-
tus est cognatus, sed non è contra
Gentiles, qui sunt ex Egy nemzetből
eadem gente valok
Consanguinei Végserint való
 attyafiai
Gemini fratres & gemelli fratres simul
nati Kettős gyermekek
Germani, qui nati sunt ex eadem matre
Azon egy anyatol való attyafiai Egy
 ember fia
Sunt qui dicunt germanos vocari qui ex u-
troq; parente fratres sunt.
Germana, sexus fœ. Egy ember leányi
minei

*Terra filius à poëtis dicitur eleganter, qui
obscuris natalibus ortus, non audet suos
parentes nominare aut monstrare.*

Hæres örökös

CONIUGII NOMINA.

Hazafoghoz való nevek.

Maritus Fery

Uxor, consors Feleseg

Sponsus Vőlegény

Sponsa Menyasszony

Sponsalia, orum Hazafog szerzes:

avagy az mely ajandekot elsőben
az Fery es az Leány adnak egy
máshoz, kez fogas

Viduus özvegy ember

Vidua özvegy asszony

Cælebs Kinek soha nem volt felesege

Pupil-

~~DE~~ ~~RE~~ ~~CONSANGVINITA~~
tis, in recta linea.

IN SEXU MASCULINO.

Majores	Az eleink
Tritavi pater	őföd őfinek őfi attya
Tritavus	őföd őfinek őfi
Atavus	őföd őfinek attya
Abavus	őfödnek őfi
Proavus	üköd, őföd attya, nagy apad apja
Avus	őföd, őep apad
Pater	Attya
Filius	Fiu
Nepos	Unoka
Pronepos	Unokad fia
Abnepos	Unokadnak unokaja
Atnepos	Unokad unokaja fia
Trinepos	Unokadnak uno- kajanak unokaja
	O 2 Trine-

<i>Majores</i>	Él
<i>Tritavia mater</i>	úkőd úkinek úki
<i>Tritavia</i>	úkőd úkinek anya
<i>Atavia</i>	úkődnek úki
<i>Abavia</i>	úkőd annya
<i>Proavia</i>	úkőd, nagy anyadnak annya
<i>Avia</i>	Szep anya, nagy anya
<i>Mater</i>	Anya
<i>Filia nata</i>	Leány
<i>Neptis</i>	Leányunoka
<i>Proneptis</i>	Unoka leánya unokaja
<i>Abneptis</i>	Unokadnak unokajanak unokaja
<i>Trineptis filia</i>	Unokad anya unoka leánya

IN LATERE DEXTRO,

In masculino sexu.

<i>Patruus</i>	Attyad attyafia
<i>Patruus magnus</i>	Attyad attyafianak attyafia
<i>Propatruus</i>	őfőd őfinck atyafia

IN

<i>Abamita</i>	olód óli hanak huga
<i>Attamita</i>	ófód ófinek huga
<i>Tritamita</i>	óíód huga

IN LATERE SINISTRO,

In masculino sexu.

<i>Avunculus</i>	Anyad attyafia
<i>Avunculus magnus</i>	úkód attyafia
<i>Proavunculus</i>	úkód annyanak attyafia
<i>Abavunculus</i>	úkód annyanak battya
<i>Tritavunculus</i>	úkód úkójenek attyafia
<i>Consobrins</i>	Hug, vagy nened fia
<i>Fratruelis</i>	Attyadfia gyermeke
<i>Propior sobrinus</i>	ófód attyafianak fia
<i>Patruelis</i>	Attyad attyanak fia
<i>Amitinus</i>	Batyad vagy hugod fia

IN LATERE SINISTRO,

In fœminino sexu.

<i>Matertera</i>	Anyad nennye
<i>Matertera magna</i>	úkód nennye
<i>Promatertera</i>	úkód leánya nennye
<i>Trimatertera</i>	úkód úkójenek nennye

<i>Pontifex maximus, Romanus,</i>	
<i>Summus, Papa</i>	Papa
<i>Cardinalis</i>	Gardinal
<i>Patriarcha, pater purpuratus</i>	Patriarcha
<i>Archiepiscopus, Metropolitanus</i>	Erfök
<i>Episcopus, Pontifex, Praesul, Antistes, Superintendens</i>	Püspök
<i>Suffraganeus</i>	Szentelo püspök
<i>Abbas</i>	Apathur
<i>Præpositus</i>	Præpost
<i>Decanus</i>	Dekany
<i>Archidiaconus</i>	Fõ espörös
<i>Thesaurarius</i>	Kents tarto
<i>Canonicus, Lector</i>	Canonok, letzke olvaso
<i>Canonicatus</i>	Isten igejeben jamborul valo folgalat
<i>Sacerdotium</i>	Papsag
<i>Sacerdos</i>	Isten igejenek tistan prædicalloja
	Presby-

<i>Diaconus</i>	Egy-naz ha
<i>Subdiaconus, Hypo-</i> <i>diaconus</i>	Ispotalyban lako pap Kis pilisú pap
<i>Psalmista</i>	Soltar çneklő
<i>Exorcista, Baculista</i>	Eskútő pap, őr- dög úzó
<i>Hierod las</i>	Oltar mester
<i>Ostiarus, janitor, portarius</i>	Ayton allo
<i>Aedituus</i>	Egyhaz őriző
<i>Monasterium, Cæ-</i> <i>nobium</i>	Klastrom, mono- stor
<i>Præfectus monachorum, Præfectus cæno-</i> <i>bii, Prior</i>	Gargyan
<i>Monachus, cænobita</i>	Barat
<i>Clericus qui est ex</i> <i>sorte Dei</i>	Isten nepe' közzül valo
<i>Confessor</i>	Gyontato barat
	<i>Cucul-</i>

Monachus, virgo, nestalis
 Apatza
Maxima sacerdos Fejedelem apatza

CAPUT XLII.

De rebus Ecclesiasticis.

Egyházhoz tartozó dolgokról.

Ecclesia vera Kőröstyén anyaszentegyház

Aedes, Templum, Sacrum, Fanum, Basilica Egyház

Aedicula, Sacellum Kapolna

Adytum templi Segrestye

Sacrarium, repositorium sacrorum Szent hely

Ara, altare Oltar

Statua Balvány kép

Ampulla Ampolna

Calix Kelih

Hierotheca Monstrantia

Cereus consecratus Szentolt gyertya

Cereolus Kis gyertya

Cerose

<i>Ceroferarius</i>	Gyertya hordozo 80
<i>Candelabrum</i>	Gyertya tarto
<i>Lychnus pensilis</i>	Lampas
<i>Lychnus vel Elychnium</i>	Gyertya beel
<i>Chorus, congregatio canentium</i>	Eneklöknek ser- ge
<i>Subsellia Ecclesiastica</i>	Egyhazban valo ülök bekek
<i>Subsellia clericorum</i>	Papok beki
<i>Pictura</i>	Iras, festes
<i>Imago</i>	Kep
<i>Analogium, suggestum, Cathedra, pulpitu- tum</i>	Prædicallo bek
<i>Thus</i>	Tömjen
<i>Suffitus</i>	Io illat
<i>Thuribulum, Thy- miama</i>	Tömjenözök ser- bam
<i>Acerra, arcula thuracea, in qua thus re- ponitur</i>	Tömjen tarto hely
<i>Hostia</i>	Aldozat
<i>CruX</i>	Kereft
<i>Baptisterium</i>	Mosdo, kereftelök edeny
<i>Aqua lustralis, aspersorium</i>	Szentelt viz
<i>Aspergillum</i>	Szentelök, hintezök
<i>Horologium</i>	Ora
<i>Clepsydra</i>	Folyo vizes ora Clepsam-

<i>Clepsammus</i>	Folyo fővenyes ora
<i>Aeramentum, Campana</i>	Harang
<i>Nola</i>	Oly harang mineműt az karoly madarnak labara soktak csinalni
<i>Tinnibulum</i>	Czimbalum
<i>Rhophalum, pistil- lum</i>	Harang monya, harang ütője
<i>Preces horariae</i>	Orankent valo imatlag
<i>Polyandrum, ubi sunt multa sepulchreta.</i>	
<i>Sepulchrum</i>	Koporso
<i>Sepulchretum, Sepul- pultorium</i>	Temető hely
<i>Epitaphium</i>	Koporso felet valo iras
<i>Cella</i>	Cela, kamoratska
<i>Porticus, Atrium</i>	Tornatz
<i>Schola, ludus literarius, Gymnasium, Col- legium Phrontiste- rium.</i>	Oskola, tani- to haz.

CAPUT XLIII.

Dignitatum secularium nomina.

Ez vilaghi tiszt visöleknék nevek.

<i>Baro</i>	Zablos ur
<i>Satrapa, Satrapes, Satraps</i>	Katona
<i>Eques</i>	Lovas, lovagos vitéb
<i>Eques auratus</i>	Szentelt vitéb
	Magister

Magister equitum, Agaxorum magister 81
Lovas mester

Stipator	Drabant
Signifer, Vexillifer	Zablo tarto
Quaestor	Kints tarto
Praefectus ararii, ararius publicus	Fő kamoras
Praefectus praetorii, vel praetorio	Udvar hadnagy
Praetura	Fi birosag
Praetor	Törvény tevő
Praetorium	Tanats haz
Aedilis	Varos gongya viselője
Tribunus plebis	Közfeg előt jaro fejedelem
Tribunicia potestas	Közfegen valo ha talom
Consul	Polgar mester
Consulatus	Consulsag viseles
Proconsul	Biro kepe
Consularis vir	Consulsag viselt ember
Senator	Tanatsbeli ember
Senatus	Tanats
Latronum curator	Gonos tevők gon gya viselője

P

Sire

<i>Structor, Strator</i>	Astalnok, astal vető
<i>Pragustator</i>	Etek kostolo
<i>Pocillator</i>	Poharnok
<i>Pistor</i>	Sütő
<i>Archimagirus</i>	Fűszakats mester
<i>Dapifer</i>	Etek fogo
<i>Asecretis, Secretarius, secretorum con-</i> <i>sciis,</i>	Titok tudo
<i>Ab epistolis</i>	Iró deak
<i>Cancellarius, Ar-</i> <i>chigrammateus</i>	Kancellarius
<i>A calculis</i>	Szam vető deak
<i>Cubicularius</i>	Komornik vagy ágy vető
<i>Rationista</i>	Szam tarto deak
<i>Provisor</i>	Udvar biro
<i>A pedibus</i>	Kengyel futo
<i>Apparitor</i>	Approd
<i>Armiger</i>	Tör hordozo inas
<i>Cursor</i>	Inas

CAPUT XLIV.

Nomina magistratuum.

Külső tiszt viselőknék nevek.

Cesar

Császár

Augu-

<i>Augusta</i>	Csaſarne aſſony	82
<i>Imperator</i>	Fejedelem	
<i>Imperatrix</i>	Fejedelem aſſony	
<i>Rex</i>	Kiraly	
<i>Regina</i>	Kiralyne aſſony	
<i>Dux</i>	Hadnagy	
<i>Archidux, magnus dux</i>	Nagy herczeg	
<i>Princeps</i>	Nagy Ur	
<i>Prorex</i>	Kiraly kepe	
<i>Regulus</i>	Kis kiraly	
<i>Subregulus</i>	Gubernator	
<i>Dynastes</i>	Földes ur	
<i>Capitaneus</i>	Kapitany	
<i>Comes palatinus</i>	Nador ifpany	
<i>Comes provincialis</i>	Vayda	
<i>Comes</i>	Varmegye ifpany	
<i>Centurio</i>	Szazados	
<i>Trierarchus</i>	Gallyan hadako- zo hadnagy	
<i>Decurio</i>	Tizedes	
<i>Eparchus</i>	Tiſt tarto	
<i>Tricesimator</i>	Harmintzados	
<i>Teloniator</i>	Vaamos	
<i>Agoranomos</i>	Vaſar biro	
<i>Castellanus</i>	Porkolab	

CAPUT XLV.

*Diversarum conditionum seu graduum
vitæ humane appellationes.*

Külömb külömb fele allapatban a-
vagy rendben levő embe-
reknek nevek.

<i>Nobilis</i>	Nemes
<i>Ignobilis</i>	Nemtelen, paraszt
<i>Dives</i>	Gazdag
<i>Pauper</i>	Szegény
<i>Miser</i>	Nyavalyas
<i>Fortunatus</i>	Io szerencses
<i>Felix</i>	Boldog
<i>Honoratus</i>	Tisztelgébeli
<i>Dominus</i>	Ur
<i>Servus, famulus</i>	Szolga
<i>Libertus</i>	Szabados
<i>Mancipium, manceps</i>	Rab
<i>Lictor</i>	Varas solgaja, poroslo
<i>Carnifex, Tortor</i>	Hoher, henger
<i>Præco, Stentor</i>	Hirdető, kialto, Börtön
<i>Actor</i>	Főlpörös
<i>Reus</i>	Alpörös
<i>Arrestare</i>	Valakit meg tartani
<i>Arrestatus</i>	Oly ember kit meg tartnak

Patro-

<i>Patronus</i>	Oltalmazó	83
<i>Tutor</i>	Arvakkak gond viselője	
<i>Pupillus</i>	Arva	
<i>Subditus</i>	jobbágy	
<i>Colonus</i>	Lakos ember	
<i>Inquilinus</i>	Seller	
<i>Miles</i>	Vitez	
<i>Scholasticus, Studiosus</i>	Tanuló deák	
<i>Sacerdos</i>	Pap	
<i>Calebs</i>	Maganak elő ember	
<i>Magister</i>	Mester	
<i>Discipulus</i>	Tanítvány	
<i>Athleta</i>	Baynak	
<i>Populus</i>	Köffeg	
<i>Artifex</i>	Mester ember	
<i>Conjux</i>	Hazas ember	
<i>Ancilla</i>	Szolgáló leány	
<i>Aegrotus, infirmus</i>	Beteg	
<i>Valetudinarius</i>	Beteges	
<i>Sanus</i>	Egészes	
<i>Piger</i>	Róit	
<i>Solers</i>	Gyors	
<i>Industrius</i>	Sereny	
<i>Laboriosus</i>	Munkas	
<i>Adulator</i>	Hizelkedő	
<i>Abstemius</i>	Bor nem issza	

Balbuciens	Akadozo havu
Cæcus	Vak
Excæcatus, cui eru- ti sunt oculi	Kinek szemet ki toltak
Excoriatus	Megnyuzot
Castratus, eunuchus,	Herelt
Spado	
Clandus	Santa
Formosus	Szep termetü
Deformis	Rut termetü
Doctus, eruditus	Tudos, bölts, jól tanult
Indoctus, Iners	Tudatlan,
Fatuus	Bölc ^{stc} d
Exul	Szamxi vettetet
Lippus	Csipas szemü
Luscus	Sandal
Mango	Rab arulaffa: vale kereskedõ
Predator	Tolvay
Obliviosus	Feledékeny
Robustus	Erõs
Inermis, Imbecillis	Erõtlen
Ascopis	Haaz söprõ

Artificium Diverſorum & Mecha- 84
nicorum nomina.

Külömb külömb farago meſter
embereknek nevek.

Architectus, Faber Ats

*Faber generale nomen, pro eo qui duriorē
labore corporis aliquod artificium exer-*
cet, ut sunt:

Faber ferrarius Kovats

Faber materiarius Szeker gyarto,
bodnar

Faber carpentarius Kerek, vagy hinto
seker csinalo

Carpentum Hinto seker

Faber plauſtrarius, Kocsi csinalo

Eſſedarius

Faber ſerarius Lakat gyarto

Faber cultrarius, Kees csinalo
cultrifex

Faber aurarius, Au. Ótvös
rifex, Chryſopæus

Faber bractearius Levegő csinalo

Faber ſtannarius On kanna gyarto

Faber laminarius Reez, vah pleh
csinalo

*Lamina, eſt metalli cuius vis fruſtum in
latitudinem ductam, Pleh*

<i>Faber fenestrarius</i>	Ablak csinalo
<i>Faber monetarius</i>	Penz verõ
<i>Faber ferramentarius</i>	Vas mives
<i>Faber arcuarius</i>	Iy gyarto
<i>Faber vitrearius</i>	ûveg gyarto
<i>Faber murarius</i>	Kõfal rako
<i>Faber ahenarius</i>	ûst csinalo
<i>Faber vascularius</i>	Edeny csinalo
<i>Cementarius, calcarius</i>	Mecß egetõ
<i>Statuarius, Sculptor</i>	Kep farago
<i>Sartor</i>	Szabo
<i>Pellio</i>	Szûts
<i>Sutor, Calcearius</i>	Varga
<i>Sutor veteramentarius</i>	Foldozo varga
<i>Cerdo, vilis homo, lucrum sectans qui artes illiberales exercet : Cerdos enim lucrum significat vulgo tamen dicitur</i>	Timar
<i>Tonsor, Barbitonsor</i>	Borbely
<i>Chirurgus</i>	Seb gyogyito
<i>Textor</i>	Takats
<i>Cocus</i>	Szakats
<i>Pictor</i>	Kep iro
<i>Pistor</i>	Sûtõ
<i>Latomus</i>	Kõ mives
<i>Scalptor, Sculptor</i>	Kõ farago
<i>Lapicida</i>	Kõ vago

Lapi-

Lapidarii	Kőbányások
Laterarius	Tegla vető
Figulus	Fazakas
Tornator, tornarius	Éstergaros
Vietor	Pinter, kadar, bodnar
Vietum, circulus	Abronts
Fullo	Csapo, vagy postofestő
Fidelia	Csapo edeny
Lanio, lanius	Mészáros
Venator	Vadaß
Acupictor	Himvarro
Phrygio, Barbaricarius	Aranyas ruha övő
Agaró	Lovaß
Aleptis	Kenőfenő aßony
Aluta	Vékony bőr, írha vagy zemes
Alutarius	Vékony bőr gyarto
Solearius	Solya csinalo
Crepidarius	Kapta csinalo
Ocrearius	Szekernye csinalo
Coriarius, ligularius	Sziy gyarto
Marsupiaris	Tarfoly gyarto
Crumenarius, bur-	Erßeny gyarto
sarius, locularis	
Calceolarius	Saru varro
Sarcinator	Varrogato

Sarci-

<i>Sarcinatrix</i>	Szabo aßony
<i>Interpolator, plicator</i>	Foldozo sábo
<i>Pannicularius</i>	Posto csinalo
<i>Pannicida</i>	Posto metú
<i>Textrix, textricula</i>	Szövő aßony
<i>Lintearius</i>	Lepődő csinalo
<i>Linteo</i>	Keskenő bővő
<i>Strophiarius</i>	Keskenő csinalo
<i>Lanarius</i>	Gyapju csinalo, vagy arulo, csapo
<i>Arcularius</i>	Szekreny, vagy a- pro belentze csinalo
<i>Arcarius, mensarius</i>	Aétal gyarto
<i>Reticularius</i>	Haalo csinalo
<i>Piscator</i>	Halaß
<i>Cetarius, Piscarius</i>	Hal aros
<i>Piscinarius</i>	Halas toval bano
<i>Salsamentarius</i>	Szatolts
<i>Numularius, argentarius</i>	Penz valto
<i>Auceps, aviarius</i>	Madaraß
<i>Aurarius</i>	Aranyazo
<i>Auriga</i>	Szeker vezető
<i>Balneator</i>	Fördős
<i>Bractearius</i>	Gyöngy fűző
<i>Creopola</i>	Hus arulo
<i>Caupo, propela</i>	Complar

<i>Carminator</i>	Szős csinalo
<i>Carnicoctōr</i>	Etek főző
<i>Currucarius, rhedarius</i>	Kocsis
<i>Clitellarius</i>	Maalha hordozo
<i>Coronarius</i>	Köboru kötő
<i>Crocotarius</i>	Sargaval festő
<i>Cupedinarius</i>	Draga etek csinalo
<i>Decupa, Oenopola</i>	Csaplár, bor arulo
<i>Dulciarius</i>	Mezes pogácsa csinalo
<i>Fartor</i>	Kolbás csinalo, töltő
<i>Funambulus</i>	Kötelen jaro
<i>Histrion</i>	jatekos
<i>Furnarius, calefactōr</i>	Kemencze fűtő
<i>Pistor, panifex, artopæus</i>	Kenyer fűtő
<i>Gemmarius</i>	Draga kő arulo
<i>Helciarius</i>	Hayo kötel vono
<i>Lactarius</i>	Tejes etek csinalo
<i>Institor</i>	Szel aros
<i>Instita</i>	Szel
<i>Mercator</i>	Kalmar
<i>Limbolarius, simbrarius</i>	Ruha perem- nek varrogatoja
<i>Librarius, Bibliopola</i>	Könyv aaros
<i>Impressor, Calcogra- phus, Typographus</i>	Könyv Nyomtato
<i>Compactōr librorum</i>	Könyvkötő

<i>Toreutica, Toreuma</i>	Eſtergaros miu
<i>Tornarius</i>	Eſtergaros
<i>Schœnoplocus, Funarius,</i>	Kötel gyarto
<i>Reſtio</i>	
<i>Politor, Macharopœus</i>	Csiſar
<i>Politor armorum</i>	Fegyver tiſtito
<i>Calcarius</i>	Sarkantyu csinalo
<i>Dorixous vel Duri-</i>	Pais gyarto, kopia
<i>xous, Clypeator</i>	feſtõ
<i>Fuſor</i>	õntõ
<i>Fuſor aramentarius</i>	Harang õntõ
<i>Fuſor tormentarius</i>	Pattantyu õntõ
<i>Fuſor pocularius</i>	Pohar õntõ, vagy kanna gyarto
<i>Tector</i>	Fõdel csinalo
<i>Carhornarius</i>	Szen egetõ
<i>Sulphur</i>	Keenkõ
<i>Sulphurarius</i>	Keenkõ csinalo
<i>Naptha, pyrius, pulvis</i>	Puska por
<i>Naphtarius</i>	Portõrõ
<i>Porcarius, Suarius,</i>	Diſno paſtor
<i>Subulcus</i>	
<i>Partitor</i>	Reveſ
<i>Promus, penuarius</i>	Taar hazzal biro
<i>Proxenetæ</i>	Kõzben jaro, aru bõrzõ, inter kafar, leany kerõ

<i>Putearius</i>	Kut afo
<i>Mantes</i>	Vešet marhanak nezője
<i>Auctionarius</i>	Kotyá vetye mester
<i>Auctio</i>	Kotyá vetye
<i>Thermularius</i>	Gőzfőrdő csinalo
<i>Reticularius</i>	Fő kötő csinalo
<i>Unguentarius, Apo thecarius</i>	Patikaros
<i>Margaritarius</i>	Draga gyöngy csinalo
<i>Metallicus</i>	Banyaš
<i>Mulio</i>	őšverrel bano
<i>Nucleus</i>	Hayos mester
<i>Novacularius</i>	Borotva kőőörűs, vagy niro ollo kőőörülő
<i>Rasor</i>	Niro
<i>Obstetrix</i>	Baba, köldök mecző
<i>Olitor</i>	Parey főző, vagy kertecš
<i>Hortulanus</i>	Kertecš
<i>Organarius</i>	Orgona csinalo
<i>Polymitaris</i>	Him varro
<i>Placentarius</i>	Beles sütő
<i>Armentarius</i>	Menes hayto
<i>Pegasarius, Vereda- rius, cursor vulgo</i>	Postha
<i>Stratarius</i>	Pokrotz csinalo
<i>Stratum</i>	Pokrotz

Q

Ephip-

<i>Ephippiarius, Ephip- piopeus, Sellarius</i>	Nyereg gyarto
<i>Ephippium, Sella</i>	Nyereg
<i>Chartarius</i>	Kartya, vagy papi- ros csinalo
<i>Membranarius</i>	Lantorna csinalo
<i>Pharmacopola</i>	Ires ruha csinalo
<i>Aromatarius</i>	Draga kenet csinalo
<i>Aromatopola, Myropola</i>	Kenet arulo
<i>Librarius</i>	Font-öntő, csinalo
<i>Numularius, trape- zita, Collybista</i>	Penz valto
<i>Vespillo</i>	Siraso
<i>Zonarius</i>	Öv csinalo
<i>Cerevisarius</i>	Sör aros
<i>Coctor cerevisia</i>	Sör főző, csinalo
<i>Olearius</i>	Olay aros, vagy olay verő
<i>Acetarius</i>	Ecset csinalo
<i>Popina</i>	Varas konahaja
<i>Apiarius</i>	Mehekkel bano
<i>Cellarius, Pincerna</i>	Kultsar
<i>Abacus</i>	Szam vető tabla
<i>Clibanus</i>	Katlan
<i>Dolabra</i>	Gyala
<i>Forceps</i>	Fogo
<i>Forpex</i>	Borbely ollo
<i>Forsex</i>	Metelő ollo

<i>Coronarius</i>	Köforu füzö	88
<i>Teloniator</i>	Vaamos	
<i>Telonium</i>	Vaam	
<i>Alastor</i>	Gonos lelki isme- retö, orsag latra	
<i>Bajulus</i>	Az ki haatan terhet hoz	
<i>Lusor</i>	Hafartos	
<i>Clavus</i>	Kormany	
<i>Claviger, à clavus</i>	Kormanyos	
<i>Clavis</i>	Kults	
<i>Claviger à clavis</i>	Kultsar	
<i>Molitor, molendinarius</i>	Molnar	
<i>Catellus</i>	Garat	
<i>Agricola, colonus</i>	Szanto ember	
<i>Rusticus, agrestis homo</i>	Paraszt ember	
<i>Pastor</i>	Legeltetö pastor	
<i>Opilio, upilio</i>	juhász	
<i>Bubulcus, Bubséqua</i>	ökör pastor	
<i>Caprarius, Aegonomus</i>	Ketske pastor	
<i>Agaze</i>	Lovász	
<i>Mulso</i>	őbverrel bano	
<i>Fosfor</i>	Arok aso, kapas	
<i>Merges, spicularum manipulus, à mergendo dictus, inquit servius</i>	El fő özöt kaisz	
<i>Villicus</i>	Majorban lako	
<i>Partiarius</i>	Rebes, pay tars	

<i>Particulones, coheredes, qui partem patri-</i>	<i>monii sumunt</i>	örökös tarfok
<i>Opifex</i>		Munkas ember
<i>Tympanista</i>		Dobos
<i>Tympanum</i>		Dob
<i>Tubicen, Tubicinator</i>		Trombitas
<i>Tuba</i>		Trombita
<i>Tibicen, Fistulicen</i>		Sipos
<i>Fistula</i>		Sip
<i>Tibia</i>		Tetem sip
<i>Cornicen</i>		Kürtös
<i>Uter, utris</i>	<i>Tömlő, vagy ömlő sip</i>	
<i>Utricularius, Ascaules</i>	<i>Tömlő sipos</i>	
<i>Lyra, lutina, chelys</i>	Lant	
<i>Lyricen, Lutinista</i>	Lantos, ly-as	
<i>Citharista, Citharædus</i>	Hegedüs	
<i>Cithara</i>	Hegedü	
<i>Plectrum</i>	Hegedü vono;	
	vagy az mivel az lantot pengetik.	

CAPUT XLVII.

Officina Artificium.

Mester embereknék mûhelyek.

Laniena, Macellum Meßar Beck

Myropolium, pharmacepolium Patika

Textrina Takats mihely

Tonstri-

<i>Tonstrina</i>	Borbely mihely	89
<i>Sutrina</i>	Varga mihely	
<i>Ustrina</i>	Olvasztó haz	
<i>Sartrina</i>	Szabo mihely	
<i>Thermopolium</i>	Az hol meleg etket es italt arulnak	
<i>Arcularia</i>	Astalgarto mihely	
<i>Argentaria</i>	Penz valto haz	
<i>Argyrotheca</i>	Penz tarto haz, tár haz	
<i>Argyrocopiū, monetaria</i>	Penz verő haz	
<i>Aurificina</i>	Ötvös mihely	
<i>Apodyterium</i>	Vetkező ház	
<i>Balneatoria</i>	Fördő haz	
<i>Capsaria</i>	Erőeny garto mihely	
<i>Carpentaria, rotaria</i>	Kerek garto mihely	
<i>Cauponaria</i>	Komplár haz	
<i>Fullonaria</i>	Festő haz	
<i>Latomia</i>	Kő banya	
<i>Lanaria</i>	Csapo haz	
<i>Tornax, calcaria</i>	Mész kementze	
<i>Bibliopolium</i>	Könyv arulo haz	
<i>Macharopolium</i>	Csiszar haz	
<i>Molendinum</i>	Malom haz	
<i>Ichthyopolium, Forū piscarium</i>	Hal vasar	
<i>Forum suarium</i>	Disno vasar	

<i>Forum boarium</i>	Ökör vásár
<i>Armamentariū</i>	Hadi berbám tarto haz
<i>Casteria</i>	Hajo berbám tarto haz
<i>Granarium</i>	Gabona tarto haz
<i>Artopolium</i>	Kenyer tarto haz
<i>Penu, penarium</i>	Taar haz
<i>Panarium</i>	Kenyer sűtő haz
<i>Vestarium</i>	Ruha tarto haz
<i>Valetudinarium</i>	Betegek haza
<i>Ptochodochium</i>	Ispitaly
<i>Xenodochium, pan-</i> <i>docheum</i>	Szallas fogado haz.
<i>Diversorium, taber-</i> <i>na, meritoria</i>	Vendeg fogado haz
<i>Nosocomium</i>	Betegek ispitalya.

CAPUT XLVIII.

Ciborum varia differentia.

Etteknek külömb külömb
féle nevek.

<i>Cibus</i>	Etek
<i>Bellaria, Tragemata</i>	Gyümölcs etek
<i>Alimonia, alimentum</i>	Eledel
<i>Carica</i>	Szaraz fige
<i>Pappa, est prima infantulorū vox, pappare</i> <i>enim est patrem compellare, & quicquid</i> <i>aliud</i>	

aliud videri infans pappam vocat Kis 90

gyermek etke vagy pupa

Pulpa est caro sine ossibus & significat corpus voluptatibus deditum, quo animus deprimitur à cœlestibus ad terrena.

Pulpa, pulpamentum Edes falat, peep

Pulpamentum piperatum Borfos peep

Cocetum sic dictum, quod ad ignem coquitur

Csik maak

Conchis

Fõt bab

Merenda, antecaniũ Osonna, lorant

Obsonium, cibus qui in foro venditur

Kocsosnya, fõt etek

Obsonator

Safar

Elixum

Fõt etek

Assum

Sült

Epula, Dapes

Köz etek

Frixatum

Rantot

Tyrotaichum

Turoos etek

Caro elixa,

Fõt hus

Caro assa

Sült hus

Caro frixa

Rantot hus

Caro jurulenta, jusculenta Leves hus

Leucophagum

Tik hus

Caro suilla, porcina Disno hus

Caro macerata

Piritot hus

Q 4

Caro

<i>Caro aprina, aprugna</i>	Vad diſno hus
<i>Caro ſerina</i>	Vad hus
<i>Caro Bovina, bubula</i>	Tehen hus
<i>Caro vitulina</i>	Borju hus
<i>Caro vervecina</i>	őrü hus
<i>Caro Ovina</i>	Juh hus
<i>Caro agnina</i>	Barany hus
<i>Caro Anſerina</i>	Lud hus
<i>Armus ovillus</i>	Barany czemőr
<i>Omphacion</i>	Egres lev
<i>Omphaciſmos</i>	Egres level valo főzes
<i>Lacticina</i>	Tejes etek
<i>Alliatum</i>	Foghagymas
<i>Cupedia</i>	Fris etek
<i>Sinapium</i>	Mustaros
<i>Comeffatio</i>	Vacsora utan valo lakas
<i>Ientaculum, prandiolum</i>	Félőftököm
<i>Pastillus</i>	Gomboda
<i>Lardum, laridum, texea</i>	Szalonna
<i>Seſtile</i>	Sodor
<i>Petaſo, pedofo</i>	Diſno odal
<i>Perna</i>	Diſno faresikaja
<i>Succidia</i>	Ket fele haſitot hus
<i>Farcimen, Teuceta</i>	Kolbaſ
<i>Lucanica, Botellus,</i>	Gömbötz
<i>Ealiſcus venter</i>	

<i>Tomaculum</i>	Majos
<i>Apexabo, Isuium,</i> <i>Sanguiculus</i>	Veres hurka
<i>Silum</i>	Apro hurka
<i>Abdomen</i>	Disno siry
<i>Pulpamentum</i>	Edes falat az dis- noban
<i>Laridum, rancidū</i>	Avas balonna
<i>Sagina</i>	Köveres etek
<i>Laganum</i>	Laxa
<i>Carynion</i>	Dio olay
<i>Cibus gelatus</i>	Hideg etek
<i>Pisces conglaceati,</i> <i>coagulati</i>	Hidegge tetetet halak
<i>Pissa</i>	Kafa <i>hufes</i>
<i>Pisana</i>	Arpa kafa, Dara
<i>Salsamentum</i>	Sos hal
<i>Chela cancri</i>	Raklab <i>Krebs ser</i>
<i>Lac</i>	Tey
<i>Coagulum</i>	Alut tey
<i>Colostrum, colostrā</i>	Sos tey <i>Sain miles</i>
<i>Serum</i>	Savo
<i>Caseus</i>	Sayt
<i>Caseolus</i>	Kis sayt
<i>Caseus bubulinus</i>	Tehen sayt
<i>Caseus bubalinus</i>	Bial sayt

<i>Caseus ovillus</i>	Iuh sayt
<i>Caseus caprinus</i>	Ketske sayt
<i>Caseus vetus</i>	O, reghi sayt
<i>Caseus recens pres-</i> <i>fus</i>	Ujonnán nyomot sayt
<i>Caseus secundarius</i>	Uy lagy sayt, vagy az első teynek az favojabol csi- nált sayt, sendicze
<i>Caseus Parmensis,</i> <i>rex caseorum</i>	Parmasan

CAPUT XLIX.

Panes & placenta diversi generis.

Kenyereknek es beleseknek
külömb külömb nemei.

<i>Panis artopyrus</i>	Tista buza kenyér
<i>Panis similagineus</i> <i>similagites</i>	Semlye kenyér
<i>Panis fursuraceus</i>	Korpa kenyér
<i>Panis arymus</i>	Kovási nekül való
<i>Panis candidus</i>	Fejér kenyér
<i>Panis ater</i>	Fekete kenyér
<i>Panis furnarius</i>	Kemenczebē sült kenyér
<i>Ipyntes</i>	Kis kemenczeben sült kenyér

Panis

<i>Panis Entyphaeus,</i> <i>Subcinericeus</i> <i>Spodites</i>	Hamuban sült ke- 92 nyer
<i>P. Bipyrites, bis</i> <i>coctus</i>	Ketser sült kenyér
<i>P. Thalissus, panis</i> <i>thargelus vel Si-</i> <i>tanius</i>	Uy buzabol sült kenyer
<i>Panis filigineus</i>	Ros kenyér
<i>Panis triticeus</i>	Buza kenyér
<i>Panis hordeaceus</i>	Arpa kenyér
<i>Panis militaris</i>	Vitezi kenyér
<i>Panis spelticinus</i>	Hamar sült kenyér
<i>Panis nauti</i>	Hajoban valo ke- nyer
<i>Panis ci-</i> <i>bens</i>	öz kenyér
<i>Blema</i>	Szep fejer kenyér
<i>Pelanus</i>	Liszt langbol csi- nalt kenyér
<i>Spira, crusta, cru-</i> <i>stula</i>	Peretz
<i>Massa</i>	Tesztá
<i>Libum</i>	Czipo
<i>Marcus panis</i>	Marczapan
<i>Crustulum</i>	Kis peretz

<i>Striblita, Torta</i>	Morvan Kalata
<i>Artolaganus</i>	Lepeny
<i>Polenta</i>	Csórege
<i>Placenta</i>	Beles
<i>Melliceus</i>	Mezes beles
<i>Artocreas, atis</i>	Huffal töltöt beles
<i>Copta</i>	Mákval töltöt beles
<i>Tyrolaganum, Ty-</i> <i>ronites</i>	Turos beles
<i>Tragonitis</i>	Serpenyöben sült beles
<i>Laganum</i>	Vékony beles
<i>Crepis, Streptos</i>	Retes beles
<i>Obelias</i>	N [hole] be-
<i>Ostracites</i>	[hole] salt
<i>Itrion</i>	Apro mezes beles
<i>Libum, Azyma</i>	Pogatfa
<i>Bucca, buccella,</i> <i>bolus, offa, offella</i>	Falat
<i>Bolemia</i>	Gombas beles
<i>Cauterium</i>	Beles süttö vas, avagy bërßam

NOTA.

Potus genera habes cap. 5. & 16.

CAPUT

Vasorum diversi generis appellationes.

Küőmb küőmb tele edenyek-
nek nevek.

<i>Ahenum</i>	Vasfazek
<i>Amphibeton</i>	Egyben jaro pohar
<i>Ampulla</i>	Ampolna
<i>Amphora</i>	Ket fülű korso
<i>Anaglyphum</i>	Viragos miű
<i>Anydron</i>	Viz merő rotska
<i>Aristophorum</i>	Oly edeny kiben az meőre müveseknek etelt viőnek
<i>Alveus</i>	Teknő
<i>Abacus</i>	Pohar őek
<i>Brochus</i>	Szoros nyaku korso
<i>Cadus</i>	Kad
<i>Cacabus, operculum</i>	Fődő
<i>Calathus, cophinus, corbis</i>	Kofar
<i>Caldarium</i>	űst
<i>Canistrum, sitarchia</i>	Tariőnya
<i>Calix</i>	Pohar
<i>Cantharus</i>	Kanna
<i>Capsa</i>	Taska
<i>Capsula</i>	Kis taska
<i>Carchesium</i>	Magas keskeny kanna
<i>Catinum, patina, pa- tella</i>	Etek hordo fa tal R Chytra

<i>Chytra, olla</i>	Fazek
<i>Cataglyphum</i>	Iratos karaju miű
<i>Cisymbium</i>	Boroſtyan fabol csinalt pohar
<i>Calix vitreus</i>	űveg pohar (ska
<i>Culigna, vas potoriű</i>	Csobán, Kárt, Rot-
<i>Cista, cistella</i>	Lada, ladatska
<i>Clepsydra, arenarium</i>	Folyo ora
<i>Cottabus, pelvis aenea</i>	Rez medencze
<i>Crater, patera</i>	őreg aranyas kupa
<i>Cumera</i>	Buzas kass
<i>Cyathus</i>	Poharka
<i>Cymba, cymbium</i>	Csolnak
<i>Cibarium</i>	Kenyer sűtő teknő
<i>Dolium, solium</i>	Főrdő kad
<i>Fiscina</i>	Sayt vagy turo báraſto kofar
<i>Frixorium, sartago</i>	Serpenyő
<i>Gutturium</i>	Mosdo korſo
<i>Hydria, urna</i>	Viz merő vödör, vendely
<i>Lecythus</i>	Olayos korſo
<i>Lanx</i>	On taal
<i>Labrum, Tepedarium</i>	Főrdő kad
<i>Lagena</i>	Palaczk
<i>Lebes</i>	Vas fazek
<i>Loculus</i>	Erűeny

Malluvium, pollubru	Mosdo, medencze	94
Mantica	Taska, vagy isak	
Matella vel matula	Huddozo edeny	
Mortarium	Mosar	
Multra, Pella	Fcjo edeny	
Modius	Negyed, csötört	
Nesterna	Nagy bazu korso	
Obba	legalen. Csobolyo	
Oxilaphum	Edeny az kiben eezetet visnek az astalra	
Paropsis, idis	Talatska	
Patera	Nagy seles pohar	
Pelvis	Medencze	
Pelluvium, pelluvia	Lab moso me- dencze	
Pixis	Szelencze	
Poculum	Pohar	
Pocillum	Kis pohar	
Poculum ansatum	Fogatoson csinalt pohar	
Sagana	Oly edeny kiben valamit törnek, lo-törö	
Salinum	So tarto	
Saccus	Saak	
Scaphium, scapha	Defa	
Scyphus	Csebe	

<i>Sinus, finum</i>	Tey tarto edeny, fazek
<i>Sporta</i>	Kolar
<i>Sportula</i>	Kofarotska
<i>Scrinium, cista</i>	Szekreny
<i>Trulla</i>	Kaponya
<i>Trulleum</i>	Vaalu
<i>Talarus</i>	Sayt nyomo edeny
<i>Theca sutellaria</i>	Taalas, taal tarto
<i>Theca cochlearia</i>	Kalaan tarto
<i>Theca orbicularia</i>	Tanyer tarto
<i>Tina</i>	Csöbör
<i>Vas vinarium</i>	Hordo, boros edeny
<i>Vas unguentarium</i>	Kenet tarto edeny
<i>Vitrum</i>	üveg
<i>Urna</i>	Vödör
<i>Urceus, vas quo aqua in urnam infunditur, vulgo dicitur:</i>	Fazekatska, bögre, csupor
<i>Urceulus</i>	Kis pohar

CAPUT LI.

Vehiculorum diversa genera.

Szekereknek nemek.

<i>Arcera, Epirhedium</i>	Ernyős Beker
<i>Balterna, Biga</i>	Ket lovú Beker
<i>Brotum</i>	Ket kerékű taliga

Burdo

<i>Burdo</i>	Egy embernek valo taliga	95
<i>Cantherium</i>	Vasas kerekű űeker	
<i>Carpentū, pilentum</i>	Kolya, hinto űeker	
<i>Cisium</i>	Ket kerekű űeker	
<i>Octophorum</i>	Nyoltz lovu űeker	
<i>Lectica</i>	Szak, kit az embe- rek hordoznak	
<i>Plaustrum</i>	Nagy vagasu, vagy őkor űeker	
<i>Sarracum</i>	Fa, vagy kű hordo űeker	
<i>Traba, Trabea, vehiculum, vehu</i>	Szaan	
<i>Triga</i>	Harom lovu űeker	
<i>Quadriga</i>	Negy lovu űeker	
<i>Hexaphorum</i>	Kit haton hordoznak	
<i>Currus, curruca, rheda, Effeda</i>	Kocsi	

Currus cum suis Partibus
Szeker, reűeivel őűve.

<i>Rota</i>	Kerek
<i>Axis</i>	Tengely
<i>Faginus axis</i>	Bik fabol csinalt tengely
<i>Temo</i>	Rűd
<i>Temo arcus</i>	Vasas rűd
<i>Canthus</i>	Kerek vas, sing vas
<i>Modius, modiolus</i>	Kerek agy

R 3

Radi

<i>Radius, radiolus</i>	Kerek külső
<i>Curvatura rota</i>	Kerek talp
<i>Orbita</i>	Kerek vagas
<i>Exorbitare</i>	Ki terni az kerek vagasból
<i>Fibula rotaria</i>	Tengely fek
<i>Polus</i>	Tengely vege
<i>Axungia</i>	Szekei tengelye kenő

CAPUT LII.

Machinarum Bellicarum & armorum genera.

Hadi eszközöknek, pattantyuknak
es fegyvereknek nemek

<i>Aries, demolitor murorum</i>	Faltörő kos
<i>Bombarda</i>	Pattantyú, nagy algyú
<i>Selopettus</i>	Puska
<i>Colubrina</i>	Taraczk
<i>Cochlea</i>	Csiga
<i>Pluteus</i>	Targy
<i>Marex, Tribulus</i>	Vas fulyom
<i>Castus</i>	Lanczos bot
<i>Phalarica</i>	Tűzes nyíl
<i>Pyroboli, sunt tela ignita ardentia, quae cum flamma mittuntur ad tecta domuum incendenda, quae etiam Mallois dicuntur</i>	Tűzes lapotak

Exoſta

Exosta Nagy magas labakra állatott 96
hid, kiról az kú falt meg hajak

Harpago Horog kivel az haz fe-
deletle vonnak

Onerare bombardam, Megtölteni az
vel Sclopettum puskat

Exonerare, ejacu- Ki lútni
lare, explodere

Eruptionem facere Hartzra kú ütni

Sclopettum dare Pattantani

Scutum, clypeus Pais

Ancile Fel kezre valo kerek pais

Parma Fel kez pais

Pelta Fel kerek pais

Cetra Bőr pais

Hinc, cetratus miles Paisos vitez

Umbo, est media clypei pars eminentior, et
pro scuto interdum accipitur.

Lorica Panczel

Galea, cassis Sifak

Thorax Mely vas, fegyver derek

Hasta Kopia

Hasta pura Vafatlan kopia

Sarissa, Spata Hoffu darda

Acides Kılövő darda, kic

ismet vifsa ranthatnak

<i>Venabulum</i>	Szeles vasa darda
<i>Vervina</i>	Nyars, gerely
<i>Verutum</i>	Apro gerely
<i>Cobus, cobis</i>	Vissza fegezet kasa
<i>Framea</i>	Szablya, kard
<i>Gladius incurvus</i>	Görbe sablya
<i>Ensis</i>	Mordaly hegyes tör
<i>Dolon sica</i>	Hegyes tör
<i>Macro</i>	Mezitelen tör
<i>Pugio</i>	Handsar
<i>Clava</i>	Buzogany
<i>Sparum</i>	Furko
<i>Jaculum</i>	Hayto serbana
<i>Arcus</i>	Kecz iy
<i>Balista</i>	Szamseriy
<i>Amentum, Nervus, arcus</i>	Idegh
<i>Sagitta, telum, jaculum</i>	Nyil
<i>Catapulta</i>	Szigonyos nyil
<i>Phalera, ornatus e-</i>	Lohoz tartozo
<i>quorum</i>	ekefito serbana
<i>Capistrum</i>	Kötö fek
<i>Frenum</i>	Zabola
<i>Antilena</i>	Szügyelő
<i>Postilena</i>	Far metring
<i>Fimbria</i>	Boglar perem
<i>Sella</i>	Nyereg

Stapes

Stapes

Kengyel

97

Panoplia, universitas armorum, seu universa arma. Hoc enim nomine intelligitur, quicquid ad armandum in pugna militem pertinet.

Hadi berbam, hadi
lok fegyver.

CAPUT LIII.

Ad militiam pertinentia vocabula

Vitezseghes valo nevek

<i>Exercitus, phalanx, turma</i>	Seregh
<i>Tribunus militaris</i>	Hadnagy
<i>Miles</i>	Vitez
<i>Tyro</i>	Uly vitez
<i>Centurio</i>	Szazados
<i>Legatus</i>	Kiraly, nagy Ur követe
<i>Hastatus miles</i>	Kopias vitez
<i>Duriclytus</i>	Io kopias vitez
<i>Myriarchus</i>	Tiz ezer emberrel biro
<i>Chilarchus</i>	Ezer emberrel biro
<i>Antesignanus</i>	Az seregeiőtjaro vitez
<i>Ferentarius</i>	Könyű berbamu vitez
<i>Sagittarius</i>	Nyilas vitez
<i>Petaurista</i>	Dardan ugro haydu
<i>Funditor, fundibularius</i>	Parittyas vitez
<i>Balistarius</i>	Szamber, jas vitez

Legio

<i>Legio</i>	Hat ezer emberből allo sereg
<i>Cohors</i>	Sereg
<i>Auxiliarius</i>	Mas helyről fogadot
<i>Signifer, vexillifer</i>	vitez
	Zazlo tarto
<i>Tesserarius</i>	Iel osto
<i>Metator castrorum</i>	Tabor helyjaro
<i>Vexillatio, ala equi-</i>	Egy zazlo allya
<i>tum</i>	nep
<i>Mensores</i>	Sator ostopok az taborban
<i>Miles torquatus, auratus</i>	Szentolt vitez
<i>Primipilus</i>	Negy baz emberrel biro
<i>Navarchus</i>	Egy Gallyaval, egy hajo
	beli neppel biro
<i>Classarius</i>	Gallyan hadakozo
<i>Exautoratus miles</i>	El bocsattatott ka-
	tona, ki immar az dolgalatot meg
	unta
<i>Miles gregarius</i>	Köz Katona
<i>Miles triarius</i>	Valogatott vitez
<i>Accersiti, apparito-</i>	Inafok, Aprodok
<i>res</i>	
<i>Lixa</i>	Mosó
<i>Equiso</i>	Lovas
<i>Duriphoros vel de-</i>	Darda hordozo
<i>riphoros</i>	Vitez

Claviger

<i>Claviger</i>	Buzgany hordozo vitez	98
<i>Velites</i>	Elöljárók	
<i>Cataphractus</i>	Merő fegyverben öltözöt vitez	
<i>Scutigerulus</i>	Az ki ura utan pást hordoz	
<i>Doridoce</i>	Kopia fogas	
<i>Armentarium</i>	Fegyver tartó hely	
<i>Trasmachus</i>	Mereű az viadalban	
<i>Amphimachus</i>	Szemben vivo	
<i>Armarius</i>	Almariom.	

CAPUT LIIII.

*Pœnarum & suppliciorum diversa
genera.*

Büntetéseknék külömb kü-
lömb nemei.

<i>Patibulum</i>	Akašto fa
<i>Calvaria</i>	Koppašto hely
<i>Crurifragium</i>	Kerekben törés
<i>Exilium</i>	Szamkivetes
<i>Fustuarium</i>	Palezaval való veres
<i>Suspendium, strangulatio</i>	Fel akaštas
<i>Catasta, cippus</i>	Kezi kaloda
<i>Pedica, à pes</i>	Labnak való kaloda
<i>Numella</i>	Labnak s-nyaknak
<i>Compes</i>	Beeko (kalodaja <i>Manica</i>)

<i>Manica</i>	Csincsér, belints
<i>Scala gemonia</i>	Főőnger
<i>Culeus</i>	Saak, kibén az kurvakat ki hordgyak es az vizben vetik
<i>Cochlea torquere</i>	Csigazni
<i>Excoriare</i>	Meg uyuzni
<i>Unco impingere</i>	Horogban vetni
<i>Hamo impactus</i>	Horogban vettőcet
<i>Decollatio, iugula- tio, capitis plectio</i>	Fő vetel
<i>Subjicere quastioni- bus, Torquere</i>	Kenozni, vallatni

CAPUT LV.

Morborum diversorum appellationes.
Külömb külömb fele betegsegk-
nek nevek.

<i>Morbus</i>	Betegseg, nyavalya
<i>Albugo</i>	Szömön valo halyog
<i>Alopecia</i>	Haynak el koppadafa
<i>Albus, vitiligo</i>	Szeplő
<i>Amaurosis, Am- blyopia</i>	Szemnek homa- lyoflaga
<i>Amphimerinon, Ephemeria</i>	Minden napi hi- deg leles
<i>Angina, Synanche</i>	Torok-gyik

Anorexia Etelnek meg unasa Gyomorbeli emelyedes 99

Apoplexia Gutta útes

Hemiplexia, Hemiplagia Fel gutta, egyik oldalának el sáradása

Apoptosis, diabrosis Az sémöldöknek visketese, es sőrennek el hullása

Apestema Kelis, keleveny, merigy ereškedes

Apoplecticus, Sideratus, Attonitus Eges len meg sárat az gutta útes miat

Aphæ Az sájaban az inen valo kelifek

Arquatus morbus, rezius Oly betegseg kiben az sár viz egyeb testtis el foghja

Arthritis Kőšveny

Atrophia Az testnek el fonnyadása

Arthritica, Articularis morbus Testnek minden resenek faydalma

Asthma Lehellesnek nehez volta

Algiosus Resketeges

Batrachus Az gyermeknek nyelve alat valo kelis

Branchus Be rekestő natha

Bulemia Termeset ellen valo ehseg

S

Cachexia

<i>Cachexia</i>	Az egeß testnek nya- vallyaja
<i>Calculus, Lithiasis</i>	Kü bantas
<i>Catarrhus</i>	Naatha
<i>Carcinoma, cancer</i>	Farkas seb, Fene
<i>Carbunculus, antrax</i>	Dagadas, Franczu
<i>Carbunculosus</i>	Franczus
<i>Cephalea</i>	Fő fajas
<i>Cicatrix</i>	Seb hely
<i>Columella chion</i>	Nelyv csap
<i>Chiragra</i>	Az keznek közvenye
<i>Celiacus</i>	Has fajo ember
<i>Comitialis morbus, caducus</i>	Korlag
<i>Condyloma</i>	Az alfeleben valo fül
<i>Cophosis, surditas</i>	Siketseg, nemalag
<i>Cordapsus, Iliacus morbus</i>	Has fajas
<i>Chrithe, Hordeolum</i>	Az szem termet arpa
<i>Caryphalugia, collectio festucarum,</i>	<i>Recen-</i>
<i>set Galenus inter signa phreneseos à</i>	<i>καρφολογῆν, id est, à staccos legere, &</i>
<i>quis quilias in veste harentes purgare,</i>	<i>à nomine τῶ καρφῶ, id est festuca, sti-</i>
<i>pala, surculus, pluma</i>	Mikor az
<i>meg halo ember csip desi á ruhat,</i>	<i>es tistogattya mint ha szemetes</i>
	<i>volna,</i>

volna, kijegye bizonnyal jelen 100
valo halala orajanak.

Catalysis, dissolutio, interitus Embernek Lelke-
tül meg valasa

Item diversorum mansio, unde καταλυτης
hospes, qui diversatur, & hospitio exci-
pitur à καταλυω, id est, hospitor.

Cæliolyta, alvinus morbus, nimius fluxus
alvi Erõtlenseg

Cardiacus morbus Szü faydalom

Dysuria, quando urina difficulter, ægre &
cum cruciatu ejicitur, satis tamen co-
piosa Nagy kennal valo vizeles

Ischuria, quando urina non potest ejici, sed
supprimitur & retinetur Mikor nem
lehet az vizeles

Stranguria, quando orificium vesicæ ob-
struitur vel constringitur crasso humore,
propter quod urina cum violentia &
tantum guttatim exprimitur Nagy
kennal es csöppönkent valo vi-
zeles

Diarrhœa, fluxus, fluentum, meatus: Item
Medicis copiosus alvi sine inflammatio-
ne exulceratione q̄, fluor. profluvium ven-
tris, alvi resolutio, alvus liquida Haf-
nak

nak el csapasa es igen menese

<i>Dysenteria</i> , tormen	Veer has
<i>Dysentericus</i>	Has fajó, beel fajó
<i>Dyspnoea</i>	Lelegzetnek nehez volta
<i>Destillatio</i>	Natha
<i>Elephantiasis</i>	Franczu
<i>Enterocelicus</i>	Tökös
<i>Enterocela</i>	Tökösseg
<i>Ephialtes</i>	Eyel valo meg nyomas
<i>Ephora</i>	Szemnek gyakran köny vezese
<i>Excreare</i>	Köhögni
<i>Ephoreticus</i>	Könyvező semü
<i>Emphysematicus</i>	Megpuffadot
<i>Epidemia</i>	Minden dögleletös nyavalya
<i>Extasis</i> , stupor	Ešnek el tavozasa
<i>Extaticus</i> , attonicus, stupidus	Ešelös
<i>Epilepsia</i> , morbus comitialis, <i>Herculeus</i> morbus, <i>Sacer morbus</i>	Korsag
<i>Epilepticus</i>	Korsagos
<i>Epilepsia autem dicitur à Græco ἐπιλαμβάνω</i> , id est, capio. Nam in hoc morbo capiuntur & vincuntur sensus, adeo à mortuis nihil absint. Comitialis nominatur à comitiis, quia comitia dierime-	

bat si quis eo fuisset in campo correptus. IOI
 Hercules vocatur ab Hercule, qui hu-
 ic morbo traditur fuisse obnoxius. Sacer
 morbus appellatur, quod cerebrum san-
 ctissimam nostri portionem quoddamq[ue]
 mentis veluti sacellum, peculiariter in-
 festet.

<i>Febris</i>	Hideg leles
<i>Febris Ephemera</i>	Minden napi hi- deg leles
<i>Febris continua</i>	Szúntelen valo hideg leles
<i>Febris tertiana</i>	Harmad napi hideg
<i>Febris quartana</i>	Negyed napi
<i>Ficus, Marsica, fungus</i>	Súly!
<i>Furfures capitis</i>	Főnek korpas volta
<i>Gangraena, phage- dana</i>	Fene vagy vad hus
<i>Glaucoma</i>	Fejer halyogh
<i>Glaucomaticus</i>	Halyogos szemü
<i>Gravedo</i>	Főnek alom hozo korsaga
<i>Gravedinosus</i>	Nehez feju
<i>Gonorrhœa vitium membrorū genitalium cum cuiquam prater voluntatem sperma effluit</i>	Agyekben valo betegseg Gallicus

<i>Gallicus morbus</i>	Franczu
<i>Hydrocephale, hydrocephalus</i>	Az főnek meg dagadása
<i>Hæmorrhoids</i>	Veer hasfolyas
<i>Hydropsis, hydrops</i>	Szar viz betegség, viz korlag
<i>Ascites, ab ἄσκιος, id est, uter cum tantum venter est repletus aquea humiditate copiosa, ita, ut præbeat similitudinē utris impleti</i>	<i>Hujus tres species:</i> Mikor az has az sarviz miat úgy megfualkodik mint egy meg töltő tőmlő
<i>Tympanites à tympano instrumento musico, cum corpus spiritu magis, quam aqua distenditur, pulsatumq; reddit sonum tympani</i>	Mikor az Saar viznek miatta az test megfualkodik mint egy Dob, úgy hogy mikor pattantyak, mint ha pengene
<i>Aqua intercus, alias Leucophlegmatia, cum solida corporis partes in aquam resolvuntur, adeo, ut corpus pallidum reddatur, & cada veri simile</i>	Mikor az saar viz az egész testet megfuttyaes megpoffaztya
<i>Hydropicus</i>	Viz korlagos, Becs poklos Hepa-

Hepaticus, hepata. May fajó 702

rivus, jecorosus

Hepatarivus dicitur etiam joha fajó

Hulcus inguinarium Szemeremes tef-
tön valo fekely

Hulcus, eris Fekely, keles

Hulcerosus Fekelyes

Hemicrania Főnek egyik reše-
nek faydalma

Hernia Szómeröm testnek el daga-
dafa, vagy tőkősség

Herniosus Tőkös

Hydrophobus Dühös ember

Hydrophobia, morbus est, quo morfi à ca-
nibus laborant aquam vitant Dühös
betegség, mikor az embert az dű-
hös eb meg marja meg dühödik
tüle

Hamaptysis, sangui- Veer pokes,
nis sputio

Hamoptysicus Veer pökő

ἡπιαλⓄ Hepialus, algor qui sebrim præ-
cedit Fázekoskodás, mincké-
lőtte az hideg leles emberre jű

Quod veteres vocāt εἰγοπιϋετⓄ à ψυγῶ
quod significat idem quod frigeo, & πῦρ
S 4 ignis

ignis quasi febrem subsequens nimius aestus
Gyuladozas hideg leles utan

Iliosus

Agyeka fajó

Icterus vel Ictericus morbus Az ki-
nek | Saar viz mia fel fuvalkodik
minden teste, Sargasag. Habet ap-
pellationem à nomine Icteros. Est au-
tem Icteros avicula flavi coloris, quam
Latini Galgulum vocant, hac quia solo
aspectu id malum sanat, inde nomen ha-
bet. Idem morbus appellatur & aurigo
à colore flavo, qualis est in Auro. Ter-
tio nominatur, morbus regius, quia sit
curandus cibo & potu delicato. Quar-
to vocatur morbus arcuatus vel arcua-
tus, ab arcus seu Iridis cœlestis simili-
tudine, cujus flavum colorem refert.

Ischiadicus

Kinek csipője fay

Lumbago, Lagonoponus Agyek fayas

Lepra

Pokol varr

Leprosus

Poklos

Lienteria Hasnak fertelen menese

Lientericus, cœliacus, Alvinus Has fayó

Lunaticus

Eyeli bolondoskodo

Lippus

Csippas

Lythotomus

Kú metelő

Lippa

<i>Lippitudo</i>	Szõmnek csipas volta 103
<i>Lethargus</i>	Fõl serkenthetetlen alom
<i>Lethargicus</i>	Nagy alhato
<i>Lichen, mentagra</i>	Rut fekete seplõ
<i>λιθιασμοσ, morbus calcularis in renibus aut vesica</i>	Az kit kũ bant
<i>λεποφυχια defectio animi, exanimatio & λειπω</i>	<i>linquo & ψυχη anima,</i>
	Alel-
	kodas, midõn embernek minden
	ereje el fogy
<i>Mania</i>	Bolo ndsagh
<i>Mentagra</i>	Torok faydalom, vagy fekete seplõ
<i>Mentagricus, Impetiginosus</i>	Szeplõs orczaju
<i>Narcosis</i>	Hideg miat valo gembõrõdes
<i>Nausea</i>	Etõknek meg utalasa, csõmõr
<i>Narce</i>	Keznek, vagy labnak sugorodasa
<i>Nephritis</i>	Vesenek faydalma
<i>Nephriticus</i>	Vese fajo
<i>Ophthalmia</i>	Szõm fayas
<i>Otalgia</i>	Fõlnek csõngese
<i>Ozana</i>	Ornak meg varraso dasa
	<i>Orthop-</i>

<i>Orthopnoea</i>	Ki nehezen ve- sõn lelegzetõt
<i>Odontalgia</i>	Fogh fayas
<i>Oscedo ab aliis oris fœtor, ab aliis vitium dicitur quo quis sæpius cogitur oscitare</i>	
<i>Paralysis</i>	Az nyaknak el hãkadása
<i>Parotes</i>	Az fül mellet valo keles
<i>Pernio</i>	Labnak hideg miat valo meg vevese
<i>Phrenesis, delirium</i>	Haygymas
<i>Phtisis</i>	Asbu kersag
<i>Pleuritis</i>	Szûre valo eses, nyilalas
<i>Podagra</i>	Labon valo közvény
<i>Polypus</i>	Az orraban valo fül
<i>Psorophthalmia</i>	Szõmõlaõk viasketese
<i>Phtiriasis, pedicularis morbus</i>	Oly be- tegség kiben az embert az tetvek meg esik
<i>Pustula</i>	Apro var
<i>Pneumateusis</i>	Hafnak fel fualkodása
<i>Pulmonarius, Peri- pneumonicus</i>	Gyakran zugo ember
<i>Eripenmonia</i>	Túdõ dagadása
<i>Perrigo</i>	Terjedõ var
<i>Porriginosus</i>	Szeleffen terjedet var
<i>Pruritus, prurigo, impetigo</i>	Vizeketeg Prurire

Prurive'

Phanaticus

Pituita

Phagedana

Pestis

παραξυσμός, irritatio, incitatio, exacerbatio acris disceptatio, excandescencia provocatio, exstimulatio. Galenus pro infestatione, acerbitate & impetu febris seu accessione Habval vagy hirtelen jóvô betegség, vagy hideg leles

Papula, pustula, qua saliva jejuna desiccatione corrigitur Keleveny

Ramex, est genus hernia, continens sub se species porocelam, sarcoelam, cirsoelam & bubonocelam.

Porocela est, cum ex abscessu aliquo, circa scrotum seu testiculorum sacculum materia induruit Mikor az embernek az tőke kőnyeke meg dagad

Sarcocela, est cum in ipso scroto seu testiculorum sacculo concrevit caro.

Cirsocela cum vena intumuerunt ex quibus testiculi dependent.

Bubo

Višketni

Liderczes

Nathamiat futó
rutlag, takony

Fene

Dög halál

Bubonocela, cum ipsi testiculi intumuerunt, & inflammatione dolorem afferunt: Ha species hernia nomina sumserunt à Græco κήλη, Latine cele seu hernia.

Ramex, Hernia Tökösleg

Redivia est abscessus, circa radices unguinum, cum scilicet cutis extra ungues se solvit, quia redivire idem est, quod solvere, juxta Festum. Cicero: pro Roscio Amerino scribit duplicia.

<i>Spasmus</i>	Göres
<i>Redivia</i>	Köröm mereg
<i>Scotoma, vertigo</i>	Főnek fedelgese
<i>Stranguria</i>	Vizeletnek nehez volta
<i>Syderatus, artonitus</i>	Nyaknak bakadása
<i>Syderatio</i>	Gutta útes
<i>Struma</i>	Gelyva
<i>Sternutamentum</i>	Ptűsöges
<i>Spaticus</i>	Kiben gonoz bellet vagon
<i>Sacer ignis, Ignis</i>	Szent Antal tüze
<i>Persicus</i>	
<i>Spleneticus, lienosus</i>	Lepe fajo, rást betegleg
<i>Splenis tumor</i>	Raast
<i>Scabies</i>	Rűh, sünyvedeg
	Spast-

Spasticus Kiben belső szakadás 109

vagyon

Scrofula, columnula Nyel csap

Syntexis defectio Elmenek fo-

animi gyatkozasa

Syntecticus, hypotymicus, hypopsychus Az

kinék mind elmejeben lelkeben

fogyatkozás vagyon

Sternutatio Pthrusentes

Singultus Csoklas

Screatus Kőhőges, asitas

Scrophula, apostema sub lingua.

Scrofula, proprie dicuntur indurati adenes

seu glandulae in collo praecipue, in aliis

& in inguinibus consistentes ita dictae

à scrophis, seu subis, qui peculiariter

hoc morbo infestantur, Graeci $\chi\epsilon\rho\acute{\alpha}\delta\epsilon\varsigma$

Latini strumas appellant. Az nyak-

ban, ágyékban vagy holnál alát

valo menigyecknek es golyobifok-

nak meg kemenyedese vagy da-

gadafa, Szaka

σβέσις Aristoteles scribit luminis extin-

ctionem quae per se fiat $\mu\acute{\alpha}\gamma\epsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$ voca-

ri, quae ab aliis σβέσις Szemnek be-

T

hunya.

hunyasa, vagy az semnek vilagana-
nak elfordulasa mikor az ember
meg akar halni

Tenasmus, proprie est crebra & inanis
dejienda alvi cupiditas, cum inflam-
matione, ac tumore sedis, muscosa &
sanguinolenta quadam egerens. Tollitur
lacte asinino Plin. lib. 28. Nascitur au-
tem hoc morbi genus ex biliosis, acri-
busq, humoribus rectum „intestinum
mordentibus.

<i>Tormina intestinorum</i>	Has ragas
<i>Tabes, Atrophia</i>	Testnek el fonnyadasa
<i>Tabidus, Atrophus</i>	El fonnyat
<i>Tussis</i>	Hurutas
<i>Vomica</i>	Eves var
<i>Vermina, plurale</i>	Minden testnek posgasa
<i>Veternus</i>	El felejtő betegség
<i>Veternosus</i>	Szedelgő
<i>Vertiginosus</i>	Szedelgő fejű
<i>Vertigo, turbo, Scotoma</i>	Szedelgős
<i>Vari, varioli</i>	Apro fakadekok az emberen
<i>Vibex, est signum, quod relinquit scutica,</i> <i>dicta</i>	

dicta quod vi fiat üt es, avagy suytas 106
helye

Verruca à verrendo dicitur, asperq³ in mon-
telocus veteribus. Nobis verruca dicitur
in corpore humano tuberculum &
caruncula dura & callosa sine pruritu,
porrus vulgo dicta. Szömölcsö

Plinius. Ocimum misto atramento sutorio,
verruca tollit. Hinc verrucosum dici-
mus, quod verrucis est plenum in aqua-
lesq³ & diversas eminentes partes habet

Xerophthalmia Szömnek vißketese.

Diversis morbis affectorum appella-
tiones.

Külömb külömb fele betegse-
geknek nevek.

Apoplecticus	Gutta ütet
Auriginosus, Ictiricus	Kinek az saag viz minden testet el futrya
Anorecticus	Ki az etelt nem kevanya
Astmaticus	Ki nehezen vesen lelegzetet
Algiosus	Fazekony
Apostematicus	Fekelyes
Carbunculosus	Az kin fityent

T 2

Carci-

<i>Carcinomaticus</i>	Kin farkas seb vagy on
<i>Chiragricus</i>	Kinek kezét kőb- veny járja
<i>Calculosus</i>	Az kit kő bant
<i>Cardiacus</i>	Kinek búvere csik
<i>Cœliacus</i>	Has fajo
<i>Comitialis</i>	Korlagos
<i>Colicus</i>	Colikas
<i>Dysentericus</i>	Kin veer has vagy on
<i>Elephanticus</i>	Franczus
<i>Emprosthotonus</i>	Kinek az mellye- hez ragat az alla
<i>Epiphoreticus</i>	Könyvező szemű
<i>Emphysematicus</i>	Meg puffadozot
<i>Febriculosus, febricitans</i>	Hideg lelő
<i>Hydrocephalus</i>	Kinek feje meg dagadot
<i>Leprosus</i>	Beel poklos
<i>Lientericus</i>	Kinek a hasa igen megyen
<i>Lagophthalmus</i>	Nyul szemű
<i>Lethargicus</i>	Nagy alhato
<i>Mentagricus, Im- petiginosus</i>	Szeplős orczaju
<i>Orthopnoicus</i>	Nehez lehelletű
<i>Phreneticus</i>	Hagymazban fe kűő <i>Phthisicus</i>

<i>Phyficus</i>	Afku korlagos
<i>Pleuriticus</i>	Kit az öklelet bant
<i>Podagrosus</i>	Kővenyes labu
<i>Pustulosus</i>	Varas
<i>Pediculosus</i>	Tetves
<i>Paralyticus</i>	Kinek mind labu keze el esik
<i>Spleneticus</i>	Kit rakt bant
<i>Stomachicus</i>	Gyomor fajo
<i>Stomaticus</i>	Kinek az haja meg veset vagy el töt
<i>Strumosus</i>	Gelyvas
<i>Stranguriosus</i>	Nehezen vizellö
<i>Spasticus, Spasmaticus</i>	Kit az györs bant
<i>Torminosus</i>	Has fajo
<i>Verminosus</i>	Gilehtas
<i>Verrucosus</i>	Szömölcsös
<i>Xerophthalmus</i>	Kinek beme unta- lan visket.

CAPUT LVII.

Ad valetudinem pertinentia.

Egezseghez valo igek.

<i>Valetudo</i>	Egezseg
<i>Valetudinarius</i>	Beteges

T 3

Medicus

<i>Medicus</i>	Orvos
<i>Phlebotomia</i>	Eer vagas
<i>Cucurbita, ventosa</i>	Köppöly
<i>Chirurgus</i>	Eer vago borbely
<i>Cataplasma</i>	Kötes
<i>Pharmacopola</i>	Patikaros
<i>Pharmacum purgatio, catharticum</i>	Tisztító ital
<i>Clyster</i>	Fetskendő, has tisztító orvosság
<i>Balanus, suppositorium</i>	Csap
<i>Emplastrum</i>	Flasstrum, vagy ir
<i>Collyrium</i>	Szöm gyogyító ir
<i>Catapodium</i>	El nyelő orvosság vagy pilulak
<i>Friccio</i>	Törles
<i>Cauterium</i>	Bileg sütő berSAM
<i>Vomitus, rejectus, rejectio</i>	Okadas
<i>Parfymonia</i>	Mertek leteifeg
<i>Abstinencia</i>	Eteltül valo meg tartoztatas
<i>Pastilli, Trochisci</i>	Pilulak
<i>Pilula, Amuletum</i>	Nyakon függő orvosság.

CAPUT LVII.

Faces & excrementa diversarū rerum.

Söprő.

Söpröje, es ganeja külömb fele 103
 allatoknak.

<i>Acus, aceris</i>	Polyva
<i>Analecta</i>	Az eteknek hulladeka
<i>Amurca</i>	Olay tőpörtője
<i>Apluda</i>	Az kölesnek ondoja vag az tatarkanak polyvaja
<i>Bolbiton</i>	Tehen ganey
<i>Flores</i>	Az bőlőknek törkölye
<i>Fraces</i>	Az olay gyümöl- csnek fonkolya
<i>Fursur</i>	Korpa
<i>Grassum</i>	Az gyapjunak senvedese
<i>Helcysma</i>	Ezüstnek fonkolya
<i>Oiptoton</i>	juh ganey
<i>Magma</i>	Az kenetnek söpröje
<i>Metys</i>	Az viañnak fonkolya
<i>Mucus, pituita</i>	Takony
<i>Muscerda, Musce- ledra, musceletron</i>	Eger ganey
<i>Prasegmina digiti</i>	Körömnek el me- telese
<i>Scoria, excrementa sunt omnium metallo- rum</i>	Mind aranynak, ezüstnek, onnak vasnak fonkollya
<i>Scirus</i>	Saytnak az fergese

<i>Schidion, Schidia</i>	Fa vagon való forgats, hulladeka
<i>Schobs</i>	Furasnak es fűrelesnek hulladeka, vagy rebelesnek pora
<i>Saccorda</i>	Difno bar
<i>Sterquilinium</i>	Lo ganey
<i>Spyras</i>	Ketske bar
<i>Stercus, merda, excrementum</i>	Ember ganey
<i>Stercus Asininum</i>	Szamar ganey
<i>Tartarum, Fax</i>	Bor sópró
<i>Tomentum</i>	Posto niredekje

CAPUT LVIII.

Navigiorum diversa genera.

Hajoknak külömb külömb fele
nemek.

<i>Navis</i>	Hajo
<i>Actuaria navis</i>	Könyű hajo
<i>Phaselus, Celox, Lembus</i>	Sayka
<i>Cata scopium</i>	Keemleni való hajo
<i>Corbita</i>	Kofaros öreg hajo
<i>Cymba, Linter Scapha</i>	Csolnak
<i>Hypagus</i>	Hidas, vagy komp
<i>Liburnica</i>	Nafad
<i>Scapha, oria</i>	Halasó csolnak

Mono

Monoxylon Merő fabol csinalt hajo 109

Oneraria navis Terhes hajo

Pontones Őve csatlot hajok, kikkel
az vizet altal hidallyak

Schedia Őve csatlot fabol
csinal hajok.

Rates Szalak

Triremis, Biremis, Sic quadriremis, juxta
crescentem remorum ordinem Gallya

Ad rem nauticam spectantia vocabula.

Hajozashoz valo nevek.

Naucerus, nauta Hajos mester

Naulum Hajo beer

Navale Hajo allas

Naumachia Vizen valo viadal

Naumacharius Vizen hadakazo
vitez

Anchora Vas matska

Antenna, Malus Arbotz fa

Carbasus, um, velum Vikoria

Carina Az hajonak dereka

Celeuma, celesma AZ reveseknek
nogatasok

Classis Nagy sereg hajo

Helciaricus Hajo kötél vono

Ora

<i>Ora</i>	Mely kötellel az hajot az par- ton meg kötik. Pontanus
<i>Rudens</i>	Hajo kötel
<i>Prora</i>	Hajo orra
<i>Puppis</i>	Hajo fara
<i>Proreta</i>	Ki az hajo orrat igazgattya
<i>Clavus</i>	Kormanyos
<i>Puppita</i>	Kormany
<i>Remus</i>	Evező
<i>Remex</i>	Kievez
<i>Remigium</i>	Evezes
<i>Contus</i>	Csaklya
<i>Harpago</i>	Vas Horog, mellyel az via- dalban hajot ösve kapcsolnak
<i>Ratis</i>	Szal
<i>Transtrum</i>	Hajobeli ülő deszka
<i>Urinator</i>	Az ki vizben jól tud buni
<i>Vadum</i>	Reh hely
<i>Vadosa aqua</i>	Csekel viz
<i>Portus, locus ubi transvectant homines per aquam, unde portitor</i>	Reves
<i>Portorium, ipsum premium quod datur pro labore vectandi</i>	Rech penz
<i>Portorius est is qui exigit pecuniam pro transvectandi labore solutam</i>	Rech
<i>VAMOS.</i>	CA.

Domus & partium eius vocabula.

Haznak es annak részeinek nevek.

<i>Domus</i>	Haz
<i>Domuncula</i>	Kis haz
<i>Domicilium</i>	Hósszu ideiglen valo haz
<i>Aedes, ium</i>	Haz
<i>Aedificium</i>	Alkotmany
<i>Paries</i>	Fal
<i>Paries crustatus</i>	Mazlot fal
<i>Paries latericius</i>	Teglabol csinalt fal
<i>Paries marmoreus</i>	Faragot kúbólrakot fal
<i>Paries cratilius</i>	Boronabol rakot fal
<i>Paries concratilius</i>	Agyakos fal
<i>Paries intergerinus, medianus, septum</i>	Köz fal
<i>Murus</i>	Kő kerites
<i>Calx, cementum</i>	Meß
<i>Paries camentitius</i>	Meßsel csapot fal
<i>Arena</i>	Főveny
<i>Albarium</i>	Fejeritet fal
<i>Gypsum</i>	Maz
<i>Tectorium</i>	Mazlas
<i>Cœnum</i>	Sikeres sar

Aceras

<i>Aceratum lutum</i>	Polyvas far
<i>paleatum</i>	
<i>Tabulatum</i>	Dezkas haz
<i>Podium</i>	Erkely
<i>Podiolum</i>	Erkelyke
<i>Vestibulum, prothyron</i>	Tornatz
<i>janua</i>	Ayto
<i>janitor, ostiarius</i>	Ayton allo
<i>Pseudoshyra</i>	Al ayto
<i>Ostium, Fores</i>	Ki nyilo ayto
<i>Antæ, arum, pluraliter tantum, ostiorum</i>	
<i>latera</i>	Ayto fel fa
<i>Parastata</i>	Oldalfa
<i>Impago</i>	Bellet ayto
<i>Postis</i>	Az hatulso ragašto kiben az ayto farka jar
<i>Porta</i>	Kapu
<i>Valva</i>	Ket fele nilo ayto
<i>Catarracta, vel</i>	Emelcsős kapu
<i>pendula portæ</i>	
<i>Cardo</i>	Ayto fark
<i>Posticum</i>	Ayto megghi
<i>Limen</i>	Kúšób
<i>Superliminare</i>	Föllő kúšób
<i>Liminarius lapis</i>	Kúšóbnek valo kő
<i>Sera</i>	Lakat

Atlas,

Atlas, telamon, cariatides Az felső kü- III

Æób kőzöt valo faragas avagy vajas

Pessulus Ayto kilints, ayto zár

Veetus, repagulum Ayto zavar, retez

Clastrum Nite zavar

Obex Ayto tamaß

*Obex, repagulum, pessulus in eodem serè
sunt significato.*

Atrium Pitvar

Atrolum Kis pitvar

Clavis Kults

Clavicula Kis kults

Columna Oßlop, agas

Columna teres Kerekded oßlop

Columna striata Veesett oßlopok

Stria Az oßlopon valo veesecsck

Peristylum Az oßlopnak fejen valo
faragas

Epistylum Oßlopon valo gerenda

Spira, Basis Oßlop alat valo kő, a-
vagy fa

Palatium, porticus Palota

Tetrastylon Negy oßlopon allo palota

Decastylon Tiz oßlopon allo palota

Pignostylon Súrú oßlopu palota

Cryptoporticus Föld alat valo palota

V Xistus

<i>Xyſtus vel, Xyſtum</i>	Mulatozo haz
<i>Apodyterium, ſpo- liatorium</i>	Le vetkőző haz
<i>Triclinium</i>	Vatſoralo haz
<i>Menſa ſegmentata, teſſelata</i>	Rakot aſtal
<i>Vermiculata, va- riegata</i>	Himes feſtet aſtal
<i>Bractea aurea, lamina</i>	Arany tabla
<i>Conclave</i>	Reytek, titok haz
<i>Orcheſtra</i>	Tanczolo haz
<i>Oporotheca</i>	Aſſu gyúmólts tarto haz
<i>Penuarium</i>	Taar haz
<i>Thiriotrophium, Roborarium</i>	Vad kert
<i>Propugnaculum</i>	Baſtya
<i>Gypa, ſubterranea caverna</i>	Föld alatti valo rey- tek helyek
<i>Cella, cellarium</i>	Pineze
<i>Thermopolium</i>	Eget bor haz
<i>Thermopota</i>	Eget bor ivok
<i>Theriaca</i>	Tőriek

CAPUT LX.

Cubiculum cum ſuis partibus.

Halo haz reſeivel őſve.

*Cubiculum, Tha-
lamus* Halo, avagy agyas
haz

Camera,

Camera, Testudo, fornix Bolt
Cubicularius Komornik
Lectus Agy
Sponda Nošolya
Lectica Kis nošolya
Fulcrum lecti, clinopodium Agy lab
Lectistrator Agy-veető
Periphoretas Az kit seczelben
 hordoznak
Hemicyclus Seczel
Culcitra Paplan
Matta Lagy duhna
Tomentum Duhna töltes
Cervical Vankos, fey aly
Pulvinar, pulvinus Parna
Pulvillus Parnatska
Stragula, lum Pokrotz
Sindonlecticaria Gyolcs lepedő
Linteum Köz lepedő
Lodix Lafnak
Toralia Agy lepel
Gausape Guba
Tapes Szőnyeg
Belluatus tapes Oly bőnyeg kin sok
 vadakat bőttenc
Auleum Karpit

V. 2

Fratilla

<i>Fratilli</i>	Az főnyegnek az rostyá
<i>Attalica</i>	Atlatz
<i>Cortina</i>	Suporlat, drága karpit
<i>Peristroma, peripmetasma</i>	Főlvont karpit
<i>Conopœum</i>	Szunyog halo
<i>Pecten</i>	Fűű
<i>Sudarium, Mantile</i>	Kezkenő
<i>Speculum</i>	Tükör
<i>Conspicillum, specillum</i>	Okular, Papa szem
<i>Auriscalpium</i>	Fűlvajo
<i>Dentiscalpium</i>	Fogtisító
<i>Aca, arcula</i>	Lada
<i>Arcula libraria</i>	Könyv tartó lada
<i>Capsa farinaria</i>	Liszt tartó sak
<i>Loculus, locellus</i>	Penz tartó satsko
<i>Bulga</i>	Tűű
<i>Numus, pecunia</i>	Penz
<i>Aes signatum</i>	Vert penz
<i>Aureus numus</i>	Arany penz
<i>Coticula, Lapis lydus</i>	Proba kű
<i>Lucerna</i>	Szövetnek
<i>Symbella</i>	Penz merő serpenyő
<i>Lucerna pensilis</i>	Fűggő gyerta tartó
<i>Latrina</i>	Arnyek sek

Matula

Matula, Lasanum, Huddozo edeny 113
urinarium

Cloaca, Forica Közönfeges baro sek
Teges, Hibiscus Gyekeny
Cesticillus Tckerts
Favilla Gyertya hamva
Flabellum, Muscaria Legyező

CAPUT LXI.

De habitibus Mulierum, seu ad Gy-
nacium pertinentibus

Aßony allatoknak öltözetökröl:
avagy, aßony nepeknek ha-
zokhoz tartozokrol.

Gyneceium, Gynæ. Aßony nepek es
conitis leanyok haza

Gynaconites, Gynæcius, id est, effæmina-
tus

Mundus muliebris Aßonyallat öltö-
zeti

Cerussa, fucus, unguentum quoddam mu-
lierum quo speciosiores videantur, quod
à plerisq; damnatur Görög fejer

Cerussata bucca Kent orcza

Calamistrum Hay fene sitő, fo-
dorito sersam

<i>Redi miculum</i>	Főre való kezkőnő
<i>Discerniculum</i>	Hay bonto fűsű
<i>Cinnamus</i>	Hay fonas
<i>Lixivium</i>	Lug
<i>Calamita</i>	Patyolat
<i>Caliendrum</i>	Babos fedel
<i>Margarita, unio</i>	Gyöngy
<i>Bacca</i>	Gyöngy szemek
<i>Monile baccatum</i>	Gyöngyel fűzőt arrany lantz
<i>Fascia</i>	Fatyol
<i>Calyptrum</i>	Fedel
<i>Frontale</i>	Homlok ekeffége
<i>Torques</i>	Arany lantz
<i>Psilothrum</i>	Simito kenet
<i>Torques brachialis, armilla</i>	Arany peretz
<i>Lunula</i>	Islog
<i>Annulus, gemmatus</i>	Draga kővű gyűrű
<i>Bombicina</i>	Selyem ruha, tafota
<i>Spinter, fibula mulierum</i>	Kapots
<i>Semicinctorium, ventrale, Praecinctorium</i>	Elő kötő
<i>Perisoma, subligaculum</i>	Gatya
<i>Plagula</i>	Halos fő kötő
<i>Vita</i>	Fő kötő

<i>Crepidula</i>	Saru	114
<i>Colus</i>	Gufal, rokka	
<i>Fusum</i>	Orfo	
<i>Spondilus, verticulus</i>	Orfo pergető	
<i>Pensum, Stamen</i>	Szőb	
<i>Pecten</i>	Gereben	
<i>Bombycinum, Sericum</i>	Selyem	
<i>Quasillus</i>	Selyem tarto kofar	
<i>Calathus</i>	Szőb tarto kofar	
<i>Acus</i>	Tő	
<i>Foramen acus</i>	Tő fok	
<i>Digitale</i>	Gyűst	
<i>Licia liciorum</i>	Vissalot fonal	
<i>Filum</i>	Fonal	
<i>Duplarium</i>	Czerna	
<i>Forfex, forficula</i>	Meteelő ollo	
<i>Forpex, forpicula</i>	Borbety ollo	
<i>Forceps</i>	Kovats fogo	
<i>Pecten filarium, T-</i>	Borda	
<i>bicen liciatorium</i>		
<i>Radius</i>	Vetelő	
<i>Stamen</i>	Szőni volo fonal	
<i>Subtegmen, Trama</i>	Brel fonal	
<i>Cunabula, cuna</i>	Bölcső	
<i>Forago, Glomus</i>	Gombolyag	
<i>Crepundia, crepitaculum</i>	Csörgetyű	

Pupa

Baab

Pupus puer, pupa puella dicitur. Martialis, se pupam dicit Gellia, cum sit anus. Pupa etiam est puellare simulacrum ex panniculis & tomento factum, quo puellae ludent, vulgo Baab

Virgines autem nupturae veneri suas pupas offerebant, sperantes se brevi veros pupos, pupasque habituros.

Acupictor

Him varro

Puerpera

Gyermek búlő

Puerperium

Gyermek búles

Obstetrix

Baaba

Nutrix

Dayka

Ancilla

Szolgalo leany

Famula, pedissequa

Abony utan jaro leany

Pallium

Palast

Cesticillus

Konty

Stola

Hobfu haczoka

Inflita

Selem seel

Purpureus limbis

Barsony perem

Pratexta

Barsonnyal hanyot ruha

Peplus & peplum, est Sindon pertenuis: proprie est vestis mulierum sicut $\chi\theta\sigma\kappa$ virorum. Quidam usurpant in Masculino

lino genere, ut: peplum^q, trahebant. IIS

Item peplum est mulieris palla qua reli-
quis indumentis superinduitur, vulgo di-
citur Faatyol. Boreto Öreglahos

Petia sindonis Egy vehggyolts
vagy pattyolat

Filum de colo ducitur in fusum, a fuso in a-
labrum. Motola vel traductorium, ab
alabro in girgillum Gombolito vel
devolutorium, a girgillo in glomicellam
az gombolyagban a Glomicilla in
panum, vetö karora, a pano in telam,
est etiam girgillus lignum mobile ex
quo funis in puteum cum situla demitti-
tur, ad hauriendum aquam in gyrum
vertendo, dicitur Csiga

CAPUT LXII.

Ad Bibliothecam pertinentia.

Könyv tartozok tartozok.

Bibliotheca, libraria Könyv tarto

Bibliothecarius Könyv tarto haz-
zal biro

Liber, codex, volumen Könyv

Bibliopola Könyv aros

Poruli Könyv tarto poltz

Codicillus, libellus Kis könyv

codiculus

Colle-

<i>Collectaneorum libellus</i>	Könyvetske ki- ben sok fele dolgot irnak
<i>Enchiridion</i>	Kezben viselő könyvetske
<i>Tabula cerata</i>	Viasos tabla
<i>Pugilaris</i>	Iro tabla
<i>Pagina, folium</i>	Level
<i>Pagella</i>	Kis level
<i>Margo</i>	Az levelnek a helyi
<i>Umbilicus</i>	Az könyvön való boglar
<i>Librarius</i>	Könyv iro
<i>Notarius</i>	Iro deak
<i>Charta, papyrus</i>	Papiros
<i>Glabra papyrus</i>	Sima papiros
<i>Scabra papyrus</i>	Darabos papiros
<i>Charta bibula</i>	Folyo papiros
<i>Charta regia, ma- crocola, plurale</i>	Safos, vagy reegal papiros
<i>Augusta papyrus</i>	Draga vekony pa- piros (piros
<i>Charta libraria</i>	Könyvnyomtato pa-
<i>Charta emporetica</i>	Takaro papiros
<i>Charta candida</i>	Fejer papiros
<i>Membrana, pergamena</i>	Haartya
<i>Palimpsestus membrana, iterum abrasa, deletia & deleticia</i>	jedző könyv

<i>Opistographus</i>	Ket felől iratot papiros	116
<i>Scheda, schedula</i>	Czedula	
<i>Pugillares tabella</i>	Viasos tablak	
<i>Graphium</i>	Vas veszőkivel irnak	
<i>Stylus</i>	Reez penna	
<i>Calamus</i>	Lud tolból csinalt penna	
<i>Graphiaria theca, theca calamaria, pen- nula, pennarium</i>	Penna tartó hely	
<i>Pluteus</i>	Az könyv deszkaja	
<i>Atramentum libra- rium, Fuligo</i>	Nyomtatni való tenta	
<i>Atramentarium</i>	Kalamaris, tenta- tarto	
<i>Atramentarium scriptorium</i>	Tenta kivel irnak	
<i>Minium, miltus, rubrica</i>	Vörös tinta	
<i>Codex miniatus</i>	Sok fele tentaval irt könyv	
<i>Calcographus Ty- pographus</i>	Könyv Nyomtato	
<i>Autographum, chi- rographum</i>	Valakinek keze irasa	
<i>Liber idiographus</i>	Ő maga kezevel irt könyv	
<i>Grammatocyphon</i>	Terden iro	
<i>Epistola, Epistolium</i>	Masnak irot level	
	<i>Tabella.</i>	

<i>Tabellarius, Gram-</i>	Level hordozo,
<i>matophorus</i>	vivó
<i>Diploma</i>	Fejedelem pecseti alat valo level
<i>Annulus signatorius, gemma signatoria,</i>	
<i>Sigillum</i>	Pecset
<i>Dactylium, condalium</i>	Pecsetlő gyürű
	mellyet ember ujaban visel
<i>Miniare</i>	Vöröstiteni
<i>Cera miniata</i>	Vörös vias
<i>Cera viridis</i>	Zöld vias
<i>Complicare literas</i>	Levellet be kötni
<i>Obfigurare literas</i>	Levellet be pecsetleni
<i>Resignare literas</i>	Levellet fel bakaítani
<i>Cancellare literas, idem est quod dispungere, delere. Nam sicut ex transverso ducuntur ligna in cancellis: ita in delendis scripturis transverso calamo ducuntur nota, lineaeq₃ atramentaria.</i>	
<i>Syngraphum, & syn-</i>	Tulaydon kezi
<i>grapha</i>	iras
<i>Scrinium, Chartophylacium</i>	Szekreny kiben level al
<i>Litera publica fidei</i>	Menedek level
<i>Litera, elementum</i>	Bötű

Syllaba

Syllaba Töb öfve főrkeztetöt bötü 117

Dictio, verbum Ighe

Vox Szozat

Dictiuncula, verbulum Kis ighe

Oratio Bú befed

Oratiuncula Rövideden valo befed

Opusculum Kis könyv

Scholion, latine est excerptum, id quod
vulgo postilla dicitur.

Homilia, sermo Prædikallas

Tomus Egy reße az könyvnek

Volumen, est integrum opus Egész könyv

Dialogus, collocutio duorum aut plurium,
colloquium Egy mas kößt valo be-
felgetes

Fasti, libri in quibus totius anni descriptio
continetur Vaaros könyve

Apologeticus, liber in quo responsio & ex-
cusatio continetur Mas könyvre
valo feleles

Panegyricus, liber laudes continens, quæ
in conventu hominum recitatur Di-
cserő könyv

Paraneticus, dicitur admonitorius, para-
nesis enim significat admonitionem Va-
lamire intő könyv

X

Didasca-

Didascalicus, qui doctrinam continet
Tanito kőnyv

Protrepticus, instructivus, exhortativus

Intő kőnyv

Poëma

Verselirt kőnyv

Carmen

Vers

Historia

Lőt dolog

Fabula

Beséd

*Solata oratio, quæ & prosa dicitur, ut est
oratorum expositio*

Meg magyarazas

Commentarius, un

Bő beséd del ma-
gyarazo kőnyv

*Pittacium, tabula dealbata, in qua nomi-
na iudicum selectorum describebantur.*

*Dictum à nomine πίττα vel πίσσα, i, e,
pix, ut sit pitacium tabula fusili pice ad*

*exarandum induc̃ta, Gyantaros avag
fenyő viaßsal meg boritatot tabla*

*Alias pyc̃taciū: Lampridius in Alexā-
dri vita perlegebat, cuncta pyc̃tacia.*

CAPUT LXIII.

Ad Cœnaculum pertinentia.

Ebellő s. vacsoralo hazhoz va-
lo nevek.

Cœnaculum

Ebellő vacsoralo haz

Cœnatio

Vacsoralas

Dieta

Diata, jo rendtartas etelbē es italbā 118

<i>Fenestra</i>	Ablak
<i>Fenestra vitrea</i>	üveg ablak
<i>Fenestra craterata,</i> <i>cancellata</i>	Rostélyos ablak
<i>Fenestra tabulata</i>	Defkas ablak
<i>Laquearium</i>	Fői háznak az pallasa
<i>Candelabrum pensile</i>	Függő gyertya- tarto
<i>Lychnum pensilis</i>	Függő meets
<i>Elychnium</i>	Az meetsnek beli, vagy gyertya beel
<i>Emunctorium</i>	Gyertya hamma nevő, koppanto
<i>Favilla</i>	Gyertgya hamma
<i>Abax, Abacus</i>	Pohar űek
<i>Malluvium pelvis</i>	Medencze
<i>Gutturniū aquariū</i>	Csorgo medencze
<i>Candela sebacea</i>	Faggyu gyertya
<i>Sebare</i>	Gyertya martani
<i>Candela cerea</i>	Viaz gyertya
<i>Laterna</i>	Szaru lampas
<i>Laterna vesicaria</i>	Tehen bellel bo- ritot lampas
<i>Laterna papyracea</i>	Papiroffel boritot lampas

Lampas, dis	Lampas
Calix	Pohar
Calix vitreus	űveg pohar
Poculum, Cyathus, vas potorium	Innya valo pohar
Calix gemmatus	Draga kővel rakot pohar
Poculum fictile	Föld pohar, csupor
Poculum crystallinum	Cristaly pohar
Cyphus	Cseke
Poculum ancisum, celatum	Faragot művel csinalt pohar
Poculum ansatum	Fűles pohar
Apyraton, baucalis	Ital hidegitő je- ges desza
Urceus fictilis	Bőgre
Patera, cratera, crater	Arany kupa
Mensa	Aztal
jentaculum	Főlöstököm
Prandium	Ebeed
Merenda, antecœnium	Osonna
Cœna	Vatsora
Domicœnium	Othon valo vatso ralas
Comessatio	űdő kőzben valo zabalas
Cœnipeta, parasitus	Vatsora leső
	Mensa

<i>Mensa abiegna</i>	Fenyő aſtal	119
<i>Mensa cupreſſina</i>	Cſipros fabol cſi- nalt aſtal	
<i>Mensa ſegmentata, teſſelata, vermiculata</i>	Rakot aſtal	
<i>Bractea aurea</i>	Arany tabla	
<i>Cilliba, vel potius cibilla</i>	Negy ſegű aſtal	
<i>Discus</i>	Kerekded aſtal, talnyer	
<i>Tripus</i>	Harom labu aſtal	
<i>Monopodium</i>	Egy labon allo aſtal	
<i>Triclinium</i>	Harom aſtalu haz	
<i>Scamnum</i>	Pad, locza	
<i>Sedile</i>	ülő ſek	
<i>Sedes</i>	Szek	
<i>Sella, Thronus</i>	Setzel ſek	
<i>Cathedra</i>	Prædikallo ſek	
<i>Hemicyclus</i>	Fél kerek setzel	
<i>Mappa, menſale</i>	Abroſ	
<i>Quadra, orbis, discus</i>	Talnyer	
<i>Quadra ſtannea</i>	On talnyer	
<i>Quadra lignea</i>	Fa talnyer	
<i>Dapifer</i>	Talnak vagy etek fogo	
<i>Fuſcinula</i>	Etekhez valo vella kivel — az huſt ki veſik	
<i>Structor</i>	Etel metelő es ki ra ko	
	X 3	Chiro-

Chironomos, dicitur is, qui in arte secandi
Capones & Anseres, &c. est peritus
Az ki az tikot es ludat mesterseg-
gel el tudgya bontani avagy me-
telni

Fuscina argentea Ezüst vella
Cochlear argenteum Ezüst kalan
Symphonium Eggyüt valo ital
Pocillator, pincerna, à poculis Poharnak
Propinator, pragustator Etel vagy ital
koftolo

Ferculum, Missus Taal etek
Commessalis, convi- Lakozo tars
tor, coepulo

Cupedia Draga es jo izü etkek
Apophoreta Oly poharok kiket az la-
kodalom utan szabad el vinni az
vendegnek

Epulum Vendegseg
Epulari Vendegeskedni
Visceratio Az begenyeknek hus oztas
Scoparius servus Söprö bolga
Canistrum panarium Kenyeres tarisnya
Ruscus vel ruscum Söprünek valo
vestő

Scopa, scoparum Söprü

Scobs

Scobs, Sordes

Szemet

120

Muscarium flabellum Legyező

Flabellum pavonium Pava talbol esinalt legyező

Canistrum, corbis, cophinus, sporta, calathus, idem ferè significant Kosaar

Salinum So tarto

Buccella, Frustum Darab kenyér

Offa Falat, remek

Offa jusculata, jurulenta Leben martot falat

Vinum dilutum Vizes bor

Vinum merum Tista bor

Catinus, um Etek hordo taal

Patina, scutella Ea taal

Patella Kis taal

Lanx Szeles öreg on tal

Cochlear Kalan

Cochlearium Kalan tarto

Gabata Mely taal

jurulentum Leves etek

jus, jusculum Etek leve

Assum, tostum Súlt

Frixum Raatot

Elixum, coctum Föt

Laganum Laska, vayal súlt taros beles

X 4

Pastil-

<i>Pastillas</i>	Kerekded pankoh, csőrege
<i>Rufus cibus</i>	Lencse
<i>Epule</i>	Kőb etkek
<i>Puls</i>	Peep

CAPUT LXIV.

Culinaria seu ad coquinam pertinentia.
Konyhahoz valo nevek.

<i>Culina, coquina</i>	Konyha
<i>Cocus coquus</i>	Szakats
<i>Popina</i>	Varos konyhaja
<i>Popino</i>	Varos szakatsa
<i>Archimagiros</i>	Fő szakats mesters
<i>Obsonator, dispensator</i>	Safaar
<i>Ignis</i>	Tűz
<i>Ignitabulum, Ignile</i>	Tűzes berbam
<i>Excusorium</i>	Tűz ki ütő berbam
<i>Silex, lapis igneus</i>	Tűz kő, kova
<i>Focus, focusus</i>	Tűzhely
<i>Fuligo</i>	Korom
<i>Caminus</i>	Kemencze
<i>Insุมibulum, Fumarium</i>	Fűstnek valo a- blak, kémény
<i>Ligna acapna</i>	Szaraz fak, vag. fűst ne- kül valo fa, ab & privativo Ἐ κειπνός ed est, fumus, quasi sine fumo

Lignum

Lignum capnodes Füstölgő nyers fa 121

Calo, lignifer, xilophoros Fa hordo

Torris Egő úsög

Ticio Füstölgő úsög

Pruna Eleven sen

Carbo Holt sen

Fomes Taplo

Favilla candens, Scintilla Szikra

Cinis, Lix, ut Varro dicit, est cinis foci

Hamu

Lixa Az kik főzni való vizet hordanak az konyhara, *inde fiunt:*

Lixo Vizben főző

Lixivium Lug

Elixum Vizben főt etek

Follis, folliculus Fuvo

Sulphuratum, Fomētum, sulphuracea Keen gyertya

Bacillum, pruniceps Szeen fogo

Coculum Reez serpenyő

Sartago Serpenyő

Caldarium, Abenum űst

Abenulum Kis űst

Lebes, etis Vas fazek

Olla Fazek

Sisula Csev

Urnari.

<i>Urnarium</i>	Aztal az konyhaban kite vizet hordnak
<i>Concha, Trulla, alveolus</i>	Valu
<i>Hydria</i>	Viz hordo vödör
<i>Urna, urnula</i>	Viz merő vödör
<i>Orca</i>	Edeny
<i>Orcula</i>	Kis edeny
<i>Cacabus, operculum</i>	Födő
<i>Tripes, Chytropus</i>	Harom labu vas, az kin vizet hevitenek, vagy harom labu serpenyő
<i>Monoxylon</i>	Tekenő
<i>Alveus farinarius</i>	Sütő vagy dagas- to tekenő
<i>Guttus, Lecythus</i>	Olayos korfo
<i>Crates, craticula</i>	Rostely
<i>Crates ferrea</i>	Vas rostely
<i>Vern</i>	Nyas
<i>Veruculum</i>	Nyáffatska
<i>Tudicula</i>	Nagy főző kalan
<i>Pixis, pixidula</i>	Szelencze
<i>Culter popinarius</i>	Szakats kes
<i>Cos</i>	Kása kü
<i>Acuere cultrum, ex- terere aciem cultri</i>	Kest elcsíteni
<i>Moracula</i>	Beretva

Morta-

<i>Mortarium</i>	Mofar	122
<i>Pistillum</i>	Mofar törő	
<i>Mortarium, cupreum</i>	Reez mofar	
<i>Intritum contritum, Contrimentum</i>	Mofarban töröt	
<i>Tyrocnóstis</i>	Turo, vagy sayt mor- solo berbam	
<i>Piperatum</i>	Borsos etek	
<i>Alliatum</i>	Foghagymas etek	
<i>Omphacinum</i>	Egrefles etek	
<i>Sinapium</i>	Mustar magos etek	
<i>Mola, molendinum</i>	Malom	
<i>Mola manüaria, mola trusatilis</i>	Kezzel forgato malom	
<i>Mola militaria</i>	Daralo	
<i>Mola asinaria</i>	Szamar forgato malom	
<i>Pila</i>	Külü, kiben kölest törnek	
<i>Lapis molaris</i>	Malom kü	
<i>Furnum</i>	Sütő kemence	
<i>Præfurnium</i>	Sütő kemence bája	
<i>Pistrinum</i>	Malom, Sütő haaz	
<i>Pistrinarius, pistor, trix</i>	Sütő	
<i>Lignile</i>	Fa tarto haaz	
<i>Panifica</i>	Sütő áfony	
<i>Panificium</i>	Kenyer Sütés	
<i>Clibanus succensus</i>	Be gyutot kemence	

Infur-

<i>Infurnibulum, pala</i>	Kenyér hanyo lapat
<i>Rutabulum, à pro- ruendo igne</i>	Asag, vagy pemet
<i>Rutrum, ab eru- endo, Carbotrarium</i>	Szen vono

CAPUT LXV.

Ad penuarium spectantia.

Tar hazhoz valo nevek.

<i>Penuarium, cella penuaria, promptuaria</i>	Taarhaz, vagy eles tarto haz
<i>Cellarius</i>	Taar hazzal biro
<i>Pincerna</i>	Kulcsar
<i>Promus, ma</i>	Safaar
<i>Conduſ</i>	Taar hazban takaro
<i>Penus</i>	Taar hazban takart eles
<i>Salgama</i>	Apro edenyben rakot eles, ugy mint Borſo, Kafa, Len- cse, olay, fúge, &c.
<i>Carnarium</i>	Hus tarto haz
<i>Petaſo, coxa</i>	Azutollya az diſnonak
<i>Succidia lardi</i>	Darab ſalonna
<i>Sumen, eſt venter ſuillus infra umbilicum, cum ipſis uberibus</i>	Az diſnonak tól- gyes haſa
	<i>Abdo-</i>

<i>Abdomen</i>	Difno hata köveri	123
<i>Axungia, arvina</i>	Haay	
<i>Liquamen</i>	Olvaftot hay	
<i>Butyrum</i>	Vay	
<i>Carinum</i>	Dio olay	
<i>Oleum linarium</i>	Len olay	
<i>Oleum olivæ</i>	Fa olay	
<i>Lucanica</i>	Apro hurka, kolbaß	
<i>Faliscus venter</i>	Nagy hurka, Gömbötz	
<i>Sanguiculus</i>	Vecres	
<i>Favum</i>	Gömbötz	
<i>Mel merum</i>	Tifta mecz	
<i>Mel ericeum, ab erica frutice dictum</i>	Vad mez	
<i>Salsamentum</i>	Sos hal	
<i>Muria</i>	Sos viz, sos halnak az vize	
<i>Insulfus</i>	Sotalan	
<i>Ovum forbile</i>	Higan fült tikmony	
<i>Ovum durum, induratum</i>	Kemenyen, vagy öregön fült tikmony	
<i>Vitellus</i>	Tikmony seck	
<i>Album, albugo</i>	Tikmony fejere	
<i>Irritum ovum, putre</i>	Záp tikmony	
<i>Hypenemium</i>		

CAPUT LXVI.

Ad Granarium pertinentia.

Buzas hazhoz valo igek.

<i>Granarium</i>	Buzas haz
<i>Horreum</i>	Csúr
<i>Syrus, sive potius Sirus</i>	Buza veröm
<i>Clava, pendula</i>	Csep
<i>Triturator</i>	Buza nyomo lo, vagy ö- kór, vagy cseplő
<i>Fruentum acero- sum</i>	Polyvas, Boratlan buza
<i>Pala, ventilabrum</i>	Szoro lapat
<i>Ventilator</i>	Szero
<i>Cribrum</i>	Rösta
<i>Vannus</i>	Vas rösta
<i>Cribrum farinarium, subcerniculum</i>	Szita
<i>Sextarius</i>	Szapu
<i>Radius, hostorium</i>	Csapo fa
<i>Culeus, faccus</i>	Saak
<i>Saccus frumentarius</i>	Gabonas fak
<i>Muscipula</i>	Eger fogo.

CAPUT LXVII.

Ad Tectum pertinentia.

<i>Tectum</i>	Haz hejazattya
	<i>Turris</i>

<i>Turris</i>	Torony
<i>Arx</i>	Vaar
<i>Tegula, Imbrex</i>	Haz földel
<i>Columbarium, perristerotrophium</i>	Galamb tarto
<i>Loculamentum</i>	Galamb feseknek valo hely
<i>Columba miscella</i>	Tarka galamb
<i>Pipio</i>	Galamb fi
<i>Tectum domatum, planum</i>	Földeletlen haz
<i>Transtrum</i>	Altal gerenda
<i>Tibicines</i>	Szaru fak
<i>Tignum vel tigillum</i>	Letz
<i>Trabs</i>	Gerenda
<i>Capreoli</i>	Kakas gerendak
<i>Delicia</i>	Az haznak segeletin valo saru fa
<i>Cantherius</i>	Fü saru fa
<i>Imbrices, scandula</i>	Sindelyek, heazni valo teglak
<i>Tectum crustatum</i>	Sindelyezöt haz
<i>Tectum stanneum</i>	Batokkal heazot haz
<i>Tectum arundineum</i>	Naddal heazot haz

Y 2

Tectum

<i>Tectum culmeum,</i> <i>stramineum</i>	Szalmaval heazot haz
<i>Tectum fastigiatum</i>	Hegyessen heazot haz
<i>Tectum pectinatum</i>	Ormozot heja az haznak
<i>Stilla</i>	Csöp
<i>Stillicidium</i>	Csöpöges
<i>Gutta</i>	Csöp ki meg le- nem esöt
<i>Subrugunda, a, seu suggrundia, orum vel</i> <i>suggrunda</i>	Ezter ha
<i>Canaliculi seu aqualia</i>	Apro csatornak kikben az eső viz foly az kutban
<i>Tubus, tubulus</i>	Föld alatt valo rey- tek csatorna
<i>Culmen, fastigium</i>	Haz tetey
<i>Scala, arum</i>	Laytorja
<i>Gradus scalarum</i>	Laytorja fogak
<i>Coclidium</i>	Kerengő garadits
<i>Contignatio</i>	Rend haz
<i>Mutuli, mutili</i>	Köboru fak
<i>Asseres seu tabula</i>	Deškak
<i>Coaptatio, tabulatio</i>	Deškazas
<i>Pavimentum tessalatum</i>	Rakot padimon- tom

Pavi-

<i>Pavimentum, Rq.</i>	Önteffel csinalt	129
<i>dus, ruderis</i>	padimontom	
<i>Procestrium, pergula</i>	Mulato föl haz	
<i>Exedra</i>	Erkely	
<i>Pycnostylon</i>	Setalo soros hely	
<i>Canalis, aqua ductus</i>	Csatorna	
<i>Tegula</i>	Haz földni valo teglak	
<i>Sublaquear</i>	Szaru fa	
<i>Velum</i>	Vitorla az haz te-	
	tejen, Csikorgo	

CAPUT LXVIII.

Ad Puteum pertinentia.

Kuthoz valo nevek.

<i>Puteus</i>	Afot kut
<i>Cavedium, canalis</i>	Kut mellet valo valu
<i>Puteus displuviatus</i>	Kut kiben eső viz esőt
<i>Puteus testudinatus</i>	Be hejazot kut
<i>Putearius</i>	Kut afo
<i>Puteus muscosus</i>	Mohos kut
<i>Cisterna</i>	Csatorna kut
<i>Aqua puteana, putearia</i>	Kut viz
<i>Aqua pluvialis</i>	Eső viz
<i>Fons</i>	Kut fű, forras

<i>Aqua fontana</i>	Elő kut viz
<i>Siphon, fistula, tubus,</i>	Csatorna kiből a
<i>lingula, epistomium</i>	fórras ki foly
<i>Stater</i>	Szivarvany
<i>Antlia</i>	Viz merő saytar
<i>Tollenon, onis</i>	Kankalik
<i>Tollo, tollenis</i>	Az ki az kankali-
	kon vizet merit
<i>Trochlea</i>	Csiga
<i>Funis ductorius</i>	Csiganjaro kötél
<i>Harpax, harpago</i>	Kuton valo horog
<i>Merges, oris, hydria, quam nonnulli situ-</i>	
<i>lam vocant, vulgo tamen dicitur</i>	Vő-
<i>dör, vagy męrni valo edeny</i>	
<i>Hypogaum</i>	Meely verem
<i>Claustrum</i>	Az malomnak az gáttya

CAPUT LXIX.

Ad stabulum spectantia.

Istallohoz valo nevek.

<i>Stabulum</i>	Istalo
<i>Equile</i>	Lo Istalo
<i>Bovile, bubile</i>	őkör Istalo
<i>Ovile</i>	juh akol
<i>Caula, bara</i>	Disno ool
<i>Caprile</i>	Ketske akol

Hadile,

Hædile, agninum Gödölye es Ba- 126
stabulum ranyakol

Chenoboscion, Che- Lud ol
notrophium

Gallinarium Tik ol
Ornithotrophium Az hol madarakat
hizlalnak

Nestotrophium Recze ol

Saginarium Ketretz

Aviarium Madar tarto hely

Armentum Barom csorda

Grex minorum a- juh, vagy disao
nimalium nyay

Stabulum lithostro- Kövel rakot istal-
tum lo

Stabulum glareosum, Sabulosum, Aren-
tum Fövennyel töltöt istallo

Stabulum concameratum, fornicatum, cur-
vatum, testudinatum Kö boltos
istallo

Præsepe jaßol

Fœnile Szena tarto hely

Farrago Kevert

Magister stabuli Lovas mester

Equiso, Agaso Köz lovas legeny

Locale Istallo beer

<i>Palaerium</i>	Polyva tarto hely
<i>Equitium</i>	Menes
<i>Mandra</i>	Menes tarto Ballas
<i>Dromedarius, Astur-</i> <i>co, Gradarius</i>	Poroska
<i>Tollutaris vel Gra-</i> <i>darius</i>	Ki sepen sedi fel az labat
<i>Cantherius</i>	Herelt lo
<i>Caballus</i>	Kancza lo
<i>Equuleus</i>	Csiko
<i>Equulus</i>	Lovatska
<i>Succursor equus</i>	Igeto lo
<i>Solea equestris, calceus equi</i>	Patko
<i>Gomphus</i>	Patko seg
<i>Clavis connectere</i>	Patkolni
<i>Currulis equus</i>	Kocsis lo
<i>Rhedarius, cisarius</i> <i>equus</i>	Sebessen futo lo
<i>Veredus</i>	Szekeres lo
<i>Veredarius, vector</i>	Kocsis, lo hayto
<i>Carpentarius</i>	Kolyaban fogot lo
<i>Vacerra</i>	Az rud az kihez az lovakat kötik
<i>Furca, furcilla</i>	Vella
<i>Fimus</i>	Lo ganey
<i>Fimentum</i>	Rakas ganey

Rastelli,

<i>Rastelli, Rastrum</i>	Gereblye
<i>Stramen, stramentum</i>	Szalma
<i>Fœnum</i>	Szena
<i>Palea, Acus, eris</i>	Polyva
<i>Strigilis,</i>	Lo vakaro
<i>Equatriba</i>	Az ki az lovat vakarja
<i>Frœnum</i>	Zabola
<i>Capistrum</i>	Kötő fek
<i>Frontale</i>	Homlokon valo ekeffeg
<i>Chamus</i>	Lanczos fek
<i>Habena, retinaculum</i>	Gyöplű
<i>Lupus, lupatum</i>	Harapo lonak or- raban vető rostely
<i>Calcar, stimulus</i>	Sarkantyú
<i>Ephippium</i>	Nyereg
<i>Ephippiarius equus</i>	Nyergős lo
<i>Ephippiatus</i>	Megnyergelt
<i>Cingula, la lateralis</i>	Lo heveder
<i>Equus desultorius</i>	Kinek csak bõrin ülnek
<i>Desultor</i>	Az ki csak bõrin üli az lovat
<i>Stapes, stapedes</i>	Kengyel
<i>Monile</i>	Boncsok
<i>Antilena, Antenna</i>	Szügyelő
<i>Postilena, & postenna</i>	Far metring

Helci.

Helcium, epirhedium Haam
Helciaria, machinula Haam fa
Clitella Malha vagy samar nyereg
Asinus clitellarius Malhaval meg terhelt samar
Cingula laterales Haamnaki strangja
Helcarius equus Haamos lo
Mantica Isak
Mantica viatica Ultra valo isak
Dorsuale, stragulum Pokrotz, ponyva
Bulga Kotes malha
Sunt sacculi corei ad ferenda numismata, sive alia ad iter necessaria.
Hypopera Tűső kiben penst tartanak

C A P U T L X X .

Balneum concernentia.

Fűrdőház valo nevek.

Balneum, balnea, Főrdő
 arum

Balneum aquarum Gyogyito hev viz
 medicatarum

Balneum sudatorium Gőz főrdő

Therma Termezet berint
 valo főrdő, he viz

Balneator Főrdős

Capsarius Ruha őrző

Media-

Mediastinus Fördő haz söprő, 128
törő bolga

Urnarium Desa vagy vödör tarto haz

Apoditerium, spoli- Le vetkező haz
atorium

Succinctorium, subligaculum, semicincti-
um Berhe

Linteam Lapedő

Laconicum, Hypo- Gőz fördő haz
caustum vaporarium

Dictum Laconicum quod eo Lacones pecu-
liariter uterentur. Est enim Laconicum
fornacula ex terra & tegulis mammatis
addito cemento vel potius tomento concin-
nata, quae incluso igne, per spiracula par-
va calescit per praefurnium Laconici.

Helioaminus Az napra feküvő soba

Praefurnium Kemencze sája

Solum, Labrum Fördő kad

Frictio Törles, vagy vakaras

Strigilecula Törő, kivel törlik az
bennyet az testről

Strigmentum Testről le törő benny

Apoxeon Törő bolga

Pumex Taytekbol való kő ki-
vel törőnek

P. G. C. R.

Psychrolutro
Guttus

Hideg viz fordó
Vekony es boros
nyaku korso

CAPUT LXXI.

Contractuum appellationes.

Vetelhez es adashoz valo nevek.

<i>Emtio</i>	Vétel
<i>Venditio</i>	Arulas, el adas
<i>Donatio</i>	Ajandekozas
<i>Permutatio</i>	Csereles
<i>Mutnatio</i>	Kölcsön adas
<i>Versura</i>	Egy adossagbol ki mene- kedni, es masnak adossa lenni
<i>Accommodatio</i>	Idcig valakinek kölcsön adni
<i>Locatio</i>	Haznak berben adasa
<i>Pignoriatio</i>	Zalagozas
<i>Conductio</i>	Berben el adot haznak meg fogadasa
<i>Fidejussio</i>	Kezesség
<i>Tutela</i>	Tutorfag, vagy rea bizot marhanak oltalmazasa

*Emo, coemo, redimo, mercor, vendo, di-
vendo, distraho, veneo, loco, astimo, li-
ceo, indico, licitor, constat, valet, hac
ferè sunt contractuum appellationes.*

Lice-

Licere in voce activa, significat idem quod 129
venum exponere Arossa tenni, Et
est venditoris

Quanti lices	Menyin tartod
Tanti liceo	Ennyen tartom
Parvi	Nem fokon

Licere autem in voce passiva, est emtoris,
& significat certum praeium pro re ve-
nali dare, ut: tantum liceor vel licitor,
Ennyit adok erte.

CAPUT LXXII.

Temporis & partium ejus appellationes.

űdönek, es annak reűcinek nevek,

Tempus	űdö
Tunc	Akkor
Cum	Mikoron
Dum	Migh
Pridem	Ez minap
jam dudum	Regtűl fogvan
jam inde	Immar ettűl fogyva
jam olim	Regenten
Olim, jam	Immar regen
Aliquando	Valami ideig
Ante hac	Ez elűt
Post hac	Ez utan
	Z

Antea

<i>Antea</i>	Ennek elötte
<i>Postea</i>	Oftan
<i>Nudius tertius</i>	Ez elöt harmad nap
<i>Nudius quartus</i>	Negyed nap
<i>Pridie</i>	Ez elöt valo nap
<i>Perendie</i>	Holnap utan
<i>Postridie</i>	Masod nap utan
<i>Pridem</i>	Ez minap
<i>Quotidie, singulis diebus</i>	Minden nap
<i>In dies & in diem</i>	Naprol napra
<i>Quot modis</i>	Menikeppen
<i>Quoties</i>	Meniser
<i>Toties</i>	Enniser
<i>Diluculo</i>	jo reggel
<i>Crepusculo</i>	Estvenyen
<i>Quantisper</i>	Meni ideig
<i>Tantisper</i>	Enni ideig
<i>Quousque, usque</i>	Meddig
<i>Huc usque</i>	Eddig
<i>Deinde</i>	Ennek utanna
<i>Dehinc</i>	Ettul fogva
<i>Huc</i>	Idc
<i>Illico, statim, continuo, confestim</i>	Mindgyart
<i>Subito</i>	Hirtelen
<i>Propediem</i>	Rovid nap

Quam

<i>Quam primum</i>	Mihelyen, mentöl 130 harmareb
<i>De improvise, Ex improvise</i>	Veletlenül, re- mentelenül
<i>Nonnunquam</i>	Neha neha
<i>Iterum</i>	Ismeglen
<i>Duntaxat</i>	Csak
<i>Serò, tardè</i>	Késön
<i>Heri</i>	Tegnap
<i>Hodie, quasi hoc die</i>	Ma
<i>Cras</i>	Holnap
<i>Mane</i>	Reggel
<i>Prima luce, primo diluculo, ante ortum So- lis, summo mane</i>	jo haynalban
<i>Meridie</i>	Delben
<i>Tempori</i>	Alkolmatos üdöben
<i>Ad Græcas Calendas, nunquam</i>	Soha
<i>Occasio</i>	Alkolmatossagh
<i>Aeternitas</i>	örök üdö
<i>Sempiternum, seculum, spacium centum annorum esse dicit Festus, vel alias lon- gum tempus</i>	Egy ember nyom, szaz cstendö
<i>Lustrum, Quinquennium, Olympias. (Si- gnificat etiam lustrum prima significati- one habitacula ferarum, qua sic per An- tiphra-</i>	

iphrasin dicta sunt, quasi minime lu-
strata: praeterea lupanaria quoque sic
dicuntur, hoc est, domus meretricia)

öt ebtendö

Aevü, tempus & aetas longa sive perpetua.

Quinquennalis, quod fit quinto quoque an-
no

Az mi minden ötöd ezten-
döben elö kerül egybet

Quadriennalis

Az mi negyed eb-
tendöben kerül elö

Biennalis

Az mi minden másod
ebtendöben elö jü

Quinquennis, quimus öt eztendös

Quadriennium Negy ebtendö

Quadrimus, di- Negy ebtendös

minutivum ejus Negy ebtendöske

Quadrimestris

Triennium

Harom ebtendö

Triennalis

Az mi harom ebtен-
döben kerül elö egybet

Trimus

Harom ebtendös

Biennium

Ket ebtendö

Bimus

Ket eztendös

Hinc sunt illa derivativa, Bimatus, trima-
tus, quadrimatus, quimatus, id est, spa-
cium vel aetas 2, 3, 4, 5, annorum. Idem
autem iudicium sit de caeteris similibus,

ut sunt: Sexennium, septennium, octen- 132
nium, novennium, decennium, ultra hoc
dicendum erit, undecim anni, duodecim
anni (periphrastice) tempus undecim
vel duodecim annorum. Sic quoque ad-
jectiva, Sexennis, septennis, octennis,
novennis, decennis, quæ tamen minus
usitata sunt.

Annus **Estendō** *Ab an-*
id est, circum & nando, id est fluendo.
Vel ab evvos inusitato, quod annum
Græcis significat, Græcis evvutos ab
ev id est, in & avtos ipse. Huc alludit
Virgilius:

Atq; in se sua per vestigia volvitur annus.

Annulus **Estendōs**
Annulus non tantum dicitur de anima-
tis ut est animal, puer, vitulus, agnus:
sed etiam de inanimatis, ut: anniculum
vinum. Porro id anniculum dicitur,
quod annum quidem nondum excessit,
sed jam tamen serè complevit.

Annus dicitur, qui totum annum durat,
item quod fit singulis annis, ut: annuus
proventus **Eztendōnkent valo jō-**
vedelem

Z 3 *Annus*

<i>Annus bis sextilis</i>	Nap éökő eztendő
<i>Annus embolismalis</i>	Eztendő kibentizenharom Hold uysag vagyon
<i>Annua pensio</i>	Eztendei fizetes
<i>Annuatim</i>	Eztendőkent
<i>Quotannis, singulis annis</i>	Minden eztendőkent
<i>Quotennis</i>	Hany eztendős
<i>Biennis</i>	Ket eztendős
<i>Triennis</i>	Harom eztendős
<i>Quoteni</i>	Hanyan
<i>Bini</i>	Ketten ketten
<i>Terni</i>	Harman harman
<i>Sesquiannus</i>	Mas fel eztendő
<i>Semiannus</i>	Fel eztendő
<i>Semi simpliciter ex ἡμισυ graco, & dimidietatem alicujus rei significat. Significat talem esse, qualem ei addimus in compositione, ut: Seminudus, semimulier, semihora, semicaper, &c.</i>	
<i>Semestre etiam dicitur</i>	Hat holnap
<i>Quinquimestris</i>	öt holnap
<i>Quadrimestris</i>	Negy holnap
<i>Trimestris</i>	Harom holnap
<i>Bimestris</i>	Ket holnap
<i>Annosus</i>	Eztendős

Mensis

<i>Mensis</i>	Holnap, Holnapi	132
<i>januarius, qui sacer</i>	Bodog aßbony	
<i>erat jano</i>	hava	
<i>Februarius, Neptuno</i>	Böyt eló ho	
<i>Martius, Minerva</i>	Böyt mas ho	
<i>Aprilis, Veneri</i>	Sz. György hava	
<i>Majus, Appolloni</i>	Pünköft ho	
<i>junius Mercurio</i>	Szent Ivan hava	
<i>julius, qui etiam</i>	<i>Quintilis olim à Romulo</i>	
<i>dicebatur, jovi</i>	Szent jakab hava	
<i>Augustus, qui etiam olim dicebatur Sex-</i>		
<i>tilis, quod sextus fit à Martio, qui mensis</i>		
<i>erat anni initium</i>	Kis aßbony hava	
<i>September, Vulcano</i>	Sz. Mihaly hava	
<i>October, Marti</i>	Mint sent hava	
<i>November, Diana</i>	Sz. Andras hava	
<i>December, Vesta</i>	Karacson hava	
<i>Septimana, Hebdomada, hebdomas</i>	Hege	
<i>Dies Solis, dies Do-</i>	Vasarnap, Ur	
<i>minicus</i>	napja	
<i>Dies Luna, feria</i>	Hetfü	
<i>prima dicitur</i>		
<i>Dies Martis, feria secunda</i>	Ked	
<i>Dies Mercurii, feria tertia</i>	Szerda	
<i>Dies jovis, feria quarta</i>	Csötörtök	
<i>Dies Veneris, feria quinta</i>	Pentek	

D. Sabbathi, Saturni, feria sexta Szom-
Dies Nap (bat
Dies festus Innep nap
Feria Innep napok
Dies operosus, pro- Kőz nap, vagy do-
festus log tevő nap
Dies vigilia Innep nap esti
Dies bacchanalici Farsang
Lupercales dies celere Farsanglani
Bacchari jo kedvet venni, ugralni
Dies consecrationis templi, dedicationis
templi, Encenia, consecratio templi
 Egyház napja
Dies supplicationum Kerektjaro nap
Quadragesima, jejunium, Bőyt
carnis privium
Pascha, ab Hebraeo pasach, id est, transi-
vit: Inde pesach, Graecis πασχα festum
judaeorum: in memoriam, quod prateri-
it Dominus aedes filiorum israel, & non
percussit primogenita eorum. Husvet,
 Christus föl tamadafanak napja
Ascensionis dies Aldozo nap, Christus
 menyben föl menesenek napja
Pentecoste Pünkőst, Sz Leleknek el
 bocsatafnak napja

Dies

Dies Nativitatis Christi Karacson nap. 133
ja, *Christus születésének napja*

Hora Ora
Sesqui hora, id est hora & media Mas fel ora

Semihora Fel ora
Horula, Horuncula Kis ora
Horologium Toronyban való
mutato ora

Momentum, Nictus oculi Egy szem pillantás

Nicto, à niveo, inde conniveo, id est, signum oculis do, alserutrum claudendo vel utrumque Szem hunyorítás

Ver Tavas

Aestas Nyar

Autumnus Ős

Hyems, bruma Teel

Brumalis, Hyemalis Teeli

Hornus, na, num, hujus anni Ez idei

Hornus, ab hic & annus, idem est quod hujus anni, vel quod aetatem unius anni non excessit, inde est: Hornotinus, quod fere idem significat, hujus vel unius anni. Serotinus, id est, quod est fere in fine, vel in calce anni. Hor-

<i>Horna fruges</i>	Ez idei gabona
<i>Horum vinum</i>	Ez idei bor
<i>Prima fax</i>	Gyertye gyutas korban valo údó
<i>Concubium, tempus cum itur cubitum</i>	Le fekúnni valo údó
<i>Nox intempesta, tempus ante mediam no- ctem</i>	Kesó ey
<i>Crepusculum, tempus ante ortum Solis, aut post ipsius occasum, ut cum dicitur: Li- teras scripsi ipsius diei crepusculo, intel- ligimus nos scripsisse in, vel post auro- ram, Cum verò, crepusculo noctis, id est, vergente jam Sole ad vesperum, vulgo</i>	Sótet haynal
<i>Aurora</i>	Haynal
<i>Diluculum, sum- mum diluculum</i>	jo haynalban, reg- gel
<i>Tempus matutinum</i>	Regeli idó
<i>Lucescit, diescit</i>	Virrad
<i>Vesperascit, noctescit, advesperascit, in ve- sperascit, vesperat</i>	Estveledik
<i>Meridies</i>	Deel
<i>Vesper, ra, rum, vespere, serum diei</i>	Estve
<i>Nox imminet, noctescit</i>	Sótetedik
<i>Nox</i>	Ey, Eczaka
	Dinocti-

<i>Dinoc̄tium, binoc̄tium</i>	Ket esteve
<i>Trinoc̄tium</i>	Harom esteve
<i>Quadrinoc̄tium</i>	Negy esteve
<i>Novilunium</i>	Uy hold
<i>Plenilunium</i>	Hold tólte
<i>Neomenia</i>	Hold fotta
<i>Arcus diurnus</i>	Nap hoſſa
<i>Sesquidies</i>	Mas fel nap
<i>Sesquimensis</i>	Mas fel holnap
<i>Annus biſſextilis</i>	Nap bökö eztendõ
<i>Aeſtivus, a, um</i>	Nyar
<i>Aeſtus</i>	Hevſeg
<i>Menſtruas, a, um</i>	Minden holnap
<i>Menſtrum opus</i>	Egy holnap munká
<i>Oc̄iduanū opus</i>	Nyoltzad napi munká
<i>Strena, natalitium munus</i>	Születefnek aján- deka, uy eztendõ
<i>Dies natalis</i>	Születes nap
<i>Angaria</i>	Ketelen valo ſolgalat vel ut alii volunt Kantor, b, e: Harom holnap
<i>Didactrum</i>	Tanitaſert valo beer.

CAPUT LXXIII.

De Numerando.

Az ſamlalaſruk.

Numer.

Numerus	Szam
Numerare	Szamlalni
Unus, a, um	1 Egy
Duo, a	2 Kettő
Tres, tria	3 Harom
Quatuor	4 Negy
Quinque	5 öt
Sex	6 Hat
Septem	7 Het
Octo	8 Nyoltz
Novem	9 Kilentz
Decem	10 Tiz
Undecim	11 Tize-negy
Duodecim	12 Tizen-kettő
Tredecim	13 Tizen-harom
Quatuordecim	14 Tizen-negy
Quindecim	15 Tizen-öt
Sedecim	16 Tizen-hat
Decem & septem	17 Tizen-het
Decem & octo	18 Tizen-nyoltz
Decem & novem	19 Tizen-kilentz
Viginti	20 Husz
Unum & viginti	21 Huszon-egy
Viginti duo	22 Huszon-kettő
Centum	100 Szaz
Mille	1000 Ezer

Primus, a, um
Secundus, a, um
Tertius, a, um
Quartus, a, um
Quintus, a, um
Sextus, a, um
Septimus, a, um
Octavus, a, um
Nonus, a, um
Decimus, a, um
Vicesimus, a, um
Singuli
Bini
Terni
Quaterni
Quini

Első
Mafodik
Harmadik
Negyedik
ötödik
Hatodik
Hetedik
Nyoltzadik
Kilentzedik
Tizedik
Husadik
Egyik egyik
Kettő kettő
Harom harom
Negy negy
öt öt.

135

CAPUT LXXIV.

Aquarum appellationes.

Vizeknek nevek.

Mare, Aequor, Frctum, Pontus, Pelagus,
Oceanus Tenger
Littus Part, Tenger partya
Ripa Az partnak felső része, fo-
lyo viz partya
Fons fistularius Cseves kut
Aa *Aque*

<i>Aqua ductus, Rivus</i>	Viz folyas, patak
<i>Rivulus</i>	Patakotska
<i>Flumen, fluvius, Amnis</i>	Folyo viz
<i>Gurges</i>	örvény
<i>Palus, dis, Lacus</i>	Allo to
<i>Vadum</i>	Az viz az hol csekely, es altal mehetni Gazlo
<i>Rhenus, fluvius Germania</i>	Rhen vize
<i>Danubius, Ister</i>	Duna
<i>Rabus</i>	Raba
<i>Vagus</i>	Vaag
<i>Gemmatus fluvius</i>	Gyöngyös vize
<i>Tibiscus</i>	Tisza
<i>Samusius, Samus</i>	Szamos
<i>Savus, Saus</i>	Szava
<i>Dravus</i>	Drava
<i>Marusius</i>	Maros
<i>Chrysius</i>	Körös

CAPUT LXXV.

De Vestibus.

Az ruhakrol.

<i>Vestis,</i>	Ruha
<i>Vestimentum</i>	öltözö ruha
<i>Vestitus</i>	Ruhazat
<i>Tunica brevis</i>	Dolmany
<i>Manica</i>	Dolmanynak, vagy felsö ruhanak uija
	<i>Tuni-</i>

<i>Tunica longa, vestis muliebris</i>	Szoknya 13 6
<i>Talaris tunica</i>	Bokaig való ruha
<i>Toga</i>	Főlső ruha
<i>Pallium</i>	Pallast
<i>Amiculum</i>	Vallig való palast
<i>Amiculum collare</i>	Nyakban vető palast, vagy galler
<i>Penula</i>	Köppönyeg
<i>Chlamis, dis</i>	Hosszu kontós
<i>Ephestris, dis</i>	Panczel úmög
<i>Vestis Cymatalis</i>	Csömölyet ruha
<i>Undulata</i>	Habos csömölyet
<i>Vestis sericea</i>	Selyem ruha
<i>Vestis damascena</i>	Kamuka ruha
<i>Pannus attalicus</i>	Atlatz
<i>Petia panni</i>	Egy veg पोšto
<i>Sericum villosum</i>	Boytos selyem
<i>Carmasinum</i>	Karmasin színű पोšto mint az saja
<i>Coccinum vestis</i>	Skarlat ruha
<i>Vestis acupicta</i>	Iratos ruha
<i>Vestis lintea</i>	Len ruha
<i>Vestis lanea</i>	Gyapjuból köt ruha
<i>Vestis lugubris, Pulla vestis</i>	Gyász ruha
<i>Vestis plicata, implicata, in rugas contracta</i>	Rantzos ruha

<i>Plica</i>	Rantz
<i>Palla</i>	Aßony embernek valo talpig érõ palast
<i>Reticulum</i>	Fõ köttõ, halo, kiben takarjak az hajat
<i>Capitium</i>	Czafrang
<i>Attalica vestes</i>	Aranyas barsony ruhak
<i>Vitta</i>	Fõ-kõtõ
<i>Galerus, petasus</i>	Kalapos süveg
<i>Collarium</i>	Fodros galler
<i>Fimbria</i>	Perem
<i>Pannus subducticius</i>	Belleni valo poßto
<i>Sindon</i>	Gyolts
<i>Rica</i>	Fátyol
<i>Reno</i>	Mezitelen ködmen <i>Qua vox à Gracis fluxit, qui oves appellant Ryna</i>
<i>Castula</i>	Elõ köttõ
<i>Indusium, Camisia,</i>	úmög
<i>Interula, subucula</i>	
<i>Cyclas, dis</i>	Rokolya
<i>Supparum</i>	Suartz
<i>Succinctorium cam- pestre, Pèrizoma</i>	Gatya
<i>Calga</i>	Nadrag

Tibiale

<i>Tibiale</i>	Harifnya, falavardi 137
<i>Fascia crurales</i>	Terd kötök
<i>Calopodium, calceus</i>	Falab
<i>ligneus, Calo</i>	
<i>Solea</i>	Solya, kinek farka nincs
<i>Pantbophila</i>	Postoval bellet folya
<i>Cothurnus, calceus obliquus</i>	Csizma
<i>Soccus</i>	Kaptza
<i>Pero</i>	Botskor
<i>Ocrea</i>	Szekernye
<i>Calceus</i>	Saru
<i>Corrigia</i>	Saru sly
<i>Ligula</i>	Szalak sly
<i>Chirotheca</i>	Kestyú
<i>Cingulum, Zona</i>	Eöv
<i>Baltheus, in pl. Balthea</i>	Parta öv.

CAPUT LXXVI.

Ventorum Nomina.

Szeleknek nevek.

<i>Ventus</i>	Szel
<i>Ventosus</i>	Szeles
<i>Tempesta</i>	Szel-vesz
<i>Turbo</i>	Forgo bel
<i>Subsolanus, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς</i>	<i>ventus cardinalis</i>
ab ortu equinoctiali flans Nap-keleti bel	
<i>Helleponticus, καὶ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς</i>	ab ortu aetivo.

Vulturnus, ἔϋρος ab ortu brumali. Alias,
Vulturini, Et Eurz dicuntur omnes ven-
ti orientales.

Favonius, ζέφυρος, ventus cardinalis ab
occasu æquinoctiali flans Nap nyu-
gati ſel.

Corus, ἀργέσις, ab occasu æſtrivo.

Africus, λιψ, ab ortu brumali.

Auſter, νότος, ventus cardinalis à me-
ridie. Deli ſel.

Euroauſter, εὐρόνοτος, ex angulo orientali

Auſtroafricus, λιβόννοτος, ex angulo oc-
cidentalī.

Septentrio, ἀπείρετις, ventus cardinalis
ab ipſo ſeptentrione flans. EBaki ſel

Aquilo, βορέας ex angulo orientali.

Circius, θεασηκίς ex angulo occidentalī.

Porrò nauta triginta duos ventos propter
navigandi commoditatem numerant.

Poëta verò, & veteres tantum quatuor
numerare ſoliti ſunt.

CAPUT LXXVII.

Locorum Nomina.

Helyeknek nevek.

Infula

<i>Insula</i>	Sziget	138
<i>Provincia</i>	Fegyverrel vőt tartomány	
<i>Patria, natale solum</i>	Embernek hazája	
<i>Eremus, solitudo</i>	Pushta, kietlen	
<i>Eremita</i>	Kietlenben lako, remete	
<i>Comitatus</i>	Var-megyec	
<i>Comitia</i>	Országgyűlesc	
<i>Nemus</i>	Berek	
<i>Saltus</i>	Liget	
<i>Lucus</i>	Gyakor erdő	
<i>Saluarius, Sylvarius</i>	Erdőkerülő	
<i>Mons</i>	Hegy	
<i>Collis</i>	Halom	
<i>Tumulus, tumor terra</i>	Domb	
<i>Colliculus</i>	Halmotska	
<i>Vallis</i>	Völgy	
<i>Convallis</i>	Igyenesfenekű völgy	
<i>Vallum</i>	Latorkert	
<i>Agger</i>	Töltős	
<i>Campus, planicies</i>	Szelesmező	
<i>Ager, Rus</i>	Mező	
<i>Arvum</i>	Szantani való mező	

CAPUT LXXVIII.

Regnorum & Regionum nomina.

Országoknak, es tartományoknak nevek.

Aa 4

Regnum

Regnum	Ország
Regio	Tartomány
Pannonia, inferior	Magyar ország
Hungaria	
Transylvania, septē castra	Erdely ország
Cis-alpina	Havas alfölde
Gallia, Francia	Francia ország
Germania, Teutonia	Nemet ország
Austria, Pannonia superior	Bets ország
Italia, Latium	Olasz ország
Judaea	Sido ország
Graecia	Görög ország
Moravia	Morva ország
Bohemia	Cseh ország
Dalmatia, Sclavonia	Tot ország
Sepusium	Szeppesleg
Illyria, Croatia	Horvat ország
Moldavia	Moldva ország
Polonia	Lengyel ország
Maromacia, marmarussa	Maramaros
Cumania	Kun ország
Iberia, Hispania	Spanjol ország
Sarmatia	Sarmatak tartománya
Silesia	Silesia tartomány
Saxonia	Saxonia
Thracia	Ratz ország

Ruscia

Ruscia
Pruscia
Moschoria
Aethiopia

Orosz ország
Prus ország
Muska ország
Szerecsen ország

139

CAPUT LXXIX.

Gentium nomina.

Nemzetsegeknek nevek.

Hunnius, Hungarus	Magyar
Germanus, Teuton	Nemeth
Croata, Dalmata	Horvat
Sclavus	Toth
Rascianus, Thrax	Rátz
Bulgarus	Bolgar
Cumanus	Kun
Bohemus	Cseh
Valachus	Olah
Carinthiacus	Kranitz
Italus	Olasz
Aethiops	Szerecsen
Saxo	Szaz
Siculus, Siculi	Szekelyek
Tartari	Tatarok
Geta	Getak
Circassius	Cserkesz
Polonus	Lengyel
Hispanus	Spaniol

judaeus

<i>Judeus, Hebraeus</i>	Sido
<i>Carmanus</i>	Karmany
<i>Græcus</i>	Görög
<i>Latinus</i>	Deak.

CAPUT LXXX.

Civitatum nomina.

Varosoknak neveik.

<i>Civitas</i>	Varos
<i>Venetia</i>	Velence
<i>Vienna</i>	Becs
<i>Pisonium, Pofonium</i>	Posony
<i>Gracia</i>	Geretz
<i>Tirnavia</i>	Nagy Sombat
<i>Jaurinum</i>	Nagy györ
<i>Comarinum, Gomorra</i>	Komarom
<i>Guncium</i>	Kőszög
<i>Strigoniū, ab Ister & Garam</i>	Estergara
<i>Visegradum</i>	Misegrad
<i>Alba regalis</i>	Szecs fejer-var
<i>Buda</i>	Buda
<i>Pesthum</i>	Pesth
<i>Quinq, Ecclesia</i>	Pects
<i>Nandor alba, Bello-</i>	Nandor fejer-var
<i>gradum, Taurinum</i>	
<i>Varna</i>	Varano
<i>Hadrianopolis</i>	Drinapoly

Constan-

<i>Constantinopolis, a-</i>	Constanczina-	140
<i>lias Bizantium</i>	poly	
<i>Laicovia</i>	Lócse	
<i>Fragopolis</i>	Eperies	
<i>Cassovia</i>	Kassa	
<i>Tyropolis</i>	Kesmark	
<i>Agria</i>	Eger	
<i>Debrecinum</i>	Debreczen	
<i>Neapolis</i>	Uy varos	
<i>Nicopolis</i>	Nikapoly	
<i>Macharopolis</i>	Fegyvernek	
<i>Novocomium</i>	Uy falu	
<i>Aegopolis</i>	Ketskemet	
<i>Altinium</i>	Tolna	
<i>Ad statuas colossas</i>	Kalocza	
<i>Mercuriopolis</i>	Szerda hely	
<i>Sabaria</i>	Szombat hely	
<i>Varadinum</i>	Varad	
<i>Rivulinum</i>	Nagy banya	
<i>Medius mons</i>	Felső banya	
<i>Claudiopolis, Clausenburgum</i>	Kolos-var	
<i>Alba-julia</i>	Gyula fejer-var	
<i>Cibinium</i>	Szeben	
<i>Bistricium</i>	Bestercze	
<i>Corona</i>	Brasso	
<i>Agorapolis</i>	Vasar hely.	

CAPUT LXXXI.

De variis titulis Epistolarum, Item curialium, seu forensium vocabula.

Külömb külömb-fele leveleknek nevei, est törvényhöz való igek.

<i>Prorogatoria</i>	Halladék level
<i>judicialis</i>	Szólító level
<i>judicialis</i>	Szek level, bíróság level
<i>Reambulatoria</i>	Hatarjáró level
<i>Prohibitoria, inhibitoria</i>	Tilalom level
<i>Donationalis</i>	Adományról való level
<i>Privilegiatoria</i>	Ok level
<i>Indictoria</i>	Egy-ház tilalom level
<i>Divisionalis</i>	Östas level
<i>Evocatoria</i>	Hivatal level
<i>Apocha, vulgo qui etantia, expeditoria</i>	Menedék level
<i>Antapocha, obligatoria</i>	Adósság level
<i>Factionalis</i>	Vallas level
<i>Statutoria, introductoria</i>	Iktató level
<i>Inquisitoria</i>	Tudakozó level
<i>Testimonialis</i>	Bizonyság level
<i>Indulgentionalis</i>	Engedelmességről való level
<i>Impignoratoria</i>	Zalagos level
<i>Proclamatoria</i>	Főlkialtó level

Proce-

<i>Protestatoria</i>	Tudomanrol valo level	141
<i>Præceptoris, Mandatū</i>	Parancsolo lev:	
<i>Conventionalis, com-</i>	Alkuvo level	
<i>positionalis</i>		
<i>Privilegium, Hæredi-</i>	öröksegről valo	
<i>tatoria</i>	level	
<i>Patrimonium</i>	örökseg	
<i>Teloniatoria</i>	Vamra valo level	
<i>Supplicatoria</i>	Könyörgő level	
<i>Salvus conductus, Cicero-</i>	Szabadjaro	
<i>ni, Fides publica</i>	level	
<i>Commutatoria</i>	Csere level	
<i>Diploma</i>	Oldozo level	
<i>Martyrion</i>	Bizonfag level	
<i>Venditionalis</i>	Aros level	
<i>Amicabilis, familiaris</i>	Baratsagos level	
<i>Protectionalis</i>	Otalom level	
<i>Litera gratia</i>	Kegyelem level	
<i>Hostilis</i>	Ellenköző level	
<i>Sententialis</i>	Sentencia level	
<i>Conductoria</i>	Ket böcsű level	
<i>Procuratoria</i>	Prokator level	
<i>Communis inquisitio</i>	Bekes level	
<i>Citatoria</i>	Idező level	
<i>Donatoria, donatio</i>	Adomány level	
<i>Attestatoria</i>	Eskütő level	

<i>Confessionalis</i>	Gyontato level
<i>Inductionalis</i>	Szek level
<i>Ius canonicum</i>	Szent törvény
<i>Paria libelli</i>	Vallasnak massa
<i>Compulsoria</i>	Vallato parancsolat
<i>Taxa</i>	Ado
<i>Allodium</i>	Major haz
<i>Arestatoria</i>	Tarto level
<i>Metalis</i>	Hatar jaro level
<i>Homagium</i>	Ember dija
<i>Pactatio</i>	Sarczoltatas
<i>Relatoria</i>	Valas level
<i>Actor</i>	Föl pörös
<i>In causam attractus, Reus</i>	Al pörös.

CAPUT LXXXII.

Sylva propriorum

Tulaydonlagoknak ösve gyütése.

<i>Hominis proprium est:</i>	<i>Sermocinari, loqui, ridere numerare, &c.</i>
<i>Leonis</i>	<i>Rugire, Sini, orditani</i>
<i>Tygridis</i>	<i>Rancare</i>
<i>Lyncis</i>	<i>Fremere</i>
<i>Ursi</i>	<i>Uncare</i>
<i>Elephantis</i>	<i>Barrire, Bartzagni</i>
<i>Lupi</i>	<i>Ululare, orditani</i>
<i>Apri</i>	<i>Frendere</i>

Cervi

Tauri, Vacca	Mugire
Bovis	Boare, Bõmbelni
Asini	Rudere & oncare, Rini
Equi	Hinnire, Nyeriteni
Camelorum, Arietis	Blaterare
Verris	Quiritare (Rõhõgni
Suis, porci	Grunnire, Nikõrõgni,
Ovium	Balare, Begetni
Hirci	Mutire, Mõkõgni
Canis	Latrare, Ugatni
Vulpes	Gannire, Nikogni
Leporum	Vagire, Vikogni
Murium	Mintrare, Czintzogni
Mustelle	Dintrire
Grilli	Grillare
Serpentis	Sibilare, Sũvõlteni
Ranarum	Coaxare, Vartyagni
Cicadarum	Fritinire vel stridere
Apium	Bombilare, Zõngeni
Vespertilioes	Stridere, Czintzõgni
Aquila	Clangere
Vulturis	Pulpare
Accipitris	Pipare
Milvi	Lipere
Gruis	Gruere

Cygni	Drensare	
Corvi	Crocitare	} Kákogni
Cornicis	Cornicari	
Pavonis	Pupillare,	Vakogatni
Ciconia	Glutare, crepitare,	Kelepölni
Anatis	Tetrinire	
Anserum	Streperere, gratitare,	Gegögni
Sturni	Pisitare	
Galli	Curcucurrere,	Kukurikolni
Gallina	Gracillare,	Kárálni, kodacsolni
Turturum,	Columbarum	Gemere, Nyögni
Turdi	Trutilare	
Perdicis	Cacabare	
Bubonis	Bubare,	Bugatni
Noctua	Cucubare,	Huhogatni
Ulula	Ululare	
Palumbis	Plausitare	
Picarum	Garrere,	Csörgeni
Graculi	Frigulare	
Passeris	Pipere,	Csiripilni
Hirundinis	Trusare,	Ficsirikölni
Meropis & reguli	Zinzilulare	
Cuculi	Cuculare,	Kakukolni
Accedule	Nitilare	
Maana	Tinninare	
Felis	Lencare,	Miogatni

**Index rerum seriem demonstrans,
a, primam paginam folii, b, se-
cundam significat.**

A.

Aetas hominum 64. b
 Affectuum appel. 71 b
 Affinitatem & cognatio-
 nem significantia 75. a
 Agricultura instrū 40. b
 Agrum concernentia 39 b
 Animalium appel. 43 b
 Aquarum appel. 137. a
 Arborum nomina 28. a
 Arborum partes 30 a
 Arborum cultura 31. a
 Arborum morbi 31 b
 Arbor consanguinit. 77. a
 Armorum genera 95. b
 Aromata seu condimen-
 ta 27. b
 Artificum & Mechanico-
 rum appellationes 84. b
 Artificum officinā 88. b
 Artium & noticiarum vo-
 cabula 68 b

B.

Balneū cōcernentia 127 b
 Bellicarum machinarum
 genera 95. b
 Bibliothecam spectan-
 tia 115. a

C.

Ciborum variā differen-
 tia 89. b
 Civitatum nomina 139. b
 Coenaculū cernētia 117 b
 Cognitionem & affinita-
 tem significantia 75. a
 Colorū appellationes 71. b
 Condimenta seu aroma-
 ta 27. b
 Conditionum diversarum
 appellationes. 82. b
 Conjugii nomina 76 a
 Contractuū appel. 128. b
 Corporis habitus 63. b
 Cotes 7 a
 Cubiculum cum suis par-
 tibus 111 b
 Culinaria seu ad coquinā
 pertinentia 120 b
 Cutrus cum suis part. 95. a

D.

Dignitatum Ecelesiastica-
 rum 78. b
 Dignitatum secularium
 nomina 80. b
 Dimensionem seu mensu-
 ram significantia 66. a
 Domus & part. ejus 110. a
 Eccle.

	E.	Instrumēta vineatica	37. a
Ecclesiastica res	79. b	L.	
Ecclesiasticarum dignita- rum nomina	78. b	Lacum spectantia voca- bula	42. a
Epistolarum tituli	140. b	Lapides	6. a
Excrementa	108. a	Legumina diversa	26. b
F.		Liquidorum nomina	8. b
Facēs & excrementa	108. a	Locorum nomina	138. a
Figurarum & formarum nomina	74. b	M.	
Fossilia	5. b	Machinarum bellicarum genera	95. b
Fructus ad pomarium per- tinentia	32. a	Magistratuū nomina	81. b
Framenta diversa	26. b	Marinora	6. b
G.		Mechanicorū nomina	84.
Gemma	6. a	Mensurarum & ponderū nomina	66. a
Gentium nomina	139. a	Metalla	5. b
Graduum vitæ humanæ appellationes	82. b	Metallica seu succi con- creti	7. b
Granarium concernentia	123. b	Meteora ignea	4. a
Gynæcium spectantia	113. a	Meteora aëra	4. b
H.		Meteora aquea	5. a
Habitus corporum	63. b	Meteora terrestria seu fossilia	5. b
Habitus mulierum	113. a	Militiam spectantia	97. a
Herbarum nomina	9. a	Morborum appel:	98. b
Herbarum partes	24. a	Morbis affectorum appel- lationes	106. a
Homo & partes humani corporis	56. a	Mulierum habitus	113. a
I.		N.	
Insectorum appel:	48. b	Navigorum genera	108. b
Instrumenta ad culturam agri pertinentia	40. b	Nautica rem spectantia	109. a
		Numera	

Numerum spectan: 134. a	Substantiarum corporearū cœlestium nomina 1. b
Ⓞ.	Substantiarum corporea- rū simplicia nomina 4. a
Ⓞorum appell: 73. b	Succi concreti 7. b
Officinæ artificum 88. b	Sylvam concernentia 43. a
P.	T.
Panes & placentæ 91. b	Tactum concernentia 74. a
Penuariū spectantia 122.	Testum spectantia 123. b
Piscium appellat: 54. a	Temporis & partium ejus significationes 129. a
Planetarum nomina 3. b	V.
Pœnarum genera 98. a	Valetudinem concernen- tia 107. a
Pomariū spectantia 32. a	Vasorum appellat: 93. a
Ponderum nomina 66. a	Vehiculorū genera 94. b
Pratum concernentia 41. b	Ventorum nomina 137. a
Propriorum sylvæ 114. b	Vestium nomina 135. b
Puteum spectantia 125. a	Vindemiam concernen- tia 37. b
R.	Vinetum spectantia 34. a
Radices esculentæ 27. b	Vineatica instrum: 37. a
Regnorum & Regionum nomina 138. a	Vinæ culturam spectan- tia 36. b
Reptilium appell: 47. a	Vinorum genera 38. b
S.	Virtutum & vitiorum ap- pellationes 69. b
Saporum appellat: 74. a	Vitis partes 34. b
Saxa 7. a	Vitium fructus 35. b
Sidera septentrionalia 2. a	Vitium morbi 37. a
Sidera seu signa Zodiaci 2. b	Voluerum appell: 50. a
Sidera meridionalia 3. a	
Silices 6. a	
Sonorū appellationes 72. b	
Stabulum spectantia 125. b	
Substantiæ spirituales 1. a	

Mas Registrum.

A.	nek nevek	78. b
Afszonyi allatoknak ha- zokrol es ôltôzetekrôl	Egyhazhoz tartozo dol- gok	79. b
113. a	Eltetô allatoknak nev : 4.	
Arxafusfagnak es fogor- fagnak nevek	Ember külsô belsô reszei- vel	56. a
75. a	Emberek idejeknek ne- vek	64. b
B.	Embereknek külbômb kü- lômb fele rendben va- lo nevek	82. b
Betegsegeknek nevek 98b	Etkeknek külbômb kü- lômb fele nevek	89. b
Betegôknek nevek 106. a	Erdôhöz tartozo nevek	43. a
Bogaraknak nevek 48. b	Erczek	5. b
Boroknak nemek 38. b	Erczekhez es kôvekhez jarulok	7. b
Budoso csillagok utan va- lo jegyek	Eszaki csillagok, jegyek	2. a
2. b	F.	
Büntetéseknék nemei 98.	Faknak nevek	28. a
Buzas hazhoz valo igek	Faknak reszei	30. a
423. b	Fak kôrnyül valo gondok	31. a
C.	Faknak megveszesi	31. b
Cselekedeteknek nevek	Farago mester emberek- nek nevek	84. a
69. b	Fegyvereknek nevek 95. b	
Csuszó maszoknak nevek	Fenkôvek	7. a
47. a	Fôn termô allatok	4. a
D.	Földôn elô eleven allatok nak nevek	43. b
Delfele valo eghi jegyek		
3. a		
E.		
Ebellô es vacsoralo haz- hoz valo nevek		
117. b		
Edenyeknek nevek 93. a		
Eghes fôn termô allatok		
4. b		
Egesszeghez valo igek 107.		
Eghi allatoknak nevek 1. b		
Egyhazi tizst-viselesek-		

Formak-

Formaknak különb kü-
 lömb nevek 74 b
 Füveknek nevek 9. a
 Füveknek részei 24. a
 Fű szerzszam 28. b
 Fördőhöz való nevek 127
 G.
 Ganejoknak es főprőjök-
 nek nevek 108. a
 Gyökereknek nevek 27. b
 Gyöngy 6. a
 H.
 Hadi eszközknek Pat-
 tantyuknak es fegyve-
 reknek nevek 95. b
 Hajoknak nemek 108. b
 Hajozashoz való nevek
 109. a
 Halalnak nevek 54. a
 Haz es annak részei 110. a
 Halohaz részeivel ösve
 111. b
 Hazassaghoz való nevek
 76. b
 Hejazathoz való nevek
 123. b
 Helyeknek nevek 138. a
 Higaitatoknak nevek 3. b
 I.
 Illeteshöz való nevek 74.
 Indulatoknak nevek 71. b
 Istállóhoz való nev: 25. b
 Izeknek nevek 74. a

K.
 Kemény kövek 7. a
 Kenyereknek es belesek-
 nek különbkülömb
 nemei 91. b
 Ketti gyümölcs 32.
 Könyvtartóhoz tartozok
 115. a
 Kövek 6. a
 Konyhahoz való nevek
 120. b
 Kovak 7. a
 Kuthoz való nevek 125. a
 L.
 Lelki allatoknak nevek
 1. a
 Leveleknek nevei, es tör-
 venyhöz való igek 140. a
 M.
 Madaraknak nevek 50. a
 Magoknak nevek 26. b
 Marvanyok 6. b
 Mertekőknek nevek 66. a
 Mester embereknék ne-
 vek 84. a
 Mesterségeknék nevek
 68. b
 Mezei munkához való
 szerzszamoknak nevek
 40. b
 Mezőhöz való nevek 39. b
 Műhelyeknek nevek 33. b
 N.
 Nem-

Nemzetsegeknek nevek
139. a

O

Országoknak es tattoma-
nyoknak nevek 138. a

P.

Pattantyuknak es fegy-
vereknek nemek 95. b

R.

Rethez tartozo nevek
41. b

Ruhaknak nevek 135. b

S.

Sogorsagnak es atyafiu-
fagnak nevek 75. a

Szagoknak nevek 73. b

Szamlalásról 134. a

Szekereknek nemek 94. b

Szekernek reszei 95. a

Szeleknek nevek 137. a

Sőpreiök es gancioknak
nevek 108. a

Szólóhoz tartozo nevek
34. a

Szóló-tőnek reszei 34. b

Szóló gyümöls 35. b

Szóló mühöz valo szok
36. b

Szóló mühöz valo szer-
szamok 37. a

Szólónek veszedelmi 37. a

Szineknek nevek 7. b
Szürethez valo szok. 37. b

T

Taar hazhoz valo nevek
122. b

Tattományoknak es or-
szágoknak nevek 138. a

Testnek allapattyarol va-
lo nevek 63. b

Tisztviseleseknek nevek
51. b

Tohoz tartozo nevek 42.

Törvenyhöz valo igek
140. b

Tulaydonfogoknak ied-
zefi 114. b

Tüzes fön termő al: 4.

II.

üdü es annak reszei 129. a

V.

Városoknak nevek 139. b

Vetel es adashoz valo
szok 128. b

Vilagitisztviseleseknek
nevek 80. b

Vitezseghez valo nevek
97. a

Vizeknek nevek 135. a

Vizes fön termő allatok

Z

Zöngeseknek nevek 72. b

FINIS.

Rk 438/1969

HAGYAT
MAGYAR NYELV ÉS IRODAKTUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ein schön Weislich
Leid, Zusingen Vom
Tod Und König.

Dort zu mill fleiß
Und murecht all, reis Zeitung
ich euch singen will, Von einem
König reiche, der Tod auf einem
Freunden magt, gar heimlich trefft
er schlachten.

Glück zu du Ehr König
mann, mit Botschaft will ich dir
Zeigen an, dein Zeit ist schon von
händen, an andern orten mustu
gehn, ich fahr durch alle landen.

Aber bistu denn du König
mann, daß ich gleich mit dir muß
tallon, Wo her auß Welchem land
du bist dein Herr daß Zeit mit
an, sonst bistest du voll mit feindt.
König

Wenstu mich rechte das Weir du
gutt, ich brech dir dein stolzen mutz,
führen dich auß rechter bann, dein loß
setze in gutter hand, Zu Ehren Gottes Nahme

So hör nun quinger Wirt und fang still,
Was ich bin dir auß ditzem Will, Tod wolt
mich man mit Nahmen, der alten und der
jungon kind, thum ich gar wenig Wirschon.

Dem Tod ich ofte gehöret han, noch dir
ich aber nicht fragen kan, Brüeg dich auß
meinem lande, sonst wirstu bald gefangen sein
in Ketten und in banden.

Der Tod der schuß in schneller eil,
Dem König^{zu} nur einen pfeil, nun wirstu bald
befinden, o junger stolzer König man, ob
du des Tod Will findest.

Der König bald entsetzt sich, sohar
Und sieh gantz jämmerlich, daß muß Wolt
Gott erbarmen, sprach er daß ich soll sein
bis ich du findest doch viel der armen.

Der armen finden ich so vil, der wirt
ich aber haben Will, die Erwar man
meins raths, Prelat, Papst, und König
groß

Stella fixa

Egy utat követő 2
csillag

(Stellas Astronomi numerant mille viginti duas)

Sidas, Astrum Csillagokbol alle
ein gestirn, da Nil stam by ginauder sey.

(Sidera numerantur quadraginta octo.)

Sidera septentrionalia

Eszaki csillagok, jegyek.

Ursa minor, Cynosura Kis gönczöl ^{Cygnus} kere ^{man den sters of Cygnus}

Ursa major, Helice, Arctos, Plaustrum Nagy gönczöl kere

Draco Sarkany

Bootes, arctophilax Ókór pastor

Corona Ariadnes Ariadna koronaja

Engonasi, engonasis, ingeniculus, Hercules Hercules.

Cepheus Cepheus

Lyra, Vultur volans Furo ^{eg}

Cygnus, olor Hattyu

Cassiopea, Cassiope Cassiope

Perseus Perseus

Meniochus, Erichthonius, Auriga Kötis

Serpens

<i>Serpentarius</i>	Kigyos
<i>Sagitta</i>	Nyil
<i>Aquila</i>	Sas keselyő
<i>Pegasus</i>	Pegasus
<i>Equuleus</i>	Csiko
<i>Andromeda</i>	Andromeda
<i>Caput Meduse</i>	Medusa feje
<i>Deltoton</i>	Harom segeletű jegy
<i>Delphinus</i>	Delphin.

Sidera Zodaici, Signa Zodaici.

Budoso csillagok utan valo jegyek.

<i>Aries</i>	Kos
<i>Taurus</i>	Bika
<i>Pleiades, Vergilia</i>	Fias tik, <i>in dorso</i> <i>Tauri</i>
<i>Hyades</i>	Efő hozo, <i>in fronte</i> <i>Tauri</i>
<i>Gemina</i>	Kettős jegy
<i>Cancer</i>	Rak
<i>Leo</i>	Oroszlany
<i>Virgo</i>	Szűs
<i>Libra</i>	Mertek
<i>Scorpius</i>	Scarapna
<i>Sagittarius</i>	Lövő

Capri-

PRAEFATIO.

Cum autem huc promotus ad nostrum in docendo ordinem, & institutum Nomenclaturam aliquam multum requiri animadverterem, cœpi de nova editione, deficientibus prioribus cogitare, alia discentium animos distrahere nolens. Ac in ea an aliquid præstiterim tum Naso intelliget, cum hanc cum illis, quæ coincidunt, contulerit: quæ tamen & ipsæ à protocollo, uti etiam alia quædam, quod quorum exemplaria fuerunt proposita de suo aliquid, jactis primis fundamentis, addiderint, non nihil differunt. Cæterum vobis hanc opellam, in qua quæ adhuc desideremus, fracta prima glacie, longum hic foret dicere, offerre placuit, quòd in eo Gymnasio primum hæc lucem Nomenclatura ista viderit, & vos optimè sciatis quantâ hæc literaria studia debeant fieri. Deinde ut meam erga eam Scholam, ceu educatricem, gratitudinem, hac qualicumque tessera ostenderem.

P R A E F A T I O .

derem. Libellus quàm sit utilis ad institutionem puerorum, & succrescentium facile intelligitis: ac optimè faciunt qui hunc eis imponunt, ut sæpe legant, repetant & ex memoria reddant. Dolendum tanti viri reliqua opera neglecta esse, exceptis tribus orationibus funebribus, ceu Romæ natis, quæ ipso superstite publici juris factæ, & nisi fallor, scripto quodam contra Lucam Agriensem. Duo in eo præter cætera impensè semper miratus sum: innatam in docendo vim efficacem: & perseverentiam in eodem ad ultimum usque halitum vitæ suæ, in tanta discipulorum pervicatia, & ingratitude. Memorabile quod sæpè usurpasse fertur: Se nimirum tandiu in Scholis docturum, quandiu discipulos sit habiturus, qui numero Musas adæquent. Forti sit animo necesse est, qui hoc de se modò ausit spondere. Sed hic non licet longiorem de his instituire narrationem. De
vita

PRAEFATIO.

ELARISSIMO VIRO
 QUE PIETATE ET DOCTRI-
 na praestantissimo, illustris Schola Saros-
 Patakina Rectori, Demetrio Kraccovio
 Transylvano, ejusq; ingenuis, & exi-
 mia expectationis alumnis.

ANte annos ferè tres & viginti,
 proposuit Nomenclaturam La-
 tino-Ungaricam in celebri vestra
 Schola, doctissimus, & de Ecclesiis
 Christi optimè meritus vir, Basilius
 Fabricius Zikzovius, vita mox ma-
 gno omnium bonorum cum mœro-
 re defunctus. Vidit enim, & probè
 intellexit, quàm utile, & necessari-
 um sit tale quippiam in puerorum, &
 adolescentum discentium manibus
 versari. Sed non nisi anno decimo
 sexto post prælo scriptorio hic pri-
 mum subjecta est, consilio, ut existi-
 mo, rara editione & vitæ integritate
 excellentissimi viri Casparis Pesthi-
 ni, nuper apud vos cum ad clavum
 naviculæ Christi sederet, piè mortui,

A 2

Placu-

MAGYAR
 TUDOMÁNYOS AKADEMIA
 KÖNYVTÁRA

P R A E F A T I O.

certo scio plurimis utriusq;
 & à φιλομαθῶσι avidè est ar-
 cepta: illius quidem uti authoris,
 hujus vero uti promotoris laboris
 quondam præceptoris sui. Ac ante-
 quàm in publicum typis daretur,
 multi sua manu descripserunt: inter
 quos ipse annis ab hinc decem in
 eadem Schola Collaborator, aliquot
 exemplaribus inter sese diligenter
 collatis, idem feci, cujus me laboris
 hæctenus minimè pœnituit. Nullum
 enim scriptum hujus generis in no-
 stris Scholis, proh dolor, ante à lau-
 de dignum, quod viderim, extabat,
 magno sanè discentium impedi-
 mento & incommodo, si Nomenclatu-
 ræ cujusdam Viennæ Austriæ, anno
 Christi 1568. excusæ, cui lingua Un-
 garica tum noviter, cura Gabrielis
 Pesthini, literis Germanicis, nostris
 pueris difficilioribus quoquo mo-
 do expressa, accessit, excipias rudi-
 menta, quæ & paucis in his partibus
 visa, & non longe ante hanc nata.
 Cum

DICTIONARIUM I

Latino Ungaricum.

NEVES KÖNYV, DEAKUL S. MAGYARUL.

CAPUT I.

Substantiarum spiritualium Nomina.

Lelki allatoknak nevek.

Spiritus	Lelek.	in Geist.
Deus	Isten.	Gott.
Deitas	Istenség.	Die Gottheit.
Deus Pater	Atya Isten	Gott Vater.
Deus Filius	Fiu Isten	Gott Sohn.
Deus Spiritus Sanctus.	Szent Lelek	Gott heiliger Geist.
Sancta Trinitas	Szent háromság	h. Dreieinigkeith.
Iesus, Redemptor	Szabadító.	Er. Erlöser.
Christus	Meg kenettetés.	Opfer.
Mediator	Közben jaro	Mittler.
Deus tutelaris	Oltalmazó Isten.	h. Schutzgott.
Numen	Isté Isteni akarat	h. Gotte Willen.
Angelus	Angyal, követ	Engel.
Archangelus	Archangyal, fő Angyal.	h. Erzengel.

Ango

<i>Angelus bonus</i>	Io lelki követ
<i>Angelus malus,</i> <i>Diabolus, Da-</i> <i>mon, Satanas.</i>	Gonos lelki kö- vet, ördög, Satan
<i>Anima</i>	<i>See Gemfól.</i> Lélek <i>See Gemfól.</i> flek
<i>Anima vegetativa</i>	Nyersen tartó lé.
<i>Anima sensitiva,</i>	Erzekeny lélek
<i>Anima rationalis</i> <i>Atens.</i>	Okos lélek.

CAPUT II.

Substantiarum corporearum Cœlestium Nomina.

Eghi allatoknak nevek.

<i>Mundus</i>	Vilagh <i>See Gemfól.</i>
<i>Pars aetherea mun-</i> <i>di</i>	Főléte része ez vi- lagnak.
<i>Pars elementaris</i> <i>Mundi</i>	Also része ez vi- lagnak.
<i>Cælum</i>	Egh <i>See Gemfól.</i>
<i>Cælum beatorum,</i>	Bodogok helye,
<i>Cælum immobile</i>	Menyország.
<i>Cælum mobile</i>	Forgo egh, Meny
<i>Decem cæli</i>	Tíz egek
<i>Cælum anastrum</i>	Csillagtalan egh
<i>Virmamentum</i>	Csillagos egh

Stella

PRAEFATIO.

ivita tam excellentis viri legi potest
coratio terfa Georgii Cæsaris, etiam
niam Ecclesia Saros-Patakinensi in
Christo, anno 1586. obdormientis.
Vos si non id quod à me, parvum e-
nim id, sed quo animo, & maximam
partem ex cuius promptuario, offer-
tur, perpenderitis :

(Nam genus, & proavos & qua non feci-
mus ipsi.

(Vix ea nostra puto)

in dextram partem omnia facile in-
terpretabimini. Valete. Debrecini

Nonis Julii, Anni Christi, 1597.

Vestri studiosissimus

EMERICUS A.
Sz. Uysalvius.

IOHANNES STURMIUS
in epistola ad HENRICVM SCHIR-
NERVM nonæ curiæ Præ-
positum.

Praeter hoc tuum infléctendi officium, il-
lud alterum tibi etiam atq; etiam dili-
genter faciendum est: ut copiam sibi, atque
facultatem vocabulorum comparent: re-
rum earum omnium, quæ in quotidiano
versantur usu: quæ sensibus hominum sunt
explicata. Nihil videatur in corpore ho-
minis: nihil in pecudibus: nihil sit in culi-
na: in cella vinaria: in cella frumenta-
ria: ad cœnam quotidianam nihil afferat-
tur: nihil in hortis conspiciatur herbarum
fruticum, arborum: nihil in Scholis sit usur-
patum: nihil in Bibliotheca: nihil in Tem-
plis frequentatum: nihil in Cælo sensus
quotidie hominum moveat, quod pueri
tui quoad ejus fieri poterit, non que-
ant latino nominare no-
mine.

os) . o : (s)

Rk 438/1969

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Georgius.

Schule v.

Anno

1745

Ich bin

mit dem

Hand

Hand

IOHANNES STURMIUS
in epistola ad HENRICVM SCHIR-
NERVM nonæ curiæ Præ-
positum.

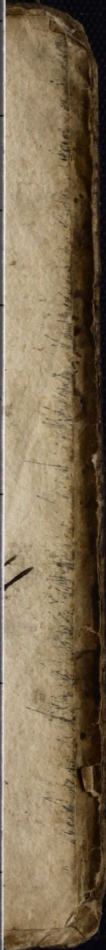
PRæter hoc tuum infléctendi officium, il-
lud alterum tibi etiam atq; etiam dili-
genter faciendum est: ut copiam sibi, atque
facultatem vocabulorum comparent: re-
rum earum omnium, quæ in quotidiano
versantur usu: quæ sensibus hominum sunt
explicata. Nihil videatur in corpore ho-
minis: nihil in pecudibus: nihil sit in culi-
na: in cella vinaria: in cella frumenta-
ria: ad cœnam quotidianam nihil afferat-
tur: nihil in hortis conspiciatur herbarum,
fruticum, arborum: nihil in Scholis sit usur-
patum: nihil in Bibliotheca: nihil in Tem-
plis frequentatum: nihil in Cælo sensus
quotidie hominum moveat, quod pueri
tui quoad ejus fieri poterit, non que-
ant latino nominare no-
mine.

os) . o : (se

☞☞☞

Rk 438/1969

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Inches

1 2 3 4 5 6 7 8

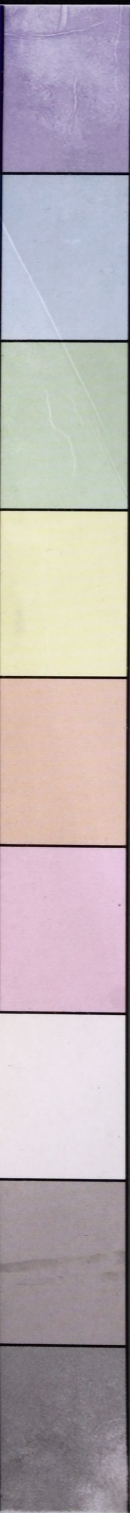
Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Erinnert sich die 9. 1703

10
11 04
~~12 11~~ 4 1/2
12 24

~~13 11~~

14 11

15 11

~~16 11~~
17 20

18 28

19 148

20

1000-

53518

Col

